

บทที่ 3

ความหมายของคำสองพยางค์และความหมายของคู่คำ

จากการศึกษา เรื่องความหมายของคำสองพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะต้น เหมือนกัน พบว่า คู่คำที่นำมาประ คอบกัน เป็นคำสองพยางค์ บางคำก็ปรากฏตามลำพังได้ในภาษาไทย ภาษาอังกฤษปัจจุบัน บางคำต้องใช้ประกอบกับคำอื่น (หรืออาจปรากฏตามลำพังได้บ้างใน ภาษาอื่น)

ในกรณีที่คำสองพยางค์ประกอบด้วยคู่คำที่ใช้ตามลำพังได้ คู่คำแต่ละคำอาจมีหลาย ความหมาย บางความหมายของคู่คำเหล่านี้อาจถือได้ว่า เป็นความหมายที่คล้ายกัน นั่นคือ มีอรรถลักษณะ (Semantic features) เหมือนกัน เป็นส่วนใหญ่ หรือ เป็นความหมายที่ต่างกัน นั่นคือ ไม่มีอรรถลักษณะที่เหมือนกัน คู่คำที่มีความหมายต่างกันนั้น บางคำก็หาความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันไม่ได้ แต่บางคำก็มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันบางประการ เช่น คำหนึ่งเป็น เหตุ อีกคำหนึ่ง เป็นผล

คู่คำที่นำมาซ้อนกัน เป็นคำสองพยางค์ บางคำก็สัมพันธ์กันได้ บางคำก็สัมพันธ์กันไม่ได้

ในกรณีที่คำสองพยางค์นั้น เกิดจากคู่คำที่สัมพันธ์กันไม่ได้ จะพิจารณาความหมายของ คู่คำที่นำมาซ้อนกันว่า มีความหมายคล้ายกันหรือต่างกัน และถ้าความหมายต่างกัน คู่คำนั้น ๗ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

แต่ในกรณีที่คำสองพยางค์นั้น เกิดจากคู่คำที่สัมพันธ์กันได้ นอกจากจะพิจารณาความ หมายของคู่คำที่นำมาซ้อนกันดังกล่าวแล้ว ยังจะพิจารณา เปรียบเทียบความหมายของคำสอง พยางค์ที่เกิดจากการซ้ำตัวของคู่คำด้วยว่า คำสองพยางค์ที่คู่คำสัมพันธ์กันได้นั้น มีความหมาย คล้ายกันหรือต่างกัน

ต่อไปนี้จะได้อธิบายถึงความหมายของคำสองพยางค์ทั้ง 2 ประเภท ตามลำดับ
ดังนี้ คือ

1. คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สลับที่กันไม่ได้

คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สลับที่กันไม่ได้ อาจแบ่งออกตามความ
หมายของคู่คำได้เป็น 3 ชนิด คือ

1.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน

1.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน

1.2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และ
ความหมายไม่สัมพันธ์กันเลย

1.2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน
แต่ความหมายสัมพันธ์กันบางประการ

ส่วนคำสองพยางค์ที่คู่คำ คำใดคำหนึ่งไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ปัจจุบัน แต่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ จะพิจารณาคำ
ต่างหากดังนี้

1.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำ คำใดคำหนึ่งไม่ปรากฏตามลำดับ
ในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน

2.1.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อสับที่คู่-
คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน

2.1.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อสับที่คู่-
คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์ต่างกัน

2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน

2.2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และความหมาย
ไม่สัมพันธ์กันเลย เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน

2.2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และความหมาย
ไม่สัมพันธ์กันเลย เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์ต่างกัน

2.2.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน แต่ความหมาย
สัมพันธ์กันบางประการ เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน

ส่วนคำสองพยางค์ที่คู่คำใดคำหนึ่งไม่ปรากฏตามลำพัง ในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ปัจจุบัน แต่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายไว้ จะพิจารณา
ต่างหากดังนี้

2.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำ คำใดคำหนึ่งซึ่งไม่ปรากฏตามลำพังในภาษาไทย
กรุงเทพฯปัจจุบัน เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน

ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงคำสองพยางค์แต่ละชนิดตามลำดับ ดังนี้คือ

1. คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สับที่กันไม่ได้

คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สับที่กันไม่ได้ อาจแบ่งออกตามความหมาย
ของคู่คำได้ เป็น 3 ชนิด คือ

1.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน มีทั้งหมด 74 คำ

ได้นัก

กลับคล้าย

กลับ มีความหมายดังนี้¹

1. ตรงกันข้ามกับภาวะ เดิมหรือทิศทาง เดิม (หน้า 60)

ตัวอย่าง แต่งกลับ เป็นคนขริมไปได้

2. คืนมาสู่ภาวะ เดิม (หน้า 60)

ตัวอย่าง เขากลับมาร่ำรวยอีก หลังจากการค้าขาดทุนมาหลายปี

3. พลิกหน้า เป็นหลัง (หน้า 60)

ตัวอย่าง แม่ครัวกลับปลาในกระทะ

4. เปลี่ยน (หน้า 60)

ตัวอย่าง ใจกลับใจ เป็นพล เมืองดี

5. ทำตรงกันข้ามกับที่คาดหมายหรือที่ควรจะเป็น (หน้า 60)

ตัวอย่าง ลูกจ้างพยายามทำดี แต่เจ้านายกลับไม่พอใจ

คล้าย มีความหมายดังนี้

1. เปลี่ยนไป แปรปรวนไป (หน้า 61)

ตัวอย่าง แต่งคล้าย เป็นคนขริมไปได้

¹ ความหมายของคำที่นำมาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ใส่ เลขหน้าไว้ในวงเล็บ ส่วนความหมายของคำที่ผู้วิจัย เป็นผู้ให้คำนิยามเอง มิได้ใส่ วงเล็บไว้

2. เป็นอื่นไป แปลงไป (หน้า 61)

ตัวอย่าง หมอผีเส็กสายสิญจน์ให้กลาย เป็นงูเห่า

จะเห็นได้ว่า กลับ ความหมายที่ 1 และ 4 มีความหมายคล้ายกับ กลาย คือ เปลี่ยน แต่ความหมายต่างกันที่ว่า กลับ คือ เปลี่ยนจากลักษณะอย่างหนึ่งไป เป็นอย่าง เดิม หลังจากทีเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่นแล้ว หรือ เปลี่ยนไปอย่างทีตรงข้ามกับความคาดหมาย ส่วนกลาย คือ เปลี่ยนไป เป็นอีกอย่างหนึ่ง โดยที่ไม่เคย เป็นอย่างนั้นมาก่อน

กลับ กับ กลาย อาจใช้ซ้อนกัน เป็น กลับกลาย

กลับกลาย มีความหมายว่า เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่นไป (หน้า 60)

ตัวอย่าง แดงกลับกลาย เป็นคนซริบไปได้

จะเห็นได้ว่า กลับกลาย หมายถึง เปลี่ยนแปลงจากลักษณะ เดิมไป เป็นอย่างอื่น อาจใช้ในบริบทเดียวกับ กลับ หรือ กลาย ได้ เมื่อมีคำว่า เป็น ตามหลัง คือ กลับ เป็น กลาย เป็น กลับกลาย เป็น แต่ความหมายต่างกันไป

กอบโกย

กอบ มีความหมายดังนี้

1. เอามือ 2 ข้าง รวมสิ่งของ เข้ามาจนนิ้วก้อยของมือชิดกัน แล้วยกขึ้น (หน้า 68)

ตัวอย่าง คนงานกอบข้าว เปลือกที่หกใส่กระบุง

2. เรียกปริมาณของที่กอบขึ้นครั้งหนึ่ง ๆ ว่า กอบหนึ่ง ๆ (หน้า 68)

ตัวอย่าง เขากอบข้าว เปลือกขึ้นมากอบหนึ่ง

โกย มีความหมายดังนี้

1. อาการที่ใช้มือหรือสิ่งอื่นคู่ยหรือกวาดสิ่งต่าง ๆ มาทีละมาก ๆ (หน้า 120)

ตัวอย่าง คนงานโกยข้าวเปลือกใส่ยุ้ง

2. ขนหรือรวมเอาไป เป็นจำนวนมาก

ตัวอย่าง ภาพยนตร์เรื่องนี้กำลังโกยเงินจากผู้ชม/พ่อค้าโกยกำไรจากการขายข้าว

จะเห็นได้ว่า กอบ ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ โกย ความหมายที่ 1 แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า กอบ จะได้จำนวนในแต่ละครั้งน้อยกว่าโกย และ กอบ จะต้องใช้มือเท่านั้น

กอบ กับ โกย อาจใช้ซ้อนกันเป็น กอบโกย

กอบโกย มีความหมายว่า ขนเอาไป เป็นจำนวนมาก รวมเอาไป เป็นจำนวนมาก (หน้า 69)

ตัวอย่าง พ่อค้ากอบโกยกำไรจากการขายข้าว

จะเห็นได้ว่า กอบโกย มีความหมายคล้ายกับ โกย ความหมายที่ 2 อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่กอบโกย มีนัยความหมายถึงความละโมภ ให้ความรู้สึกที่ผู้กอบโกยทำไปด้วยความละโมภโลกมาก แต่โกย นั้น อาจมีนัยความหมายถึงความละโมภ หรือเป็นกริยาโดยตรงก็ได้

กักกัน

กัก มีความหมายดังนี้

1. ไม่ให้ล่วงพ้น เขตที่กำหนดไว้ (หน้า 78)

ตัวอย่าง เขาถูกกักบริเวณ

2. ปิดไว้ ไม่ปล่อยให้ (หน้า 78)

ตัวอย่าง คำรวจจรวจกักรดตรงสี่แยก

กักร มีความหมายว่า กักรวางไว้ไม่ให้เข้ามาหรือออกไป (หน้า 81)

ตัวอย่าง กระจกรกักรคั้นกับกระสุนได้/คำรวจกักรไม่ให้คนบุงอุศ

จะเห็นได้ว่า กักร ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ กักร แต่ความหมายต่างกันว่า กักร เป็นการกำหนดให้อยู่ในขอบเขตจำกัด ไม่ให้พ้นเขตนั้นออกไป ส่วน กักร เป็นการขวางไว้ไม่ให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งผ่าน เข้าหรือออกได้ โดยอาจใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็น เครื่องมือ

กักร กับ กักร อาจใช้ซ้อนกันเป็น กักรกักร

กักรกักร มีความหมายว่า กำหนดเขตให้อยู่ (หน้า 78)

ตัวอย่าง คำรวจกักรกักรผู้ต้องหาไว้ในห้องสอบสวนพิเศษ

จะเห็นได้ว่า กักรกักร มีความหมายคล้ายกับ กักร ความหมายที่ 1 อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ความหมายต่างกันว่า กักรกักร เป็นการกำหนดเขตให้อยู่อย่างแน่นหนา ทำให้ผู้ที่ถูกกักรกักรนั้นหมดอิสรภาพที่จะไปไหนมาไหน และผู้ที่ทำการกักรกักรนั้น มีมาตรการเฝ้าระวัง ยากที่ผู้ถูกกักรกักรจะหนีไปไหนได้ ส่วน กักร เป็นเพียงแต่กำหนดให้อยู่ภายในขอบเขตเท่านั้น ไม่ถึงกับหมดอิสรภาพอย่าง กักรกักร

เกรี้ยวกราว

เกรี้ยว มีความหมายว่า เสียงเอ็ดอึงพร้อมกันหลาย ๆ เสียง (หน้า 109)

ตัวอย่าง สุมิชเห่ากันเกรี้ยวเมื่อเห็นเจ้าของ/เด็กเล่นกันเกรี้ยวในสนาม

กรราว มีความหมายดังนี้

1. เสียงดังคล้าย เช่นนั้น (หน้า 51)

ตัวอย่าง ลูกเห็บตกกรราวลงบนหลังคา

2. เสียงที่คนจำนวนมากตบมือพร้อม ๆ กัน (หน้า 51)

ตัวอย่าง เด็กตบมือกรราวเมื่อการแข่งขันจบลง

จะเห็นได้ว่า เกรียว มีความหมายคล้ายกับ กรราว คือ เป็นเสียงที่เกิดพร้อม ๆ กันหลายเสียง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เกรียว มักใช้กับ เสียงเห่าของสุนัข หรือเสียงเล่นอย่างสนุกสนานของเด็ก ๆ ส่วน กรราว เป็นเสียงที่เกิดจากการตบมือพร้อม ๆ กันของคนเป็นจำนวนมาก หรือเป็นเสียงของแข็ง ๆ หล่นลงพื้นแข็ง ๆ เช่น เกรียนูเล็ก ๆ หลาย ๆ ชิ้น

เกรียว กับ กรราว อาจใช้ซ้อนกันเป็น เกรียวกรราว

เกรียวกรราว มีความหมายดังนี้

1. เสียงเอ็ดอึงพร้อมกันหลาย ๆ เสียง (หน้า 109)

ตัวอย่าง เด็กเชียร์กีฬาเกรียวกรราว

2. ที่รู้และพูดกันทั่วไป (หน้า 109)

ตัวอย่าง ไพรวัลย์ตกเป็นข่าวเกรียวกรราวทางหน้าหนังสือพิมพ์

จะเห็นได้ว่า เกรียวกรราว ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ เกรียว แต่ใช้ต่างบริบทกัน เกรียวกรราว เป็น เสียง เอ็ดอึงพร้อม ๆ กันหลายเสียงด้วยความสนุกสนาน ตื่นเต้น ส่วน เกรียวกรราว ความหมายที่ 2 มักใช้กับข่าวหรือเรื่องราวที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไป ความหมายต่างกับ เกรียวและกรราว และใช้ต่างบริบทกัน

เลือกก๊ว

เลือก มีความหมายว่า กิ่งหรือเลือกตัวไปมา

ตัวอย่าง ดูบนอน เลือกฝุ่น/ดูบนอน เลือกหัวอยู่ในสนาม

ก๊ว มีความหมายดังนี้

1. เอน้ำหรือของเหลวเข้าไปสัมผัสห่อให้ชุ่ม (หน้า 60)

ตัวอย่าง เขาตีสน้ำก๊วคอ

2. ทำสิ่งหนึ่งคลอไปกับอีกสิ่งหนึ่ง

ตัวอย่าง เขาหัวเราะก๊วไปด้วยขณะที่กำลังพูด

จะเห็นได้ว่า เลือก มีความหมายคล้ายกับ ก๊ว ความหมายที่ 1 แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เลือก เป็นการกสิ่งไปมาสัมผัสกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อาจเป็นพื้นหรือฝุ่น ส่วน ก๊ว เป็นการเอาของเหลวเข้าไปสัมผัสห่อให้ชุ่ม

เลือก กับ ก๊ว อาจใช้ซ้อนกันเป็น เลือกก๊ว

เลือกก๊ว มีความหมายว่า คบหาสมาคม คลุกคลี (หน้า 111)

ตัวอย่าง น้องชาย เขาชอบ เลือกก๊วกับคนเลว

จะเห็นได้ว่า เลือกก๊ว มีความหมายต่างกับ เลือก และ ก๊ว และใช้ต่างบริบทกัน เลือกก๊ว มักใช้กับการคลุกคลีกับคนไม่ดีหรือสิ่งไม่ดี

เก่าแก่

เก่า มีความหมายว่า ไม่ใหม่ (หน้า 112)

ตัวอย่าง เลือดนี้เก่ามาก/ เขาเป็นคนเก่าจึงรู้เรื่องดี

แก่ มีความหมายว่า มีอายุมาก (หน้า 112)

ตัวอย่าง เขาแก่กว่าน้อง ๑ ปี/ เขาชอบคุยกับคนแก่/ควายตัวนี้แก่มาก

จะเห็นได้ว่า เก่า มีความหมายคล้ายกับ แก่ คือ มีอายุมาก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เก่า คือ ไม่ใหม่ เพราะจะใช้มานานหรืออยู่มานาน อาจใช้กับสิ่งของหรือคนที่อยู่กับสถานที่ใดสถานที่หนึ่งมานาน ส่วน แก่ คือ มีอายุมาก ใช้กับอายุของคนหรือสัตว์

เก่า กับ แก่ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เก่าแก่

เก่าแก่ มีความหมายว่า เก่ามาก

ตัวอย่าง เครื่องเพชรนี้ เป็นของ เก่าแก่ประจำตระกูล/ เขา เป็นคนรับใช้ เก่าแก่

จะเห็นได้ว่า เก่าแก่ หมายถึง เก่ามาก ใช้บอกลักษณะสิ่งของหรือคนที่มีอายุการใช้งานมานาน อาจใช้ในบริบทเดียวกับเก่าได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เก่าแก่ คือ เก่าเพราะอายุ ให้ความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดมากกว่า

กว้างไกล

กว้าง มีความหมายว่า อากาศที่เคลื่อนไหวไปทางโน้นทีทางนี้ที โดยที่โคนหรือต้นของสิ่งนั้นติดอยู่กับสิ่งอื่น (หน้า 116)

ตัวอย่าง เด็กกว้าง เขือก/กิ่งไม้แกว่งไปมาตามแรงลม

ไกล มีความหมายว่า ทำสิ่งที่ห้อยอยู่ให้ไปข้างหน้าสลับกันไปเรื่อย ๆ และ
กลับมาข้างหลัง (หน้า 122)

ตัวอย่าง แม่ไกวเปลน้ອງ

จะเห็นได้ว่า แกว่ง มีความหมายคล้ายกับ ไกว แต่ความหมายต่างกัน
เล็กน้อยที่ว่า แกว่ง เป็นการเคลื่อนไหวไปทางใดก็ได้ไม่มีทิศทางแน่นอน ส่วน ไกว
เป็นการทำให้สิ่งที่ห้อยอยู่เคลื่อนไหวไปข้างหน้าแล้วกลับมาข้างหลังสลับกันไปเรื่อย ๆ

แกว่ง กับ ไกว อาจใช้ซ้อนกันเป็น แกว่งไกว

แกว่งไกว มีความหมายว่า แกว่งไปมา (หน้า 116)

ตัวอย่าง กิ่งไม้แกว่งไกวไปตามแรงลม

จะเห็นได้ว่า แกว่งไกว มีความหมายคล้ายกับ แกว่ง ในบางบริบทอาจใช้
แทนที่กันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ ไกว

ข่มขืน

ข่ม มีความหมายดังนี้

1. ใช้กำลังกดลงไม่ให้เหยอขึ้นด้วยการแสดงกิริยาวาจาให้เห็นว่า
เหนือกว่าหรือทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยกว่า (หน้า 126)

ตัวอย่าง นิคแต่งตัวข่มน้อย/น้อยรู้สึกว่าคุณเองมีปมด้อย เพราะว่าท่านุคน้อยข่มตั้งแต่ เล็กจนโต

๒. บังคับ (หน้า 126)

ตัวอย่าง บ่งชี้ใจตนเองไว้ไม่ให้เกิดความโลภ/
เขาบ่งชี้อารมณ์ตนเองไม่ให้เกิดโทสะ

ขึ้น มีความหมายดังนี้

๑. ชั่งไว้หรือบังคับไว้ไม่ให้เป็นไปตาม (หน้า 142)

ตัวอย่าง บ่งชี้ตัวไม่ยอมให้สู้

๒. ไม่ควรทำแต่ยังกล้าทำ (หน้า 147)

ตัวอย่าง เขาบ่งชี้แล้วแต่ก็ยังขึ้นกิน เข้าไปอีก

จะเห็นได้ว่า บ่งชี้ มีความหมายคล้ายกับ ขึ้น คือ บังคับไว้ไม่ให้เป็นไปตาม

บ่งชี้ กับ ขึ้น อาจใช้ซ้อนกันเป็น บ่งชี้ขึ้น

บ่งชี้ขึ้น มีความหมายว่า ใช้กำลังขึ้นใจให้ตกเป็นภรรยา (หน้า 120)

ตัวอย่าง บ่งชี้ขึ้นนางจางสาวขณะทีภรรยาไม่อยู่บ้าน

จะเห็นได้ว่า บ่งชี้ขึ้น มีความหมายเปลี่ยนไป แม้จะยังมีเค้าความหมายของ

บ่งชี้ และ ขึ้น อยู่

บ่งชี้

บ่งชี้ มีความหมายดังนี้

๑. ใช้กำลังกดลงไม่ให้บ่งชี้ขึ้นด้วยการแสดงกิริยาราวาจาให้เห็นว่า

เหนือกว่า หรือทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยกว่า (หน้า 126)

ตัวอย่าง บ่งชี้นิดคั่งบ่งชี้น้อย/น้อยบ่งชี้อีกว่าตนเองมีปมด้อย เพราะว่าบ่งชี้นิตบ่งชี้ตั้งแต่เล็กจนโต

2. บังคับ (หน้า 126)

ตัวอย่าง น้อยข่มใจตนเองไม่ให้เกิดความโสมง/

เขาข่มอารมณ์ตนเองไม่ให้เกิดโทษ

ข่ม มีความหมายว่า แสดงอาการให้ผู้อื่น เกรงกลัวด้วยการแสดงกิริยาหรือวาจา ให้เขากลัวว่า จะต้องมิหรือเป็นอันตรายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรืออิสรภาพ (หน้า 149)

ตัวอย่าง ขโมยขู่ให้วิไลบอกที่ซ่อนเงินโดยใช้ปืนจี้เอา/

แม่ขู่ว่าจะตีถ้าลูเหม็นไป เทียว

จะเห็นได้ว่า ข่ม ความหมายที่ 1 คือ ใช้กำลังกดลงไม่ให้เหยียดขึ้นด้วยการแสดงกิริยาวาจาให้เห็นว่าเหนือกว่า ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยกว่า มีความหมายคล้ายกับ ขู่ แต่ความหมายต่างกันที่ ข่ม เป็นการทำให้ผู้อื่นรู้สึกด้อยกว่าด้วยกิริยาวาจา ส่วน ขู่ เป็นการทำให้ผู้อื่นกลัวด้วยกิริยาวาจาหรืออาวุธ

ข่ม กับ ขู่ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ข่มขู่

ข่มขู่ มีความหมายว่า ทำให้กลัว ทำให้เสียขวัญ (หน้า 126)

ตัวอย่าง ขโมยข่มขู่ให้วิไลบอกที่ซ่อนเงินโดยใช้ปืนจี้เอา/

เขาข่มขู่ว่าจะฆ่าถ้าเธอ เปิด เหยศความลับ

จะเห็นได้ว่า ข่มขู่ มีความหมายว่า ทั้งข่มและขู่ ส่วนใหญ่ใช้ในบริบทเดียวกับ ขู่ได้ ข่มขู่ ใช้เฉพาะกับฝ่ายตรงข้าม ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกว่าสู้ไม่ได้ ต้องยอมทำตาม ข่มขู่ ให้ความรู้สึกว่าเป็น เรื่องร้ายแรงน่ากลัวกว่า ข่ม หรือ ขู่ ดังตัวอย่าง

ขยับขยาย

ขยับ มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนไหวหรือทำท่าว่าจะทำอย่างใดอย่างหนึ่ง (หน้า 127)

ตัวอย่าง นิคขยับปากจะพูดพอดีอาจารย์มา

2. เลื่อนที่ (หน้า 127)

ตัวอย่าง เขาขยับโต๊ะ เข้าชิดฝา

3. เคลื่อนที่

ตัวอย่าง นิคขยับ เข้าไปนั่งใกล้น้อย/อ๋อนั่งเบียดกัน ขยับออกไปหน่อย

ขยาย มีความหมายดังนี้

1. แผ่กว้างออกไป (หน้า 128)

ตัวอย่าง เมื่คนแมงด้กขยายตัว เมื่อชน้น้ำ

2. เปิดเผย (หน้า 128)

ตัวอย่าง ในที่สุด เขาก็ขยายความลับของตัวเองออกมา

3. คลายให้หายแน่นอน (หน้า 128)

ตัวอย่าง เขาขยายเข็มขัดออก เพราะอึดมาก

4. คลี่แยม (หน้า 128)

ตัวอย่าง คอกไม้ขยายกสิบ

๕. ทำให้กว้างใหญ่ออกไป (หน้า 128)

ตัวอย่าง เขาเอารูปไปขยาย

๖. ทำให้มากขึ้น (หน้า 128)

ตัวอย่าง นักทฤษฎีศาสตร์ขยายพันธุ์พืช

๗. อธิบาย ชัดแจ้ง (หน้า 128)

ตัวอย่าง ครูขยายความเรื่องสั้นให้นักเรียนฟัง

จะเห็นได้ว่า ขยาย มีความหมายคล้ายกับ ขยาย ความหมายที่ ๑ คือ คลายให้หายแน่ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ขยาย เป็นการ เปลี่ยนตำแหน่ง ส่วน ขยาย เป็นการ เปลี่ยนขนาด คือ เพิ่มขนาด

ขยับ กับ ขยาย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขยับขยาย

ขยับขยาย มีความหมายว่า แก้ไขให้คลายความลำบากหรือความคับแคบ เพื่อให้เหมาะแก่ความต้องการ หรือ เหตุการณ์ (หน้า 127)

ตัวอย่าง พ่อว่าวันริษีจะปิด คนงานก็ขยับขยายหางานใหม่/

พิธีขยับขยายหาที่อยู่ใหม่ เพราะว่ามันเก่าคับแคบเกินไป

จะเห็นได้ว่า ขยับขยาย มีความหมายทั้ง ขยับ และ ขยาย คือ ขยับจากที่เดิม เพื่อขยายสิ่งแวดล้อมที่ทำให้อึดอัด แต่มักใช้กับการ เปลี่ยนที่อยู่หรือ เปลี่ยนงานใหม่

ขยับ เขยื้อน

ขยับ มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนไหวหรือทำท่าว่าจะทำอย่างใดอย่างหนึ่ง (หน้า 127)

ตัวอย่าง นิดขยับปากจะพูดพอดีอาจารย์มา

2. เลื่อนที่ (หน้า 127)

ตัวอย่าง เขาขยับโต๊ะเข้าชิดฝา

3. เคลื่อนที่

ตัวอย่าง นิดขยับเข้าไปนั่งใกล้หน่อย/อย่านั่งเบียดกัน ขยับออกไปหน่อย

เขยื้อน มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนที่ไปเล็กน้อย (หน้า 151)

ตัวอย่าง ตู้เขยื้อนเพราะแรงสั่นสะเทือน

2. ทำให้เคลื่อนที่ไปเล็กน้อย

ตัวอย่าง เขาเขยื้อนตู้ไปชิดฝา

จะเห็นได้ว่า ขยับ ความหมายที่ 2 และ 3 คือ เลื่อนที่ เคลื่อนที่

มีความหมายคล้ายกับ เขยื้อน ที่มีความหมายว่า เคลื่อนที่หรือทำให้เคลื่อนที่ไป เล็กน้อย

ส่วนที่แตกต่างกันอยู่ตรงที่ว่า เขยื้อน มักใช้กับสิ่งที่มีน้ำหนักมาก ส่วน ขยับ มีที่ใช้กว้างกว่า

ขยับ กับ เขยื้อน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขยับเขยื้อน

ขยับ เขยื้อน มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนที่ เลื่อนที่ บ้ายที่ (หน้า 127)

ตัวอย่าง ผู้ใ้มน้หนักคนสี่คนช่วยกันยกก็ไม่ขยับเขยื้อน

2. เคลื่อนไหว

ตัวอย่าง คนเจ็บไม่ขยับเขยื้อนนอนแช่อยู่บนเตียง

จะเห็นได้ว่า ขยับ เขยื้อน มีความหมายทั้ง ขยับ และ เขยื้อน แต่ขยับ เขยื้อน มักใช้ในประโยคปฏิเสธ

ขัดขืน

ขัด ขัดขืน มีความหมายดังนี้

1. ให้ดีดขวางไว้ไม่ให้หลุดออก (หน้า 135)

ตัวอย่าง เขาขัดกลอนประตูแล้ว

2. เหน็บ (หน้า 135)

ตัวอย่าง นายทหารขัดกระบี่ไว้ที่เอว

3. ไม่ทำตาม ผ่าฝืน ขืนไว้ (หน้า 135)

ตัวอย่าง เขาชอบขัดคำสั่งครู

4. แย้งกัน ไม่ลงรอยกัน (หน้า 135)

ตัวอย่าง นิดมักขัดกับน้อง

- ชิน มีความหมายดังนี้
1. อึ้งไว้หรืออึ้งค้ำไว้ไม่ให้เป็นไปตาม (หน้า 147)
- ตัวอย่าง น้องชินคิ้วไม่ยอมให้จูบ
2. ไม่ควรทำแต่ยังกล้าทำ (หน้า 147)
- ตัวอย่าง แม้จะรู้ว่าสู้ไม่ไหว แต่เขาก็ยังชินสู้ต่อไป
- จะเห็นได้ว่า ชัด ความหมายที่ ๑ คือ ไม่ทำตาม ผ่าสีน ชินไว้
มีความหมายคล้ายกับ ชิน ที่มีความหมายว่า ไม่ควรทำแต่ยังกล้าทำ
- ชัด กับ ชิน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชัดชิน
- ชัดชิน มีความหมายว่า ไม่ประพฤติดตาม ไม่ทำตาม (หน้า 135)
- ตัวอย่าง เขาชัดชินการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ/นัก เรียนไม่ควรชัดชินคำสั่งครู
- จะเห็นได้ว่า ชัดชิน มีความหมายทั้ง ชัด และชิน ให้ความรู้สึกว่าไม่ยอม
ทำตาม และมีปฏิกิริยาตอบโต้มากกว่าใช้ ชัด หรือชิน ตามลำพัง
- ชัดขวาง
- ชัด มีความหมายดังนี้
1. ให้ติดขวางไว้ไม่ให้หลุดออก (หน้า 135)
- ตัวอย่าง เขาชัดกลอนประดูแล้ว
2. เหน็บ (หน้า 135)
- ตัวอย่าง นายทหารชัดกระบี่ไว้ที่เอว

3. ไม่ทำตาม คำสืง ซิงไว้ (หน้า 135)

ตัวอย่าง เขาชอบขัดคำสั่งครู

4. แอ้งกัน ไม่ลงรอยกัน (หน้า 135)

ตัวอย่าง นิคมักขัดกับน้อย

ขวาง มีความหมายว่า กัดกัน สกัด (หน้า 131)

ตัวอย่าง รถจอดขวางทางอยู่/ที่จะดิน่อง แม่จึง เข้าขวางไว้

จะเห็นได้ว่า ขัด ความหมายที่ ๑ คือ ให้ดิดขวางไว้ไม่ให้หลุดออก มีความหมายคล้ายกับ ขวาง แต่ความหมายต่างกันว่า ขัด หมายความว่า ทำให้ดิดขวางไว้ไม่ให้หลุดออก ส่วน ขวาง หมายความว่า กั้นไม่ให้ผ่านไป

ขัด กับ ขวาง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขัดขวาง

ขัดขวาง มีความหมายว่า ทำให้ไม่สะดวก ทำให้ดิดขัด (หน้า 131)

ตัวอย่าง เขามักขัดขวางความสุขของเพื่อน/เขาขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จะเห็นได้ว่า ขัดขวาง มีความหมายทั้ง ขัด และขวาง

ขุด

ขุด มีความหมายว่า กิริยาที่สับ เจาะ แทะ หรือคุ้ยเอาดินหรือสิ่งที่อยู่ในดินขึ้น (หน้า 148)

ตัวอย่าง เขาขุดรากไม้ขึ้นเอาด้าน/เขาขุดดินเพื่อทำไร่/เขาขุดศพขึ้นมาเผา

คืบ มีความหมายว่า ไข่มือ เฝ้าหรือสิ่งอื่นตะกุกขึ้นมา (หน้า 168)

ตัวอย่าง ใ้คืบคินหาอาหาร/ คืบคองขชะ

จะเห็นได้ว่า ขุด มีความหมายคล้ายกับ คืบ คือ ตะกุกเอาขึ้นมา
แต่ขุด ทำให้ เป็นหลุมลึกกว่าคืบ

ขุด กับ คืบ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขุดคืบ

ขุดคืบ มีความหมายดังนี้

1. ขุดและคืบ

ตัวอย่าง เด็กขุดคืบหาของ เหลือใช้ในกองขชะสูงท่วมหัว

2. เอาเรื่องเก่า ๆ ขึ้นมาขุดมาเขียน (หน้า 148)

ตัวอย่าง เขาชอบขุดคืบเอาเรื่องเก่าขึ้นมาขุด

จะเห็นได้ว่า ขุดคืบ มีความหมายคล้ายกับ ขุด และคืบ อาจใช้กันกรรม
ที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้

ครวญคราง

ครวญ มีความหมายว่า ร้องรำพัน (หน้า 165)

ตัวอย่าง สวลีกำลังครวญเพลงบนเวที

คราง มีความหมายว่า ร้อง เบา ๆ เรื่อย ๆ ด้วยความเจ็บปวด หรือเสียงที่
ร้องลากยาว ๆ (หน้า 166)

ตัวอย่าง แดงครางด้วยความเจ็บปวด/คนป่วยนอนครางอยู่บนเตียง

จะเห็นได้ว่า ครอบงม มีความหมายคล้ายกับ ครอบงม คือ ครอบงม แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ครอบงม เป็นการร้องรำทำเพลง มักใช้ในภาษาร้อยกรอง หรือใช้ในความหมายว่า ร้องเพลง เมื่อใช้ครอบงมเพลง จะให้ความรู้สึกว่าร้องด้วยความตั้งใจให้เพลงนั้นถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟัง และมักเป็นเพลงจังหวะช้า ๆ มีความไพเราะ ส่วน ครอบงม เป็นการร้องเบา ๆ เรื่อย ๆ ด้วยความเจ็บปวด หรือบ่นจนไม่รู้สติ

ครอบงม กับ ครอบงม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ครอบงมครอบงม

ครอบงมครอบงม มีความหมายว่า ครอบงม เรื่อย ๆ ไป (หน้า 165)

ตัวอย่าง แสดงครอบงมครอบงมด้วยความเจ็บปวด

จะเห็นได้ว่า ครอบงมครอบงม เป็นการร้องด้วยความเจ็บปวดเช่นเดียวกับ ครอบงม อาจใช้ในปริบทเดียวกันได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ครอบงมครอบงม จะเน้นให้เห็นว่า มีความรู้สึกเจ็บปวดมาก และร้องเป็นเวลานานกว่า ครอบงม

ค้ำค้ำ

ค้ำค้ำ มีความหมายดังนี้

1. มีขนาดไม่พอดีกัน ทำให้แน่น ตึง หรือ ผิด สวมหรือใส่ได้โดยยาก

(หน้า 179)

ตัวอย่าง เข้าวอนขึ้นเสื้อจิ้งค้ำ/ เสื้อค้ำนี้ค้ำใส่ยาก

2. ตรงข้ามกับหลวม

(หน้า 179)

ตัวอย่าง เสื้อค้ำนี้ไม่ค้ำ

แคบ มีความหมายดังนี้

1. มีส่วนกว้างน้อย (หน้า 196)

ตัวอย่าง เขาชอบนอนที่นอนแคบ ๆ/บ้านหลังนี้แคบ

2. ไม่กว้างขวาง (หน้า 196)

ตัวอย่าง เขาไม่ชอบอ่านหนังสือ ความรู้จึงแคบ

จะเห็นได้ว่า คับ ความหมายที่ 1 คือ ตึง หรือ ฝืด มีความหมายคล้ายกับ แคบ ความหมายที่ 1 คือ มีส่วนกว้างน้อย แต่ความหมายต่างกันที่ว่า แคบ แสดงขนาดของสิ่งหนึ่ง ส่วน คับ แสดงขนาดของสองสิ่งเปรียบเทียบกัน

คับ กับ แคบ อาจใช้ซ้อนกันเป็น คับแคบ

คับแคบ มีความหมายดังนี้

1. ไม่กว้าง (หน้า 179)

ตัวอย่าง บ้านหลังนี้คับแคบ

2. ไม่เอื้อเพื่อเพื่อน

ตัวอย่าง เขาเป็นคนใจคอคับแคบ

จะเห็นได้ว่า คับแคบ มีความหมายทั้ง คับ และแคบ ในบางบริบทอาจใช้คับ และแคบแทนที่กันได้ นอกจากนี้ คับแคบ ยังอาจใช้แสดงลักษณะนิสัยของคนได้ด้วย

คู้ย เชื้อ มีความหมายว่า ใช้มือ เท้า หรือสิ่งอื่นตะลุยขึ้นมา (หน้า 168)

ตัวอย่าง ไก่คู้ยดินหาอาหาร/เด็กคู้ยกองขยะ

เข็ย มีความหมายว่า ชิดไปชิดมา หรือ บัดไปบัดมา เพื่อให้กระจายออก (หน้า 184)

ตัวอย่าง เขา เข็ยดินหาสร้อยที่ตกหาย/ไก่ เข็ยดินหาอาหาร

จะเห็นได้ว่า **คู้ย** มีความหมายคล้ายกับ **เข็ย** คือ ทำให้เคลื่อนที่ แต่ **เข็ย** ทำให้เคลื่อนที่ไปมา ส่วน **คู้ย** ทำให้เคลื่อนขึ้นมา

คู้ย กับ **เข็ย** อาจใช้ซ้อนกันเป็น **คู้ยเข็ย**

คู้ยเข็ย มีความหมายดังนี้

1. **คู้ย** และ **เข็ย**

ตัวอย่าง ไก่ คู้ยเข็ยดินหาอาหาร

2. คั้นเอาเรื่องเก่าขึ้นมาเปิดเผย (หน้า 188)

ตัวอย่าง อย่าไป คู้ยเข็ย เรื่องส่วนตัวของเขาเลย

จะเห็นได้ว่า **คู้ยเข็ย** มีความหมายว่า **คู้ย** และ **เข็ย** ใช้ได้กับกรวมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

เคร้ง เครียด

เคร้ง มีความหมายว่า ถือปฏิบัติค้ำระเบียบข้อบังคับ (หน้า 191)

ตัวอย่าง อาจารย์ใหญ่ เคร้งต่อระเบียบของโรงเรียนมาก/พระ เคร้งวินัย

เครียด มีความหมายดังนี้

1. อาคารที่มองไม่ได้มีอันคล้าย เพราะคร่ำเคร้งอยู่กับงานจนเกินไป (หน้า 192)

ตัวอย่าง เขา เครียดกับการทำงานจนเกินไป

๕. จัด

(หน้า 192)

ตัวอย่าง สถานการณ์กำลังตั้ง เครียด

จะเห็นได้ว่า เคร่ง มีความหมายคล้ายกับ เครียด แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เคร่ง คือ หืออย่างจริงจัง ส่วน เครียด เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเพราะ เคร่ง กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกินไป

เคร่ง กับ เครียด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เคร่งเครียด

เคร่งเครียด มีความหมายว่า เคร่ง มากไม่หย่อนคลาย อาการที่สมองไม่ได้พักผ่อน เพราะคร่ำ เคร่ง อยู่กับงานจนเกินไป (หน้า 191)

ตัวอย่าง เขา เคร่งเครียด กับการทำงานจนเกินไป

จะเห็นได้ว่า เคร่งเครียด มีความหมายคล้ายกับ เครียด มักใช้ในบริบทเดียวกันได้

เคร่งคว้าง

เคร่ง มีความหมายว่า คว้าง (หน้า 194)

ตัวอย่าง เขาขับรถมาส่ง เธอที่สี่แยก แล้วก็ขับจากไป ปล่อยให้เธอเป็น เคร่ง อยู่คนเดียว

คว้าง มีความหมายว่า อาการที่หม่นหรือลอยไปตามกระแสลม (หน้า 173)

ตัวอย่าง พายุโหมกระหน่ำจน เรือลอยคว้าง อยู่กลางทะเล

จะเห็นได้ว่า เคว้ง มีความหมายคล้ายกับ คว้าง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เคว้ง เป็นอาการที่ทรงตัวอยู่อย่างไม่มีจุดหมาย ส่วน คว้าง เป็นอาการที่หมุนหรือลอยไปตามกระแสลม

เคว้ง กับ คว้าง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เคว้งคว้าง

เคว้งคว้าง มีความหมายว่า อาการที่หมุนหรือลอยไปตามกระแสลมและน้ำ เป็นต้นอย่างไม่มีจุดหมายหรือไม่มีที่ยึดเหนี่ยว (หน้า 194)

ตัวอย่าง เรือลอย เคว้งคว้างกลางทะเล/ตั้งแต่แม่ตาย เขาก็รู้สึก เคว้งคว้าง ไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปฝั่งใคร

จะเห็นได้ว่า เคว้งคว้าง มีความหมายคล้ายกับ เคว้ง และ คว้าง แต่ เคว้งคว้าง ใช้แสดงความรู้สึกได้ด้วยว่า ชาติที่พึ่ง ที่ยึดเหนี่ยว

เจียม เหงา

เจียม มีความหมายว่า ไม่มีเสียง (หน้า 207)

ตัวอย่าง นักเรียนในห้องนั่ง เจียม/ทุกคนทำงานกัน เจียมๆ/
บ้านหลังนี้ เจียมไป เมื่อไม่มีเด็ก

เหงา มีความหมายดังนี้

1. เป็ลยวใจ เป็ลยว (หน้า 859)

ตัวอย่าง นิดรู้สึก เหงา เพราะต้องอยู่บ้านคนเดียว

2. ไม่คึกคัก (หน้า 859)

ตัวอย่าง บรรยากาศในงานเลี้ยง เหงา ทั่วทุก

จะเห็นได้ว่า เจียม มีความหมายคล้ายกับ เห่ง ความหมายที่ 2 คือ ไม่คิดสัก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เจียม เป็นเรื่องของเสียง ส่วน เห่ง เป็นเรื่องของความรู้สึกของคน

เจียม กับ เห่ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจียมเหงา

เจียม เห่ง มีความหมายดังนี้

1. เปลาเปสัยว ว้าเหว่ (หน้า 207)

ตัวอย่าง เขานั่ง เจียมเหงาอยู่เพียงลำพัง

2. ไม่มีใครไปมาหาสู่ (หน้า 207)

ตัวอย่าง คนบ้านนี้อยู่กันอย่าง เจียมเหงา ไม่มีใครไปมาหาสู่

จะเห็นได้ว่า เจียมเหงา ความหมายที่ 1 คือ เปลาเปสัยว ว้าเหว่ คล้ายกับ เห่ง ความหมายที่ 1 คือ เปลาเปสัยวใจ และคล้ายกับ เจียม แต่ความหมาย ต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เจียมเหงา ให้ความรู้สึกว่ามีความว้าเหว่ ว่างเวง มากกว่าใช้ เจียม หรือเหงา ตามลำพัง

จดจ้อ

จด มีความหมายดังนี้

1. จ้อให้ถึงกัน (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาลากเส้นตรงสองเส้นมาจดกันที่จุด ก.

2. ถึง จนถึง (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาลากเส้นตรงไปจนจุดขอบกระดาษ

3. กำหนด หมายถึง เขียนไว้ (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาจดบันทึกประจำวัน

จ้อ มีความหมายดังนี้

1. เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปหรือรอรออยู่ตรงตำแหน่งหนึ่งอย่างใกล้ชิด
(หน้า 210)

ตัวอย่าง ขโมยเอาปืนจ้อออกเจ้าของบ้านโทบอกที่ซ่อนเงิน

2. มุ่งอยู่เฉพาะกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาทำการบ้านไม่ถูก เพราะมัวแต่เอาใจจดใจจ้ออยู่กับละครโทรทัศน์

จะเห็นว่า จด ความหมายที่ 1 คือ จ้อให้ถึงกัน มีความหมายคล้ายกับ

จ้อ ความหมายที่ 2 คือ มุ่งอยู่เฉพาะกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จด กับ จ้อ อาจใช้ซ้อนกันเป็น จดจ้อ

จดจ้อ มีความหมายว่า มีใจฝักใฝ่ผูกพันอยู่ (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขามีจิตใจจดจ้ออยู่กับเรื่อง เรียนจนไม่ได้นึกถึงเรื่องอื่น

จะเห็นว่า จดจ้อ มีความหมายคล้ายกับ จ้อ ความหมายที่ 2 คือ

มีใจฝักใฝ่ผูกพันอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่จดจ้อ ความหมาย

เน้นกว่า

จดจำ

จด มีความหมายดังนี้

1. จ่อให้ถึงกัน (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาลากเส้นตรงสองเส้นมาจดกันที่จุด ก.

2. ถึง จนถึง (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาลากเส้นตรงไปจดขอบกระดาษ

3. กำหนด หมายถึงไว้ เขียนไว้ (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขาจดบันทึกประจำวัน

จำ มีความหมายว่า กำหนดไว้ในใจ จำไว้ในใจ (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขายังจำชีวิตในวัยเด็กได้/แดงจำได้ว่าพรุ่งนี้ดำจะมาหา

จะเห็นได้ว่า จด ความหมายที่ 3 คือ กำหนดไว้ หมายถึงไว้ เขียนไว้ มีความหมายคล้ายกับ จำ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า จด คือ การเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้กันลืม ส่วน จำ คือ การกำหนดไว้ในใจ ทำให้ไม่ลืม

จด กับ จำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น จดจำ

จดจำ มีความหมายว่า กำหนดไว้ในใจ จำไว้ในใจ (หน้า 210)

ตัวอย่าง เขายังจดจำชีวิตในวัยเด็กได้/ฉันจะจดจำบุญคุณของคุณไว้ตลอดชีวิต

จะเห็นได้ว่า จดจำ มีความหมายคล้ายกับ จำ ในบางบริบทอาจใช้ จำ แทนที่ จดจำ ได้ แต่นำหนักความหมายไม่เท่ากัน จดจำ ให้ความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ผ่านมาแล้ว ในอดีต มีความสำคัญมาก และจะนึกถึงเสมอไม่มีวันลืม ซึ่งถ้าใช้ จำ จะให้ความรู้สึกไม่หนักแน่น เท่ากับ จดจำ

ตัวอย่าง ฉันจะจำบุญคุณของคุณไว้ตลอดชีวิต/ฉันจะจดจำบุญคุณของคุณไว้ตลอดชีวิต

จะใช้ จดจำ แทนที่ จำ ไม่ได้ เมื่อกล่าวถึง เรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง แต่งจำได้ว่าห้องนี้คำจะมาหา/ *แต่งจดจำได้ว่าห้องนี้คำจะมาหา

จับจอง

จับ มีความหมายดังนี้

1. อากาศที่ใช้มือและต้องสิ่งใดสิ่งหนึ่งตลอดจนกำไว้ ยึดไว้ (หน้า 222)

ตัวอย่าง เขาจับมือเธอ

2. เกาะ (หน้า 222)

ตัวอย่าง นกจับกิ่งไม้

3. ดึง (หน้า 222)

ตัวอย่าง เขม่าจับกันหม้อ

4. เริ่ม (หน้า 222)

ตัวอย่าง ละครที่เล่นวันนี้จับเรื่องตั้งแต่พระเอกออกจากบ่า

5. เกาะกุมตัวมิให้หนี (หน้า 222)

ตัวอย่าง คำรวจจับผู้ร้าย

6. ภูเขาที่ทำขนมจีนให้เป็นหัว ๆ (หน้า 222)

ตัวอย่าง เขาจับขนมจีนเป็นจับ ๆ

7. ลักษณะนามของขนมจีน (หน้า 222)

ตัวอย่าง เขากินขนมจีน ๘ จับ

จง มีความหมายว่า มันหมายไว้ ขอกำหนดไว้ (หน้า 222)

ตัวอย่าง เขาจงที่นั่งไว้ แต่ในที่สุดก็ไม่เอา/เขาจงผ้าป่าไว้ 1๐ กอง

จะเห็นได้ว่า จับ ความหมายที่ 1 คือ อาการที่ใช้มือและต้องสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตลอดจนกำไว้ ยึดไว้ มีความหมายคล้ายกับ จอง

จับ กับ จอง อาจใช้ซ้อนกันเป็น จับจอง

จับจอง มีความหมายว่า เข้าครอบครอง

ตัวอย่าง เขาจับจองที่ดินไว้ได้ 1๐ ไร่/เขาจับจองที่นั่งแถวหน้า ๆ ไว้ให้เพื่อน

จะเห็นได้ว่า จับจอง มีความหมายคล้ายกับ จอง แต่จับจอง เป็นการ จองและยึดไว้เป็นของตน มีความหมายเน้นหนักแน่นกว่า จอง

จิตจาง

จิต มีความหมายดังนี้

1. ชีรสไม่เค็มไม่เปรี้ยว ไม่หวาน ไม่ฝาด

ตัวอย่าง เขาชอบกินต้มจิต/น้ำส้มจิตหมดแล้ว

2. ไม่เข้ม (หน้า 231)

ตัวอย่าง เขาเป็นหนุ่มหน้าจืด

3. ไม่ผาด (หน้า 231)

ตัวอย่าง หมากทะลายนีจืด

4. ไม่จูน (หน้า 231)

ตัวอย่าง ยาจูนท่อนีจืด/ยาจืด

5. ไม่สนุก ไม่ครึกครื้น (หน้า 231)

ตัวอย่าง งานประกวดนางสาวไทยปีนีจืด

จาง มีความหมายว่า น้อยไป ลดไป ไม่เข้ม (หน้า 229)

ตัวอย่าง เสื้อตัวนี้จางไป/น้ำหอมขวดนี้จางไป/ความรักจางไป/หมอกจาง

จะเห็นได้ว่า จืด ความหมายที่ 1, 2, 3 คือ ไม่เข้ม มีความหมายคล้ายกับ จาง แต่ จืด มักใช้กับรสอาหาร ส่วน จาง มักใช้กับสีและกลิ่น

จืด กับ จาง อาจใช้ซ้อนกันเป็น จืดจาง

จืดจาง มีความหมายว่า คลายรัก เหนห่าง (หน้า 231)

ตัวอย่าง เมื่อหมดเงิน ความรักก็จืดจางไป

จะเห็นได้ว่า จืดจาง มีความหมายคล้ายกับ จืด และจาง แต่จืดจางใช้เฉพาะกับความรัก ความผูกพัน

เจือจาง

เจือ มีความหมายว่า เอาส่วนน้อยประสมลงไปในส่วนมากให้ระคนปนกัน
ตามปกติใช้กับของเหลว (หน้า 239)

ตัวอย่าง แม่ เอาน้ำเย็น เจือน้ำร้อน

จาง มีความหมายว่า
เจือด้วยน้ำ ปน (หน้า 224)

ตัวอย่าง ฉันชอบข้าวจางน้ำ

- จะเห็นได้ว่า เจือ มีความหมายคล้ายกับ จาง คือผสมด้วยน้ำ แต่ความ
หมายต่างกันที่ว่า เจือ เป็นการเอาน้ำผสมลงไป เพื่อให้ลดความเข้มข้น ส่วน จาง
เป็นการเอาน้ำผสมลงไปเพื่อให้มีน้ำกินได้ ปรากฏเฉพาะในปริบท ข้าวจางน้ำ

เจือ กับ จาง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจือจาง

เจือจาง มีความหมายว่า ผ่อนแผ่ อุดหนุน (หน้า 239)

ตัวอย่าง แดงมีอะไรก็ยกจะ เจือจางให้เพื่อนฝูงด้วยความมีน้ำใจ

จะเห็นได้ว่า เจือจาง ใช้กับการเอื้อเฟื้อ ผ่อนแผ่ ให้กับผู้อื่นด้วยความ
มีน้ำใจ ใช้ต่างบริบทกับ เจือ และจาง เพราะความหมายต่างกัน

จิตใจ

จิต มีความหมายว่า ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้ คิด และนึก (หน้า 228)

ตัวอย่าง การนั่งสมาธิทำให้จิตสงบ

ใจ มีความหมายดังนี้

1. สิ่งที่ทำหน้าที่รู้สึก นึกคิด (หน้า 229)

ตัวอย่าง การนั่งสมาธิทำให้ใจสงบ

2. หัวใจ (หน้า 241)

ตัวอย่าง ฉันรู้สึกว่าใจเต้นแรงผิดปกติ

จะเห็นได้ว่า จิต มีความหมายตรงกับ ใจ คือ สิ่งที่มีหน้าที่ รู้สึก และ

นึก แต่ใจ อาจหมายถึง หัวใจได้ด้วย

จิต กับ ใจ อาจใช้ซ้อนกันเป็น จิตใจ

จิตใจ มีความหมายว่า ใจ อารมณ์ทางใจ (หน้า 229)

ตัวอย่าง การนั่งสมาธิทำให้จิตใจสงบ/ เขา เป็นคนมีจิตใจสูง

จะเห็นได้ว่า จิตใจ มีความหมายคล้ายกับ จิต และ ใจ ความหมายที่ 1 คือ สิ่งที่มีหน้าที่ รู้สึก และนึก อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ เพราะมีความหมายเหมือนกัน

ตัวอย่าง การนั่งสมาธิทำให้จิตสงบ/

การนั่งสมาธิทำให้ใจสงบ

การนั่งสมาธิทำให้จิตใจสงบ

ในบางบริบทเมื่อใช้ จิตใจ แทนที่ จิต แล้ว จะทำให้ความหมายต่างกัน

ตัวอย่าง ขณะนี้จิต เขาไม่ปกติ หมายความว่า เขาสติไม่ดี แต่ถ้าใช้ ขณะนี้จิตใจ-

เขาไม่ปกติ หมายความว่า เขาสิ้นดี้นขวัญเสีย

แจกแจง

แจก มีความหมายดังนี้

1. แบ่งหรือปันให้กับคนหลาย ๆ คน (หน้า 240)

ตัวอย่าง แม่แจกสตางค์ลูก ๆ

2. กระจายออก แยกออก (หน้า 240)

ตัวอย่าง ครูแจกสูตรคูณให้นักเรียนฟัง

แจก มีความหมายว่า ขยายความ กระจาย (หน้า 240)

ตัวอย่าง ฉันไม่อยากจะเสียเวลาแจกรายละเอียดให้คนทุกคนฟัง

จะเห็นได้ว่า แจก ความหมายที่ 2 คือกระจายออก แยกออก มีความหมายคล้ายกับ แจง

แจก กับ แจง อาจใช้ซ้อนกันเป็น แจกแจง

แจกแจง มีความหมายว่า อธิบายขยายความออกไป อธิบายแสดงรายละเอียด (หน้า 240)

ตัวอย่าง แม่แจกแจงรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้พ่อฟัง

จะเห็นได้ว่า แจกแจง มีความหมายคล้ายกับ แจง แต่แจกแจง เน้นความหมายให้ความรู้สึกว่าเป็นการอธิบายโดยละเอียดยิ่งกว่าแจง

แจ่มแจ้ง

แจ่ม มีความหมายว่า กระจ่าง ใส่มืดทอง (หน้า 240)

ตัวอย่าง วันนี้ท้องฟ้าแจ่มกระจ่าง

แจ้ง มีความหมายดังนี้

1. แสดงให้รู้ บอกให้รู้ (หน้า 240)

ตัวอย่าง เขาแจ้งความประสงค์จะขอรับมิด เป็นนครบุญธรรม/ เขาไปแจ้งความที่โรงหัก

2. สว่าง ไม่มีมิด

ตัวอย่าง ชาวนามักจะออกไปทุ่งนาตอนฟ้าแจ้ง/พอรุ่งแจ้งแสงทองนกกาฬก็ออกหากิน

จะเห็นได้ว่า แจ่ม มีความหมายคล้ายกับ แจ้ง ความหมายที่ 2 คือ สว่าง ไม่มีมิด แต่ แจ่ม หมายความว่า ไม่มีัวทมอง ส่วน แจ้ง หมายความว่า สว่าง ไม่มีมิด

แจ่ม กับ แจ้ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น แจ่มแจ้ง

แจ่มแจ้ง มีความหมายว่า กระจ่างชัด แจ่มกระจ่าง (หน้า 240)

ตัวอย่าง เขาเข้าใจบทเรียนอย่างแจ่มแจ้ง

จะเห็นได้ว่า แจ่มแจ้ง มีความหมายทั้ง แจ่ม และแจ้ง แต่ แจ่ม และแจ้ง มักใช้กับท้องฟ้า ส่วนแจ่มแจ้ง มักใช้กับความรู้ ความเข้าใจ

จกจวบ

จก มีความหมายดังนี้

1. จวบ หรือชิงเอาโดยเร็ว (หน้า 243)

ตัวอย่าง ขโมยจกเงินได้ก็วิ่ง

2. สับ โขก

ตัวอย่าง จก

ฉวย มีความหมายว่า ค้าขาย หรือหยิบเอาโดยเร็ว (หน้า 245)

ตัวอย่าง แม่ฉวยซื้อมือลูกแล้ววิ่ง/ขโมยฉวยกระเป๋มาได้ก็วิ่ง

จะเห็นได้ว่า ฉก มีความหมายคล้ายกับ ฉวย แต่ความหมายต่างกันที่ ฉก เป็นการแย่งชิงเอาโดยเร็ว ส่วน ฉวย เป็นการจับหรือหยิบเอาโดยเร็ว ซึ่งอาจเป็นการแย่งชิงหรือไม่ ก็ได้

ฉก กับ ฉวย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฉกฉวย

ฉกฉวย มีความหมายว่า ยื้อแย่งเอาไปต่อหน้า (หน้า 243)

ตัวอย่าง เขามักจะฉกฉวยข้าวของมีค่าคิดมือไปทุกครั้งที่มาเยี่ยมแม่

จะเห็นได้ว่า ฉกฉวย มีความหมายทั้ง ฉก และฉวย คือ ยื้อแย่งเอาไปโดยไม่เลือกว่าเป็นอะไร เพราะความรีบ

ฉกชิง

ฉก มีความหมายดังนี้

1. ฉวย หรือชิงเอาโดยเร็ว (หน้า 243)

ตัวอย่าง ขโมยฉกเงินได้ก็วิ่งหนี

2. สับ โขก (หน้า 243)

ตัวอย่าง ฉก

ชิง มีความหมายดังนี้

1. แข่ง แข่งขัน (หน้า 267)

ตัวอย่าง เขาส่งขึ้นส่วนผงซักฟอกไปชิงรางวัล

2. แข่ง

(หน้า 267)

ตัวอย่าง ผู้มีอิทธิพลชิงอำนาจความเป็นใหญ่กัน

จะเห็นได้ว่า ฉก ความหมายที่ 1 คือ ฉวย หรือชิงเอาโดยเร็ว มีความหมายคล้ายกับ ชิง ความหมายที่ 2 คือ แข่ง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ฉก เป็นการแย่งโดยที่เจ้าของแทบไม่รู้ตัว ส่วน ชิง เป็นการแย่งในการแข่งขัน

ฉก กับ ชิง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฉกชิง

ฉกชิง มีความหมายว่า แข่งชิงเอาไปข้างหน้า (หน้า 243)

ตัวอย่าง เขามีนิสัยชอบฉกชิงวิ่งราว/แดงมักจะไปฉกชิงข้าวของของของคนอื่น เวลา เขา เผลอ

จะเห็นได้ว่า ฉกชิง มีความหมายคล้ายกับ ฉก และชิง ที่มีความหมายว่า หยิบ หรือแย่งเอาโดยเร็ว ฉกชิง มักปรากฏซ้อนเป็น ฉกชิงวิ่งราว และให้ความรู้สึกที่ฉกชิงแล้วต้องรีบหนีไปโดยเร็ว เพราะกลัวถูกลงจับ

ชุกซ้อน

ชุก มีความหมายว่า หมกหรือยึดแทรกไว้ในที่มืดซิด (หน้า 262)

ตัวอย่าง เขาชุกเงินไว้ในที่ซอกหลังคาน้ำ/เขาชุกมือไว้ในกระเป๋

ซ้อน มีความหมายดังนี้

1. แอบ แอบแฝง (หน้า 278)

ตัวอย่าง เขาซ้อนเงินไว้ในตลับ

2. ปิดบัง (หน้า 278)

ตัวอย่าง เขาซ้อนความทุกข์ไว้ไม่ให้ใครเห็น/เราไม่สามารถจะซ้อนความจริงได้

๑. หลบไว้ในที่ลับตา (หน้า 278)

ตัวอย่าง เขาซ่อนตัวอยู่ในหลุม

จะเห็นได้ว่า ซุก มีความหมายต่างกับ ซ่อน แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ ซุก เป็นการซ่อนด้วยการหมก ส่วน ซ่อน เป็นการทำด้วยวิธีอื่น

ซุก กับ ซ่อน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ซุกซ่อน

ซุกซ่อน มีความหมายว่า ซ่อนไว้ในที่มืดซิด หรือที่ลับตา (หน้า 282)

ตัวอย่าง เขาซุกซ่อนทรัพย์สินสมบัติไว้ใต้ดิน

จะเห็นได้ว่า ซุกซ่อน มีความหมายคล้ายกับ ซุก และ ซ่อน แต่ ซุกซ่อน ให้ความรู้สึกกว่า ซ่อนไว้ในที่ลับตาหายากมากกว่าใช้ ซุก หรือ ซ่อน ตามลำพัง

คาบคืน

คาบ มีความหมายว่า มากมาย เกือบกลาด มีทั่วไป (หน้า 299)

ตัวอย่าง เห็นโคนขึ้นคาบไปคามหัวปลวก

คืน มีความหมายว่า มากทั่วไป จนเป็นปกติธรรมดา (หน้า 299)

ตัวอย่าง ของอย่างนี้คืนไปหมด

จะเห็นได้ว่า คาบ มีความหมายคล้ายกับ คืน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย ที่ว่า คาบ หมายถึงมีจำนวนมาก แต่ คืน หมายถึงมีจำนวนมากจนดูธรรมดา ไม่น่าสนใจ

คาบ กับ คืน อาจใช้ซ้อนกันเป็น คาบคืน

คาสติน มีความหมายว่า เลื่อนกลาด มากหลาย (หน้า 299)

ตัวอย่าง ของอย่างนี้มีชายคาสติน/ปัจจุบันแอบ เบิ้ล ไม่ใช่ผลไม้แปลก เพราะมีชายอยู่คาสติน
จะเห็นได้ว่า คาสติน มีความหมายคล้ายกับ คาส และ ติน คือ มีจำนวนมาก
มีมากหลายจน เป็นปกติธรรมดา ในบางกรณีอาจใช้ในบริบทเดียวกับ คาส ได้

ตัวอย่าง เกิดโดนขึ้นคาสไปตามหัวปลวก
เกิดโดนขึ้นคาสตินไปตามหัวปลวก
และในบางกรณี อาจใช้ในบริบทเดียวกับ ติน ได้

ตัวอย่าง ของอย่างนี้มีชายคัสไป
ของอย่างนี้มีชายคาสคัสไป

คิงตุค

คิง มีความหมายว่า เหนียวหนา จุกหนา รุ่งมา (หน้า 303)

ตัวอย่าง เขาคิง เขือก

ตุค มีความหมายดังนี้

1. สูดด้วยปาก (หน้า 305)

ตัวอย่าง เขาตุคไอเสียงจนหมดแก้ว/เขาตุคน้ำออกจากหลอดแก้ว

2. สูดด้วยกำลั้ง (หน้า 305)

ตัวอย่าง เขาตายเพราะตุคไฟตุค

จะเห็นได้ว่า ตั้ง มีความหมายคล้ายกับ ดูด ความหมายที่ ๒ คือ ทำให้เข้ามาหาตัว แต่ความหมายต่างกันที่ ตั้ง เป็นการทำให้เข้ามาหาตัวด้วยกรงเล็บหรือจุดรั้งด้วยมือหรือใช้เครื่องมือ ส่วน ดูด เป็นการทำให้สิ่งหนึ่งเคลื่อนเข้าหาอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีพลังงานเป็นแรงในการดูด

ตั้ง กับ ดูด อาจใช้ซ้อนกันเป็น ตั้งดูด

ตั้งดูด มีความหมายว่า เหนี่ยวเข้ามาด้วยกำลังอย่างหนึ่ง อย่างแม่เหล็ก (หน้า ๓๐๓)

ตัวอย่าง แม่เหล็กมีแรงตั้งดูดในตัวเอง/ทางสรรพสินค้าตั้งดูดลูกค้าด้วยการแจกของฟรี

จะเห็นได้ว่า ตั้งดูด ที่มีควาหมายเปรียบเทียบ ใช้ต่างบริบทกับ ตั้ง และ ดูด

โคดเคี้ยว

โคด มีความหมายดังนี้

๑. กระโคด กระใจน (หน้า ๓๐๑)

ตัวอย่าง เขาโคดเข้าไปสู่ต่อสู้อันที่ที่การชก เริ่มขึ้น

๒. หนีงาน หนีโรงเรียน (หน้า ๓๐๑)

ตัวอย่าง วันนี้โคดไปเที่ยวมาเลยไม่ได้เรียนชั่วโมงสุดท้าย

๓. อั้นเคี้ยวเค้น (หน้า ๓๐๑)

ตัวอย่าง ภูเขาถูกโคดตั้งอยู่โคด ๆ

เดี่ยว มีความหมายดังนี้

1. คำลำหังตัวโดยไม่มีใครหรืออะไรร่วมด้วย (หน้า 308)

ตัวอย่าง วันนี้ทำไมมา เดี่ยว

2. เรียกการเล่นกีฬาบางชนิด ซึ่งมีผู้เล่นข้างละคน (หน้า 308)

ตัวอย่าง เขาเล่นเทนนิสประเภท เดี่ยว

3. แสดงฝีมือการเล่นดนตรีคนเดียว (หน้า 308)

ตัวอย่าง จินตนากำลัง เดี่ยวจะ เข็มบนเวที

จะเห็นได้ว่า โดด ความหมายที่ 3 คือ อันเดี่ยว เต้น มีความหมายคล้ายกับ เดี่ยว ความหมายที่ 1, 2, 3 คือ คำลำหังตัวโดยไม่มีใครหรืออะไรร่วมด้วย

โดด กับ เดี่ยว อาจใช้ซ้อนกันเป็น โดดเดี่ยว

โดดเดี่ยว มีความหมายว่า เดี่ยว เท่านั้น อยู่ตามลำพังไม่เกี่ยวข้องกับใคร

ตัวอย่าง เราเห็น เขานั่งอยู่โดดเดี่ยว ไม่ทราบว่าคนอื่นหายไปไหนหมด/
บ้านของเขาตั้งอยู่โดดเดี่ยวกลางทุ่งกว้าง

จะเห็นได้ว่า ทั้งโดดและเดี่ยว มีความหมายว่า อยู่หรือทำตามลำพัง แต่เดี่ยว เน้นที่จำนวนว่ามีเพียงหนึ่ง ส่วนโดดเดี่ยว เน้นที่การอยู่หรือทำตามลำพัง และมุ่งถึงความรู้สึกด้วย

คิดต่อ

คิด

มีความหมายดังนี้

1. อาการที่ขี้อองอยู่ (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขายังคิดอยู่ในกิเลสจึงอยากรวยทั้ง ๆ ที่แก่แล้ว

2. ประดับ (หน้า 344)

ตัวอย่าง นายพลคิดยศให้ทหาร

3. แขนขอยู่ (หน้า 344)

ตัวอย่าง ฉันไม่ชอบกินคิดมัน

4. ทำให้เกิดขัดข้องหรือขี้อองจนไม่อาจให้เคลื่อนไปได้ (หน้า 344)

ตัวอย่าง วันนี้รดคิดฉันจึงมาสาย

5. ชอบอย่างขาดไม่ได้ (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขาคิดหนูหรี

6. อาศัยไปด้วยหรือมาด้วย (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขาคิดครตอาจารย์กลับบ้าน

7. พนัก (หน้า 344)

ตัวอย่าง อย่าลืมคิดนสคมภ์ที่ของจดหมายก่อนส่ง

8. จุด (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขาคิดไฟด้วยซี่ได้

๑. ค่อนข้างอย่างใกล้ชิด (หน้า 344)

ตัวอย่าง บ้านเราอยู่ติดกัน

10. ได้รับเชื้อโรค (หน้า 344)

ตัวอย่าง น้องคิด เหาจากเพื่อน

11. คงอยู่หรือทำให้คงอยู่ (หน้า 344)

ตัวอย่าง สี่ยี่ร้อยนี้คิดหนดิ

12. ไม่ร่วง ไม่หลุด (ใช้แก่ผลไม้) (หน้า 344)

ตัวอย่าง ปีนี้ทุเรียนคิดผลดี

13. ค่อนข้าง ใกล้ข้าง (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขาคิดจะขี้เหนียว

14. มีหนึ่งสินติดค้างกันอยู่ (หน้า 344)

ตัวอย่าง เขาคิดเงินฉันอยู่ 10 บาท

ต่อ มีความหมายดังนี้

1. เพิ่มได้ยึดออกไป เพิ่มให้ยาวออกไป เพิ่มให้มากขึ้น (หน้า 322)

ตัวอย่าง นักเรียนขอต่อเวลาสอบอีก 10 นาที

2. ทำให้ติดกันเป็นอันเดียว (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาต่อเชือกให้เป็นเส้นเดียวกัน

3. ทำให้ติดอย่างไฟ (หน้า 322)
- ตัวอย่าง ขอต่อมหรืหน้อยคริบ
4. ขอลดราคาให้น้อยลง (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาต่อราคาสินค้า
5. เอาวิตุ เช่นไม้มาค่อกันปรุงให้เป็นรูปขึ้น (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาต่อโลงศพขาย
6. ทำพบนโดยยอมลดเปรียบให้ (หน้า 322)
- ตัวอย่าง ฉินต่อให้เธอรุ่งไปก่อน
7. บำสัคว์เสียงไปล่อสัคว์ป่า (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาไปต่อนกในป่า
8. ักโตไป สิบไป (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาอ่านหนังสือต่อไปเรื่อย ๆ
9. เฉพาะ ประจันหน้า (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาทะเลาะกันต่อหน้าครู
10. เรียนรูจนทำได้ (ใช้กับเพลง) (หน้า 322)
- ตัวอย่าง เขาต่อเพลงได้อีกหนึ่งเพลงแล้ว

11. แต่ละ วาย

(หน้า 322)

ตัวอย่าง เขามีรายได้หนึ่งแสนบาทต่อปี

จะเห็นได้ว่า คิด ความหมายที่ 7 และ 9 คือ นึก ต่อ เนื่องจากอย่างใกล้ชิด
มีความหมายคล้ายกับ ต่อ ความหมายที่ 2 คือ ทำให้ติดกับ เป็นอันเดียว

ติด กับ ต่อ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ติดต่อ

ติดต่อ มีความหมายดังนี้

1. ไปมาหาสู่กัน (หน้า 345)

ตัวอย่าง แต่งบังคับติดต่อไปมาหาสู่กับคำอยู่เสมอ

2. ขุดเจาะเพื่อทำความตกลง สื่อสาร (หน้า 345)

ตัวอย่าง โจทย์พยายามติดต่อกับพ่อแม่ของตัวประกัน

3. ลักษณะโรคจำพวกหนึ่งซึ่งเป็นแก่ผู้หนึ่งแล้ว ลุกลามไปติดต่อผู้อื่นได้ (หน้า 346)

ตัวอย่าง วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่ต้องใช้เวลารักษานาน

จะเห็นได้ว่า ติดต่อ มีความหมายต่างกับ ติด และต่อ ใช้ต่างปรียบกัน

คัดตรง

คัด มีความหมายว่า เอาภาชนะซ้อนสิ่งของขึ้นจากที่เดิม (หน้า 333)

ตัวอย่าง เขาคัตน้ำใส่คุ่ม

ดวง มีความหมายว่า สักด้วยภาชนะต่าง ๆ เพื่อให้รู้จำนวนหรือปริมาณ (หน้า 321)

ตัวอย่าง พ่อค้าดวงข้าวใส่กระสอบ

จะเห็นได้ว่า สัก มีความหมายคล้ายกับ ดวง

สัก กับ ดวง อาจใช้ซ้อนกันเป็น สักดวง

ดักดวง มีความหมายดังนี้

1. ทาประโยชน์ใส่ตัว (หน้า 333)

ตัวอย่าง เขาพยายามดักดวงความรู้จากอาจารย์อย่างเต็มที่

2. กอบโกยมาเป็นของตนเมื่อมีโอกาส (หน้า 333)

ตัวอย่าง พ่อค้าดักดวงกำไร เมื่อรัฐบาลประกาศขึ้นราคาสินค้า

จะเห็นได้ว่า ดักดวง ความหมายที่ 1 และ 2 คือ ทาประโยชน์ใส่ตัว

และกอบโกยมาเป็นของตนเมื่อมีโอกาส เป็นกริยาใช้กับนามธรรม มีความหมายต่างกับ สัก และดวง ใช้ต่างปรกกัน

คัดค้าน

คัด มีความหมายดังนี้

1. เพิ่ม ให้ยืออกไป เพิ่มให้ยาวออกไป เพิ่มให้มากขึ้น (หน้า 322)

ตัวอย่าง นักเรียนขอคัดเวลาสอบอีก 10 นาที/ เขาคัดเพลงได้อีกหนึ่งเพลงแล้ว

2. ทำให้ต่อกันเป็นอันเดียว (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาคัดเชือกให้เบ็นเส้นเดียวกัน

3. ทำให้คิดอย่างไร (หน้า 322)

ตัวอย่าง ขอคอบุหรือหน่อยครับ

4. ขอลดราคาให้น้อยลง (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาดูราคาคสินค้า

5. เอาวัตถุเช่นไม้มาดอกันปรงให้เเป็นรูปขั้น (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาดูลองคพนาย

6. ทำนั้นดโดยยอมลดเรยบใ้ (หน้า 322)

ตัวอย่าง ฉนดูใ้เอวิ่งใ้ก่อน

7. นำสัตวเลียงใ้ล่อสัตวใ้ (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาใ้ดูนกในป่า

8. ฉดใ้ สิบใ้ (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาอ่านหนงสือดูใ้เรอย ๆ

9. เจหาะ ประจันทน้า (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขาทะเาะกันดูทน้าคร

10. แดะราย (หน้า 322)

ตัวอย่าง เขามีรายใ้ใ้เลนบาทดูใ้

11. สู้

ตัวอย่าง ใ้ดูทารมกับเาทำใ้

ด้าน มีความหมายดังนี้

1. ยันหรือรัยไว้เพื่อไม่ให้ลำแนวเข้ามา (หน้า 340)

ตัวอย่าง ทหารไทยด้านกำลังทหารฉนวนด้วยการยิงไม่ให้ลำแคบเข้ามา/

ทหารฉนวนรุกประชิด แต่ทหารไทยด้านไว้ได้

2. ปะทะ (หน้า 340)

ตัวอย่าง โยเรือด้านลมอยู่ในทะเล

จะเห็นได้ว่า ค่อ ความหมายที่ 11 คล้ายกับ ด้าน ความหมายที่ 1 และ 2

ค่อ กับ ด้าน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ค่อด้าน

ค่อด้าน มีความหมายดังนี้

1. สู้รบป้องกันไว้ (หน้า 323)

ตัวอย่าง ทหารค่อด้านเข้าศึกด้วยการยิงกราดไม่ให้ข้าศึกล้ำเขตแดนเข้ามา

2. ปะทะไว้ ด้านทานไว้ (หน้า 323)

ตัวอย่าง ประ เทศที่เป็นประชาธิปไตยมักค่อด้านลัทธิคอมมิวนิสต์

จะเห็นได้ว่า ค่อด้าน ความหมายที่ 1 และ 2 คือ สู้รบป้องกันไว้ และ ปะทะไว้: ด้านทานไว้ คล้ายกับ ค่อ ความหมายที่ 11 และด้าน ความหมายที่ 1 และ 2 คือ ยันรัยไว้เพื่อไม่ให้ลำแนวเข้ามาปะทะ ซึ่งอาจใช้ด้าน และค่อด้าน ในบริบทเดียวกันได้ เมื่อหมายถึงการค่อสู้รบป้องกันตัวหรืออารูธ

ตัวอย่าง ทหารไทยด้านกำลังทหารถูกรวดด้วยการยิงกราดไม่ให้ล้ำแดนเข้ามา
 ทหารไทยต่อต้านกำลังทหารถูกรวดด้วยการยิงกราดไม่ให้ล้ำแดนเข้ามา
 แต่จะใช้ ด้าน แทนที่ต่อต้านไม่ได้ เมื่อหมายถึง การปะทะ เพราะว่า
 ด้าน หมายถึง การปะทะ ซึ่งมักใช้กับการต้านทานแรงของธรรมชาติ เช่น ด้านลม
 ส่วน ต่อต้าน หมายถึง การปะทะกันทางความเชื่อ ความคิด และความเห็นไม่ตรงกัน

ท่อง เที่ยว

ท่อง มีความหมายดังนี้

๑. เดินก้าวไปในน้ำ (หน้า ๓๘๑)

ตัวอย่าง เขาเดินท่องน้ำไป

๒. เที่ยว (หน้า ๓๘๑)

ตัวอย่าง เขาท่องไปในโลกกว้าง

๓. ว่าช้า ๆ ให้จำได้ (หน้า ๓๘๑)

ตัวอย่าง เด็กมักเรียนท่องหนังสือ

เที่ยว มีความหมายดังนี้

๑. ศึกษาก็ไปที่โน่นที่นี่เรื่อยไป

ตัวอย่าง จีน เที่ยวหา เขา เสียทั่วแต่ก็ไม่พบ

๒. ไปไหน ๆ เพื่อความเพลิดเพลินตามสบาย (หน้า ๔๐๗)

ตัวอย่าง จีนชอบไป เที่ยว เขาดิน

จะเห็นได้ว่า ท่อง ความหมายที่ ๒ มีความหมายคล้ายกับ เที่ยว ความหมาย
ที่ ๒ แต่ใช้ต่างบริบทกัน

ท่อง กับ เที่ยว อาจใช้ซ้อนกันเป็น ท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว มีความหมายว่า เที่ยวไป (หน้า ๓๘๑)

ตัวอย่าง สมศักดิ์ชอบท่องเที่ยวไปตามป่าเขาลำเนาไพร

จะเห็นได้ว่า ท่องเที่ยว ใช้กับการเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อความ
สนุกเพลิดเพลิน หรือหาประสบการณ์ อาจใช้ในบริบทเดียวกับ ท่อง ความหมายที่ ๒
และ เที่ยว ความหมายที่ ๒ ได้

ท่วมทัน

ท่วม มีความหมายว่า ไหลหลากบ่า หรือเอ่อท่วมจนล้นพื้นที่หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (หน้า ๓๗๗)

ตัวอย่าง น้ำท่วมบ้าน/น้ำท่วมถนน

ทัน มีความหมายว่า ชูสูงขึ้น จนไหลทวนกลับขึ้นไป (หน้า ๓๗๗)

ตัวอย่าง น้ำทันฝั่ง

จะเห็นได้ว่า ท่วม มีความหมายคล้ายกับ ทัน แต่ ทัน ใช้จำกัดบริบทว่า

ท่วม กับ ทัน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ท่วมทัน

ท่วมทัน มีความหมายว่า มากมายเหลือล้น (หน้า ๓๗๗)

ตัวอย่าง วิธีดีได้รับคะแนนเสียงท่วมทันในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร

จะเห็นได้ว่า ท่วมทัน หมายความว่า มากมายเหลือล้น จะใช้ ท่วม หรือ ทัน แทนที่ แท่วทัน ไม่ได้

ทักท้วง

ทัก มีความหมายดังนี้

1. กล่าวเป็นเชิงเตือน (หน้า 385)

ตัวอย่าง ครูทักข้อผิดพลาดของนักเรียน/ เพื่อนทักว่าเขาดื่มแอลกอฮอล์

2. พูดโถงปราศรัยด้วยอภัยยศไมตรีเมื่อพบหน้ากัน (หน้า 385)

ตัวอย่าง ฉันทักเขา แต่เขาไม่ทักตอบ

3. กล่าวหรือออกเสียงให้ระวัง หรือสิ่งเกิดว่าจะ เป็นภัยตามลัทธิที่ถือกัน

ตัวอย่าง โบราณเชื่อกันว่า ถ้าจิ้งจกทัก ก็ควรหยุดทำในสิ่งที่จะทำ

ท้วง มีความหมายว่า พูดเป็นทำนองไม่เห็นด้วย (หน้า 385)

ตัวอย่าง เขาท้วงว่า ฉันถอนเงินให้เขาไม่ครบ

จะเห็นได้ว่า ทัก ความหมายที่ 1 คือ กล่าวเป็นเชิงเตือน มีความหมายคล้ายกับ ท้วง คือ เป็นการบอกข้อผิดพลาด แต่ ทัก เป็นการบอกข้อผิดพลาดที่อีกฝ่ายหนึ่งยังไม่รู้ ส่วน ท้วง เป็นการบอกข้อผิดพลาดตามความเห็นของผู้พูด

ทัก กับ ท้วง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ทักท้วง

หักท้วง มีความหมายว่า กล่าวหรือแสดงออกเป็นท้วงติงว่ายังไม่เห็นด้วย (หน้า 385)

ตัวอย่าง เขาอุกซันหักท้วงนโยบายของรัฐบาล

มติที่ผ่านที่ประชุมไปได้โดยไม่มีใครหักท้วง

จะเห็นได้ว่า หักท้วง รวมความหมายของ ทัก และท้วง ในบางบริบท อาจใช้ ทัก และท้วง แทนที่ หักท้วง ได้ แต่นักนักความหมายไม่หนักแน่นเท่า หักท้วง

นับคะแนน

นับ มีความหมายดังนี้

1. คกลงกันเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแต่จะกำหนด (หน้า 428)

ตัวอย่าง แดงนับคำให้ไปพบ/เรานับกันไปเที่ยว

2. เป่าหรือสูดให้วัตถุที่เป็นผงอย่างยาชนิดใดเข้าไปในจมูก (หน้า 420)

ตัวอย่าง คุณศากำล้างนับยาชนิดใด

3. ลักขณนาม เรียกกระสุนปืน ที่ยังมีได้ยิงและที่ได้อิงออกไปแล้ว (หน้า 428)

ตัวอย่าง เขายังปืนออกไป 3 นับ แต่ไม่ถูกอะไรเลย

นับ มีความหมายว่า ชี้แนวทางหรือวิธีการให้รู้โดยตรงหรือโดยอ้อม (หน้า 450)

ตัวอย่าง ครูนับวิธีอุหนังสือให้นักเรียน

จะเห็นได้ว่า นิด ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ แนะ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า นิด เป็นการพูดตกลงกันเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแต่จะกำหนดกัน ส่วน แนะ เป็นการพูดชี้แนวทางให้

นิด กับ แนะ อาจใช้ซ้อนกันเป็น นิดแนะ

นิดแนะ มีความหมายว่า บอกไว้ให้รู้กัน

ตัวอย่าง แต่งนิดแนะกับคำว่าจะไปพบกันหน้าประตูโรงเรียน เวลาบ่าย 3 โมง/
ปีขนาดนิดแนะกันอย่างดีแล้ว ยังไม่พบกันเลย

จะเห็นได้ว่า นิดแนะ มีความหมายคล้ายกับ นิด อาจใช้ นิด แทนที่ นิดแนะ ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า นิด ให้ความรู้สึกว่าเป็นการตกลงกันอย่างจริงจังมากกว่า

นุ่มน้อม

นุ่ม มีความหมายว่า อ่อนละมุน อ่อนน้อม (หน้า 446)

ตัวอย่าง ศิวพรธของ เวอนุ่มละมุน/ฉับชอบกิน เนื้อนุ่ม ๆ

น้อม มีความหมายดังนี้

1. อ่อนน้อม (หน้า 446)

ตัวอย่าง เนื้อตัวของ เธอน้อม/ฉับชอบกิน เนื้อน้อม ๆ

2. ละเอียดย่อน (หน้า 446)

ตัวอย่าง ผัวแพรน้อม เนื้อน้อม

จะเห็นได้ว่า นุ่ม มีความหมายคล้ายกับ นึ้ม คือ อ่อนละมุน อ่อนนุ่ม

นุ่ม กับ นึ้ม อาจใช้ซ้อนกันเป็น นุ่มนึ้ม

นุ่มนึ้ม มีความหมายดังนี้

1. อ่อนนุ่ม (หน้า 446)

ตัวอย่าง เขาซื้อผ้าสำลี เนื้อนุ่มนึ้มลายกระจับกระจับจึ้นน่ารัก

2. มีอุปนิสัย กิริยามารยาทเรียบร้อย ค่อนข้างเชื่องช้าไม่คล่องแคล่ว

ตัวอย่าง สมศรีเป็นคน นุ่มนึ้ม ใครเห็นใครก็ชม

จะเห็นได้ว่า นุ่มนึ้ม ความหมายที่ 2 คือ มีอุปนิสัย กิริยามารยาทเรียบร้อย ค่อนข้างเชื่องช้าไม่คล่องแคล่ว ใช้กับนามธรรม จะใช้ นุ่ม หรือ นึ้ม แทนที่ไม่ได้ เพราะที่ ความหมายต่างกัน

แนมเนียน

แนม มีความหมายว่า, แอบซิค แอบเคียง (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขาทิ้ง แนมลง แนมลำตัว/ เขา แนมหน้ากับหมอน

เนียน มีความหมายดังนี้

1. มีเนื้อละเอียดนุ่มนวล (หน้า 449)

ตัวอย่าง ผิวหน้าของเธอ เนียน เกลี้ยงไม่มีไฝร้ำคิ

2. เรียบสนิท

(หน้า 449)

ตัวอย่าง ช่างไม้เข้าวงกบประตูได้ เนียนดี ไม้มีรอยต่อเสย

จะเห็นได้ว่า แบน มีความหมายคล้ายกับ เนียน ความหมายที่ 2 คือ เรียบสนิท แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า แบน เป็นอาการที่ทำให้สิ่งหนึ่งแบนชนิดอีกสิ่งหนึ่ง ส่วน เนียน เป็นอาการที่ของสองสิ่งอยู่ติดกันอย่าง เรียบสนิท

แบน กับ เนียน อาจใช้ซ้อนกันเป็น แบนเนียน

แบนเนียน มีความหมายว่า อย่างสนิทและรัดกุม (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขาปลอมตัวได้อย่าง แบนเนียน / ตำรวจวางแผนจับโจรได้อย่าง แบนเนียน

จะเห็นได้ว่า แบนเนียน มักใช้กับแผนการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเตรียมล่วงหน้าไว้อย่างรัดกุม ไม่มีใครจับข้อบกพร่องได้ จะใช้ แบน หรือ เนียน แทนที่ แบนเนียน ไม่ได้ แบนเนียน มักใช้ในความเปรียบ

แบนมัน

แบน มีความหมายว่า แบนซิด แบนเสียง (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขาทิ้งแขนลง แบนล่ำ / เขา แบนหน้า กับหมอน

มัน มีความหมายดังนี้

1. สภาพที่แออัดยัดเยียดหรือ เบียดเสียดจนแทบไม่มีที่ว่าง (หน้า 449)

ตัวอย่าง รถ เบลคันนี้ คนแน่น มากจนไม่มีที่ยืน

2. อยู่กับที่หรือทำให้อยู่กับที่อย่างมั่นคงไม่ให้หลุดไม่ให้เคลื่อนไหว (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขาปีกเสาท่าร้ายบ้าน เสียนั่น

จะเห็นได้ว่า แขนง มีความหมายคล้ายกับ แน่น ความหมายที่ 1, 2 คือ สภาวะที่แออัดขัดเบียดหรือเบียดเสียดจนแทบไม่มีที่ว่าง แต่ความหมายต่างกันว่า แขนง เป็นอาการที่ทำให้สิ่งหนึ่งแอบซิดอีกสิ่งหนึ่งอย่างไม่แน่น ส่วน แน่น เป็นสภาวะที่มีหลายสิ่ง อยู่ซิดติดกันในที่จำกัด ไม่หลุดออกจากกัน

แขนง กับ แน่น อาจใช้ซ้อนกันเป็น แขนงแน่น

แขนงแน่น มีความหมายว่า สนิทแน่น (หน้า 449)

ตัวอย่าง แดงกับคำ เป็น เพื่อนรักที่มีความสัมพันธ์กันอย่าง แขนงแน่น

จะเห็นได้ว่า แขนงแน่น มักใช้แสดงความสัมพันธ์ของบุคคล ใช้กับสิ่งที่เป็น นายธรรม จะใช้ แขนง หรือแน่น แทนที่ แขนงแน่น ไม่ได้

โน้มน้าว

โน้ม มีความหมายว่า เหนี่ยวให้โค้งงอลงมา หรือโค้งงอลงมาเอง

ตัวอย่าง เขา โน้มกิ่งไม้ เข้าหากัน/กิ่ง เฟื่องฟ้า โน้มลงสู่ดิน

น้าว มีความหมายว่า ดึงจนโค้ง (หน้า 433)

ตัวอย่าง เขา น้าวคันศรแล้วยิงลูกออกไปทันที

จะเห็นได้ว่า โนมม์ มีความหมายคล้ายกับ น้าว คือ ทำให้โค้ง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า โนมม์ เป็นการเหี่ยวจากที่สูงให้โค้งต่ำลง ส่วน น้าว เป็นการดึงจนโค้ง มักปรากฏในปริบท น้าวคันศร

โนมม์ กับ น้าว อาจใช้ซ้อนกันเป็น โนมม์น้าว

โนมม์น้าว มีความหมายว่า ชักชวนให้เห็นดีเห็นงาม หรือให้โอนอ่อนตาม (หน้า 450)

ตัวอย่าง พ่อพยายามโนมม์น้าวจิตใจลูกให้เชื่อถือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

จะเห็นได้ว่า โนมม์น้าว มักใช้กับการชักชวนให้เชื่อถือ เห็นคล้อยตาม ด้วยคำพูดหรือการกระทำ ใช้กับสิ่งที่เป็นนามธรรม ใช้ต่างปริบทกับ โนมม์ และ น้าว

บ๊

บ๊ มีความหมายดังนี้

1. กัดให้แบน หรือกัดจากรูปเดิม (หน้า 473)

ตัวอย่าง เขาบ๊มด/แม่บ๊ข้าว เย็นในกระละมิง

2. แพบคิดปกติ (หน้า 473)

ตัวอย่าง เด็กคนนี้**งมูกบ๊** จึงพูดฟังไม่ชัด

แบน มีความหมายดังนี้

1. ตักขพระแต่รานออกไป (หน้า 473)

ตัวอย่าง รถติดกระบ้อง เสียบแบน

2. ไม่ป้อง ไม่ขุน (หน้า 473)

ตัวอย่าง ฉันทไม้เคยเห็นเรือท้องแบน

3. แบน (หน้า 473)

ตัวอย่าง ขางรดแบน/ เล็กคนนี่จุกแบน

จะเห็นได้ว่า บี ความหมายที่ 1 คือ กดให้แบนหรือผิดจากรูปเดิม มีความหมายคล้ายกับ แบน ความหมายที่ 1 คือ ลักษณะแผ่ราบออกไป แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า บี อาจเป็นสาเหตุให้แบน จุกบี คือ จุกแหบผิดปกติ ซึ่งทำให้พูดแล้วฟังไม่ชัด ส่วนจุกแบน คือ ไม่มีคั้งจุก

บี กับ แบน อาจใช้ซ้อนกันเป็น บีแบน

บีแบน มีความหมายว่า แบนจนผิดรูปผิดร่าง เพราะถูกกดหรือทับ (หน้า 473)

ตัวอย่าง รดทับกระป๋องเสียบบีแบน

จะเห็นได้ว่า บีแบน หมายความว่า บี และแบน อาจใช้ แบน แทนที่ บีแบน ได้ในบางบริบท แต่น้ำหนักความหมายไม่เท่ากัน แบน หมายถึง มีลักษณะแผ่ราบออกไป ส่วน บีแบน หมายถึง แบนจนผิดรูปผิดร่าง

ปกปิด

ปก มีความหมายดังนี้

1. แผ่ลงมาคลุม (หน้า 487)

ตัวอย่าง ไบตะไคร้ยาวปกดิน

๒. กระดาษหรือผ้าหรือหนัง เป็นคันทึ่หุ้มอยู่ภายนอกสมุดหรือหนังสือ (หน้า 4๘7)

ตัวอย่าง เขาห่อปกหนังสือด้วยกระดาษ

๓. แผ่นผ้าที่ติดกับคอเสื้อ พับตกลงมาหรือแบะออกทั้ง ๒ ข้าง (หน้า 4๘7)

ตัวอย่าง เสื้อ เช็ดตัวนี้ปกสวย

ปิด มีความหมายว่า กั้นหรือกั้นไว้ไม่ให้เผยออก (หน้า 4๘7)

ตัวอย่าง เขายกมือปิดหน้า/เขาปิดฝากระป๋อง

จะเห็นได้ว่า ปก ความหมายที่ ๑ คือ แผ่นมาคลุม มีความหมายคล้ายกับ ปิด ที่มีความหมายว่า กั้นหรือกั้นไว้ไม่ให้เผยออก แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ปก เป็นการปิดในลักษณะหนึ่ง

ปก กับ ปิด อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปกปิด

ปกปิด มีความหมายว่า ปิดไม่ให้รู้หรือไม่ให้เห็น ปิดไว้เป็นความลับ (หน้า 4๘7)

ตัวอย่าง เขาปกปิดความคิดของตัวเองไม่ยอมให้ใครรู้/

เขาปกปิดเรื่องที่น่าอับอายมาเป็นความลับ

จะเห็นได้ว่า ปกปิด มักใช้กับเรื่องราวที่เป็นความลับ ซึ่งอาจใช้ ปิด

แทนที่ได้

ปลดปล่อย

ปลด มีความหมายดังนี้

๑. เอาออกจากสิ่งที่ติดอยู่ (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขาปลดม่านที่แขวนอยู่ออก

2. ทำให้พ้นจากข้อผูกพัน (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขาปลดเกษียณแล้ว/ เขาปลดหนี้ปลดสินได้หมดแล้ว

ปล่อย มีความหมายดังนี้

1. ทำให้ออกจากสิ่งที่ติดอยู่ (หน้า 511)

ตัวอย่าง ผู้คุมปล่อยนักโทษออกจากคุก/ เขาปล่อยสุนัขลงไปเดินเล่นที่สนาม

2. อนุญาตให้ทำตามใจ

ตัวอย่าง แม่ปล่อยให้ลูกนอนหลับสบาย

จะเห็นได้ว่า ปลด ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ ปล่อย ความหมายที่ 1 คือ ทำให้ออกจากสิ่งที่ติดอยู่ แต่ ปลด นั้น เอาสิ่งที่ติดอยู่ลงมา ส่วน ปล่อย เอาสิ่งที่ขังไว้ออกมา

ปลด กับ ปล่อย อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ปลดปล่อย

ปลดปล่อย มีความหมายว่า ปล่อยจากที่คุมขังหรือการผูกมัด ให้เสรีภาพ (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขาปลดปล่อยนักโทษให้เป็นอิสระ

จะเห็นได้ว่า ปลดปล่อย มีความหมายคล้ายกับ ปล่อย ที่มีความหมายว่า ทำให้ออกจากสิ่งที่ติดอยู่ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ปลดปล่อย เป็นการปล่อยเพื่อให้อิสรภาพ ปล่อย กับ ปลดปล่อย อาจใช้แทนที่กันได้ในบางบริบท แต่ความหมายจะต่างกับดังกล่าวแล้ว

ปลด เปลื้อง

ปลด มีความหมายดังนี้

1. เอาออก (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขาปลดสายผู้ออกแล้วจึง เปิดหน้าต่าง/ เขาปลดกระดุม เลือ

2. ทำให้พ้นจากข้อผูกพัน (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขาปลดหนี้สินได้แล้ว/ เขาถูกปลดออกจากตำแหน่งผู้จัดการ

เปลื้อง มีความหมายดังนี้

1. เอาออก (หน้า 536)

ตัวอย่าง สูดเปลื้องเสื้อคลุมออก เมื่อกลับถึงบ้าน

2. เอาลง

ตัวอย่าง แม่เปลื้องหมวกลงวาง

3. ทำให้หลุดพ้น เพื่อให้แบ่ง เบาหรือให้หมดไป (หน้า 536)

ตัวอย่าง ในที่สุดเขาก็ เปลื้องหนี้สินได้หมดก่อนตาย/ เขาอยาก เปลื้องความทุกข์ออก
ใจจึงไปบวช

จะเห็นได้ว่า ปลด ความหมายที่ 1 ที่ว่า เอาออก มีความหมายคล้ายกับ
เปลื้อง ความหมายที่ 1 ที่ว่า เอาออก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ปลด คือ การ
เอาออกจากสิ่งที่เกี่ยวหรือแขวนอยู่ ส่วน เปลื้อง คือ เอาออกจากร่างกาย

ปลด กับ เปลื้อง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปลดเปลื้อง

ปลด เปลื้อง มีความหมายว่า ทำให้หลุดพ้น เพื่อแบ่งเบาหรือให้หมดไป (หน้า 511)

ตัวอย่าง เขามลค เปลื้องหนี้สินได้หมดก่อนตาย /
เขาอยากปลดเปลื้องความทุกข์ออกจากใจจึงไปบวช

จะเห็นว่า ปลดเปลื้อง มักใช้กับสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งต้องการกำจัด
ให้หมดตัวไป อาจใช้ ปลด ความหมายที่ 2 แทนที่ ปลดเปลื้อง ได้ในบางบริบท

ปลี่ยนปลี่ยน

ปลี่ยน มีความหมายดังนี้

1. กลับข้างในบางส่วนให้ไหลออกมา (หน้า 514)

ตัวอย่าง นิคแลปลี่ยนปลี่ยนดาหลอกเพื่อน / เขาปลี่ยนกระ เป๋รกกาง เกงออกมาดู

2. ไหลขึ้นหรือทำให้ไหลขึ้นออกมาจากสิ่งที่มีอะไรทอหุ้มอยู่ (หน้า 514)

ตัวอย่าง สมศักดิ์ทุงปลี่ยน

ปลี่ยน มีความหมายดังนี้

1. ปอก เอาเปลือกออก

ตัวอย่าง แดงปลี่ยนเปลือกมะพร้าว

2. ปลดเอาสิ่งของไปจนหมดตัวโดยข่มขู่หรืออุบาย (หน้า 512)

ตัวอย่าง ในที่สุด เขาก็ปลี่ยนเอาเงินจากภรรยาไปอีกครั้งหนึ่งจนได้

จะเห็นได้ว่า เปลี่ยน ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ เปลี่ยน ความหมายที่ 2 คือ เอาสิ่งหนึ่งออกจากสิ่งหนึ่ง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เปลี่ยน เป็นการกลับข้างในบางส่วนให้ไหลออกมา

เปลี่ยน กับ เปลี่ยน อาจใช้ซ้อนกันเป็น เปลี่ยนเปลี่ยน

เปลี่ยนเปลี่ยน มีความหมายว่า ใช้ลูบยาล่อลวงเพื่อให้สำเร็จประโยชน์คน (หน้า 515)

ตัวอย่าง แสดงเป็นคนเปลี่ยนเปลี่ยนคนไม่ได้

จะเห็นได้ว่า เปลี่ยนเปลี่ยน มักใช้กับนิสัยของคนที่คลบแคลง เชื่อถือไม่ได้ ความหมายต่างกับ เปลี่ยน และ เปลี่ยน ใช้ต่างบริบทกัน

ผาด โผน

ผาด มีความหมายว่า ผ่านหรือเคลื่อนไปโดยเร็ว (หน้า 550)

ตัวอย่าง หญิงคนนี้งามผาดไม่งามพิศ

โผน มีความหมายว่า ทำให้ตัวโลดลอยออกไป อากาศที่กระโดดเข้าไปทันที (หน้า 550)

ตัวอย่าง เขาโผนเข้าใส่คู่ต่อสู้อย่างรวดเร็ว

เร็ว

จะเห็นได้ว่า ผาด มีความหมายคล้ายกับ โผน คือ เป็นการเคลื่อนไปโดย

ผาด กับ โผน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ผาดโผน

ผาดโผน มีความหมายว่า เคลื่อนไหวไปมารวดเร็ว ว่องไวนำหวาดเสียวต่อ
อันตราย (หน้า 550)

ตัวอย่าง เขาเป็นนักบินที่ชอบบินผาดโผน/แดงชอบเล่นกีฬาผาดโผนที่เสี่ยงต่ออันตราย
จะเห็นได้ว่า ผาดโผน มักใช้กับการกระทำต่าง ๆ ที่เสี่ยงต่ออันตราย
เช่น การบินผาดโผน การเล่นกีฬาผาดโผน ซึ่งจะใช้ ผาด หรือ โผน แทนที่ไม่ได้
เพราะความหมายต่างกัน

พาดพิง

พาด มีความหมายดังนี้

1. เกี้ยว ก่าย พิง (หน้า 582)

ตัวอย่าง เขายกขาพาดหมอนข้าง

2. วางทาบลง วางทาบห้อยลง (หน้า 582)

ตัวอย่าง เขาพาดเสื้อไว้ที่พนักเก้าอี้/เขาพาดเสื้อไว้บนราว

พิง มีความหมายว่า อิง พาด (หน้า 582)

ตัวอย่าง เขานั่งพิงเก้าอี้

จะเห็นได้ว่า พาด ความหมายที่ 1 คือ เกี้ยว ก่าย พิง มีความหมาย
คล้ายกับ พิง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า พาด เป็นการวางทาบลง ส่วน พิง
เป็นการวางอิงในแนวตั้ง

พาด กับ พิง อาจใช้ซ้อนกันเป็น พาดพิง

พาดพิง มีความหมายว่า เกี่ยวเนื่องไปถึง (หน้า 582)

ตัวอย่าง เขาสารภาพความผิดซึ่งพาดพิงไปถึงผู้อื่นด้วย /

ขนาดกรกล่าวพาดพิงถึงผู้จ้างวานให้ฆ่า

จะเห็นได้ว่า พาดพิง มักใช้กับคำพูดหรือการกระทำ จะใช้ พาด หรือ พึง แทนที่ พาดพิง ไม่ได้ เพราะความหมายต่างกัน

พ่ายแพ้

พ่าย มีความหมายว่า แพ้ (หน้า 583)

ตัวอย่าง ทีมฟุตบอลไทยพ่ายทีมฟุตบอล เกาหลี ไปอย่างหวุดหวิด

แพ้ มีความหมายดังนี้

1. สู้อันไม่ได้ ทนไม่ได้ (หน้า 594)

ตัวอย่าง เขาทำงานแพ้เพื่อน/ เขาแพ้อากาศ

2. ตรงกันข้ามกับชนะ (หน้า 594)

ตัวอย่าง ทีมฟุตบอลไทยแพ้ทีมฟุตบอล เกาหลี ไปอย่างหวุดหวิด

จะเห็นได้ว่า พ่าย มีความหมายคล้ายกับ แพ้ ความหมายที่ 2 คือ ตรงกันข้ามกับชนะ อาจใช้ไวยากรณ์เดียวกันได้เมื่อหมายถึงตรงข้ามกับชนะ

พ่าย กับ แพ้ อาจใช้ซ้อนกันเป็น พ่ายแพ้

ห่ายแพ้ มีความหมายว่า แพ้อย่างไม่มีทางสู้ (หน้า 563)

ตัวอย่าง ทีมฟุตบอลไทยห่ายแพ้ทีมฟุตบอล เกาหลีไปอย่างหวุดหวิด

จะเห็นได้ว่า ห่ายแพ้ มีความหมายคล้ายกับ ห่าย และ แพ้ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ความหมายของห่ายแพ้ เน้นให้เห็นความสูญเสียมากกว่าใช้ ห่าย หรือ แพ้ คายลำพัง

พหพาน

พห มีความหมายดังนี้

1. เต็ม (หน้า 656)

ตัวอย่าง นักโบราณคดีขุดพบโครงกระดูกที่สุโขทัย

2. ประ ประสพ เจอ (หน้า 656)

ตัวอย่าง เขาพหเพื่อน เมื่อวานนี้

พาน มีความหมายว่า พหปะ ประทะ ะไป (หน้า 582)

ตัวอย่าง ลมพัดคมยุงพานหน้าพานตา/เชือกพานเท้าหกล้ม

จะเห็นได้ว่า พห ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ พาน คือ ประ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า พห คือ อากาศที่สิ่งมีชีวิตซึ่งมักจะเป็นมนุษย์ได้ปะ หรือ เจอ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วน พาน เป็นอากาศที่สิ่งเป็น เส้นยาวระออีกสิ่งหนึ่ง พาน ไม่ปรากฏใช้บ่อยเหมือนพห

พห กับ พาน อาจใช้ซ้อนกันเป็น พหพาน

พหพทาน มีความหมายว่า ประกัน เจอกัน (หน้า 656)

ตัวอย่าง ฉันทไม่ เคยพหพทานนิตเลข/เจอบพหพทานนิตบ้างไทย

จะเห็นได้ว่า พหพทาน มักใช้ในภาษาพูดในรูปประโยคปฏิเสธ หรือคำถาม อาจใช้ในบริบทเดียวกับ พห ใต้ ในรูปประโยคปฏิเสธ เช่น ฉันทไม่ เคยพหนิตเลข ฉันทไม่ เคยพหพทานนิตเลข หรือในรูปประโยคคำถาม เช่น เจอบพหนิตบ้างไทย เจอบพหพทานนิตบ้างไทย แต่ในรูปประโยคบอกเล่า จะใช้แทนที่กันไม่ได้ เช่น ฉันทพหนิตแล้ว *ฉันทพหพทานนิตแล้ว

มิน เมา

มิน มีความหมายดังนี้

1. เมาอ่อน ๆ (หน้า 635)

ตัวอย่าง ฉันทรู้สึกมิน ๆ หลังจากตีบ เหล้า

2. รู้สึกวิงเวียน (หน้า 635)

ตัวอย่าง ฉันทรู้สึกมินศีรษะ เพราะว่าอดนอน

3. รู้สึกคือ โนสมอง (หน้า 635)

ตัวอย่าง อ่านหนังสือมาก ๆ ชีกมิน

เมา มีความหมายว่า มีอาการหันเหือน เพราะฤทธิ์ เหล้าฤทธิ์ยา (หน้า 635)

ตัวอย่าง เขาเมา เหล้า/เขาเมาก็ดูชา

จะเห็นได้ว่า มีน ความหมายที่ 1 คือ เมาอ่อน ๆ มีความหมายคล้ายกับ
เมา มักจะมีอาการมีนก่อนจะเมา

มีน กับ เมา อาจใช้ซ้อนกันเป็น มีนเมา

มีน เมา มีความหมายดังนี้

1. เมาเมา

ตัวอย่าง เขากิน เหล้าจนมีนเมาคลสิ

2. ซึ่งทำให้ เมา

ตัวอย่าง เขาเสพของมีนเมาทุกชนิด

จะเห็นได้ว่า มีนเมา หมายถึง ทั้ง มีน และ เมา อาจใช้ มีน เมา
แทนที่ มีนเมา ได้

มุงหมาย

มุง มีความหมายว่า หมายถึง ตั้งใจไว้ ปอง (หน้า 637)

ตัวอย่าง แดงมุงจะทำแต่ความดี

หมาย มีความหมายดังนี้

1. มุง (หน้า 838)

ตัวอย่าง พ่อแม่หมายจะพึงลูกตอนแก่

2. ศาสด

(หน้า ๘๖๘)

ตัวอย่าง แดงหมายจะได้พบ เธอที่กรุง เทพฯ/ฉันหมายว่าจะไปหา เขาแต่ เข้า
แต่ในที่สุดก็ไม่ได้ไป

จะเห็นได้ว่า มุ่ง มีความหมายคล้ายกับ หมาย คือ ตั้งจุดประสงค์ไว้
แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า มุ่ง หมายถึง มีจุดประสงค์ที่แน่นอน ส่วน หมาย
หมายถึง มีความคาดหวังบางประการ

มุ่ง กับ หมาย อาจใช้ซ้อนกันเป็น มุ่งหมาย

มุ่งหมาย มีความหมายว่า เจาะจง (หน้า ๘๖7)

ตัวอย่าง แดงมุ่งหมายว่าจะทำงานชิ้นนี้ให้สำเร็จ

จะเห็นได้ว่า มุ่งหมาย มีความหมายว่า ตั้ง มุ่ง และ หมาย แต่ใช้ต่าง
บริบทกับ มุ่ง และ หมาย

เมืองมอง

เมือง มีความหมายว่า เข้าไปเสียดง ๆ มองดูเสียดง ๆ (หน้า ๘41)

ตัวอย่าง เขามองไปเมือง ๆ ดูว่าครูอยู่ในห้องหรือเปล่า

มอง มีความหมายว่า มุ่งดู (หน้า ๘21)

ตัวอย่าง สมศักดิ์มองครู

จะเห็นได้ว่า เมียง มีความหมายคล้ายกับ มอง คือ ดู แต่ความหมายต่าง
กันที่ว่า เมียง เป็นการมองดูเลียง ๆ ไม่ได้มองตรง ๆ เหมือนมอง และมักใช้เป็นคำซ้ำ
ว่า เมียง ๆ หรือปรากฏร่วมกับคำว่า มอง เป็น เมียงมอง

เมียง กับ มอง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เมียงมอง

เมียงมอง มีความหมายว่า เข้าไปเลียง ๆ มองดูเลียง ๆ (หน้า 641)

ตัวอย่าง สบศักดิ์ เข้าไปเมียงมองอยู่หน้าประตู

จะเห็นได้ว่า เมียงมอง มีความหมายคล้ายกับ เมียง แต่ใช้ค้ำประปรายกัน

ยัก เยื้อง

ยัก มีความหมายดังนี้

1. อากาศที่ยัก ใหญ่ หรือยัก เป็นยัก ยักขึ้น ยักลง หรือทำให้ยัก ใหญ่
หรือยัก เป็นยัก ยักขึ้น ยักลง (หน้า 653)

ตัวอย่าง เขายักยักยัก/เขายักยักแล้วยักใหญ่

2. อากาศที่ยักบางอย่างเยื้องไม่ได้ยักกัน (หน้า 653)

ตัวอย่าง ยายยักคำยักกระยักเบนยักไปยักข้างหนึ่ง

3. ยัก ยักด้วยยัก (หน้า 653)

ตัวอย่าง ปลายักยักเท้ายักของยัก ทำให้ยักปวดยัก

4. แยกหรือกันเอาไว้เสียเอง (หน้า 653)

ตัวอย่าง แม่ครัวยักเงินค่ากับข้าวไปซื้อล็อตเตอรี่

เบื้อง มีความหมายดังนี้

1. เดินอย่างไว้ท่าทาง (หน้า 653)

ตัวอย่าง นางแมงเดินเบื้องกรายอย่างสง่างาม

2. เบียงจากจุดตรงข้ามเล็กน้อย (หน้า 663)

ตัวอย่าง บ้านเขาอยู่เบื้องกับบ้านฉัน

3. ตัดเสียง

ตัวอย่าง เขาเป็นคนสุพรรณ แต่ทำพูดเบื้องเป็นคนกรุงเทพฯ

จะเห็นได้ว่า ยัก ความหมายที่ 2 ที่มีความหมายว่า อาการที่ของบางอย่าง เบียงไม่ได้ระดับกัน มีความหมายคล้ายกับ เบื้อง ความหมายที่ 2 ที่มีความหมายว่า เบียงจากจุดตรงข้ามเล็กน้อย แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ยัก คือ ไม่ตรงแบบระดับสูงต่ำ ต่างกัน ล้วน เบื้อง เป็นอาการไม่ตรงแบบ เบียงไป

ยัก กับ เบื้อง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ยักเบื้อง

ยักเบื้อง มีความหมายดังนี้

1. เบียงมา (หน้า 653)

ตัวอย่าง เขามักพูดจายักเบื้องจากความ เป็นจริง

2. คัดแปลง (หน้า 653)

ตัวอย่าง เขาทำยักเยื้องไม่ทำตามแบบ

จะเห็นได้ว่า ยักเยื้อง มีความหมายต่างกับ ยัก และ เยื้อง

ยับ เย็น

ยับ มีความหมายดังนี้

1. อาการซึ่งแสดงความเสียหายมาก หรือเสียรูปจนถึงชำชอก (หน้า 654)

ตัวอย่าง เขาสวมเสื้อยับ

2. พังทลาย บ่นยี ้วยี่ ้วย่า (หน้า 654)

ตัวอย่าง เขาโดนต่อยเสียหายดายับไปหมด

เย็น มีความหมายว่า ยู่ ย่น (หน้า 654)

ตัวอย่าง รถถูกชนจนหน้าหม้อเย็นเข้าไป

จะเห็นได้ว่า ยับ มีความหมายคล้ายกับ เย็น แต่ลักษณะของสิ่งที่ยับ และ เย็น

จะผิดกัน

ยับ กับ เย็น อาจใช้ซ้อนกันเป็น ยับเย็น

ยับเย็น มีความหมายว่า เสียหายบ่นยี (หน้า 654)

ตัวอย่าง รถชนกันยับเย็นไปตั้งคัน

จะเห็นได้ว่า ยับเยิน แสดงว่า เสียหายมากกว่าใช้ ยับ หรือ เยิน

ตามลำพัง

อาจใช้ ยับเยิน แทนที่ ยับ ได้ในบางบริบท คือ เชื้อใช้กับความเสียหาย

ตัวอย่าง เขาโดนต๋อยเสียหายคายับไปหมด/ เขาโดนต๋อยเสียหายคายับ เยินไปหมด

เมื่อ ยับ หมายถึง ชู ยี่ ไม่ใช่ความเสียหาย จะใช้ ยับเยิน ไม่ได้

ต้องใช้เพียง ยับ

เขาสวมเสื้อยับ

*เขาสวมเสื้อยับ เยิน

เยื่อโย

เยื่อ มีความหมายว่า สิ่งที่เป็นแผ่นบางอยู่ตามผิวหรือภายในของสิ่งต่าง ๆ (หน้า 663)

ตัวอย่าง ไม่ให้ล่านีเยื่อหนา/แฉ่ลอกเยื่อหัวหอมที่เน่าออก

โย มีความหมายว่า สิ่งที่เป็นเส้นเล็ก ๆ ขาว ๆ บาง ๆ (หน้า 165)

ตัวอย่าง ลันไม้เคยเห็นโยบัว/แฉ่งมชักโยบนหลังคา

จะเห็นได้ว่า เยื่อ มีความหมายคล้ายกับ โย คือ สิ่งที่เป็นแผ่นบาง ๆ

แต่ เยื่อ เป็นโยที่มาประกอบกันเป็นแผ่น ส่วน โย มีลักษณะเป็นเส้น

เยื่อ กับ โย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เยื่อโย

เยื่อโย มีความหมายว่า ความเกี่ยวพันแม้จะขาดกันไปแล้ว แต่ก็ยังมีอาศัยเหลืออยู่ (หน้า 663)

ตัวอย่าง เขาคงไม่มีเยื่อโยกับลันแล้ว /

คนเคยรักกันมายอมมีเยื่อโยผูกพันกัน

จะเห็นได้ว่า เขือโย มีความหมายคล้ายกับ เขือ และ โย แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เขือ และ โย เป็นรูปธรรม ส่วน เขือโย เป็นนามธรรม คือ หมายถึงความรู้สึกผูกพันที่ยังเหลืออยู่

โยกโย

โยก มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนคลอน (หน้า 664)

ตัวอย่าง พยับโยก/เสาโยก

2. เคลื่อนไหว (หน้า 664)

ตัวอย่าง กิ่งไม้โยก

3. ทำให้มีอาการเคลื่อนไหว (หน้า 664)

ตัวอย่าง เด็กโยกเก้าอี้เล่น

4. อาการที่ซुक เชื้อนแซไม่ยอมทำตาม

ตัวอย่าง เขาซुकโยกอยู่นานกว่าจะยอมตกลง

โย้ มีความหมายว่า เอนเพราะไม่ตั้งตรงตรงตัวตามธรรมชาติสวร เป็น (หน้า 664)

ตัวอย่าง น้องเขียนหนังสือโย้หลัง/น้องกินอ้มเสียท้องโย้

จะเห็นได้ว่า โยก ความหมายที่ 1 และ 2 คือ เคลื่อนคลอน เคลื่อนไหว

มีความหมายคล้ายกับ โย้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า โยก เป็นอาการเคลื่อนคลอนไปมา ส่วน โย้ เป็นอาการเอนไปข้างใดข้างหนึ่ง

โยก กับ โย้ อาจใช้ซ้อนกันเป็น โยกโย้

โยกโย้ มีความหมายว่า ชุดเขื่อนแซไม่ยอมทำตาม

ตัวอย่าง เขาชุดโยกโย้อยู่นานกว่าจะยอมตกลง /

เรื่องนี้คงตกลงกันได้ยาก เพราะว่าเขาทำท่าโยกโย้คิดกับครั้งแรกที่เจรจากัน

จะเห็นได้ว่า โยกโย้ มีความหมายคล้ายกับ โยก ที่หมายความว่า อากาศที่ชุดเขื่อนแซไม่ยอมทำตาม อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

โยกย้าย

โยก มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนตอน (หน้า 664)

ตัวอย่าง พันของฉับโยก

2. เคลื่อนไหว (หน้า 664)

ตัวอย่าง เก้าอี้โยกไปโยกมา

3. ทำให้มีอาการเช่นนั้น (หน้า 664)

ตัวอย่าง เด็กโยกเก้าอี้

4. อากาศที่ชุดเขื่อนแซไม่ยอมทำตาม

ตัวอย่าง เขาชุดโยกอยู่นานกว่าจะยอมตกลง

ย้าย มีความหมายว่า เปลี่ยนที่ (หน้า 657)

ตัวอย่าง เขาย้ายข้าวของออกจากบ้าน/ เขาย้ายไปทำงานต่างจังหวัด

จะเห็นได้ว่า โยก ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ ย้าย คือ เคลื่อน แต่ความหมายต่างกันที่ว่า โยก เป็นอาการเคลื่อนบางส่วนไปข้างหน้าข้างหลังโดยไม่เปลี่ยนตำแหน่ง ส่วน ย้าย เป็นการเคลื่อนแบบเปลี่ยนจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

โยก กับ ย้าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น โยกย้าย

โยกย้าย มีความหมายดังนี้

1. สับเปลี่ยนไปมา (หน้า 664)

ตัวอย่าง ปีนี้มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งข้าราชการมาก เป็นประวัติการณ์

2. ย้ายไปอยู่ที่อื่น (หน้า 664)

ตัวอย่าง เขาโยกย้ายข้าวของออกจากบ้าน

จะเห็นได้ว่า โยกย้าย ความหมายที่ 1 มีความหมายต่างกับ โยก และ ย้าย และใช้ต่างบริบทกัน ส่วน โยกย้าย ความหมายที่ 2 และ ย้าย มีความหมายคล้ายกัน อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

ราบ เรียม

ราบ มีความหมายดังนี้

1. เรียบเสมอกันไม่มีลุ่ม ๆ ดอน ๆ (หน้า 689)

ตัวอย่าง พื้นดินช่วงนี้ราบดี

2. คำเรียกทหารเดินเท้า

(หน้า ๘๘๓)

ตัวอย่าง เขาเป็นทหารราบ

เรียน มีความหมายดังนี้

1. ไม่ขรุขระ

(หน้า ๘๙๐)

ตัวอย่าง พื้นดินช่วงนี้เรียบดี

2. หมด ไม่เหลือ

(หน้า ๘๙๐)

ตัวอย่าง ล้อตเคอวิ่งวคนี้กินเรียบ

๓. จัดใ้เข้าระเรียบ

(หน้า ๘๙๐)

ตัวอย่าง เขาจัดของเข้าที่เรียบหมดแล้ว

4. เป็นไปตามธรรมคาสามีญ ไม่ไลดโผน ไม่จุดลาด (หน้า ๘๙๐)

ตัวอย่าง นิคชอบแด้งตัวเรียบ ๆ

จะเห็นได้ว่า ราบ มีความหมายคล้ายกับ เรียบ คือ เสมอกันไม่โป่งขึ้นมา หรือไม่โป่งออกมา

ราบ กับ เรียบ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ราบเรียบ

ราบ เรียบ มีความหมายดังนี้

1. ราบและ เรียบ

ตัวอย่าง เขาใช้รถปราบหน้าดินเสื่อราบเรียบ

2. หมด ไม่มีเหลือ

ตัวอย่าง จูกระเบิดทำลายลึกลับหลังจมนราบเรียบ

จะเห็นได้ว่า ราบเรียบ มีความหมายว่า ทั้ง ราบ และ เรียบ และ
หมดไม่มีเหลือ

รุ่งเรือง

รุ่ง มีความหมายว่า เริ่มสว่าง

ตัวอย่าง รุ่งขึ้น เขาไปหาเธอตั้งแต่เช้า/
พอรุ่งแจ้งแสงทองนกกาก็บินออกจากรัง

เรื่อง มีความหมายว่า มีแสงสว่างน้อย ๆ

ตัวอย่าง เขาเห็นแสงไฟสว่างเรืองอยู่ข้างหน้าโน่น

จะเห็นได้ว่า รุ่ง มีความหมายคล้ายกับ เรื่อง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า
รุ่ง คือ เริ่มสว่าง ส่วน เรื่อง สว่างไม่มาก

รุ่ง กับ เรื่อง อาจใช้ซ้อนกันเป็น รุ่งเรือง

รุ่งเรือง มีความหมายว่า เจริญ งาม (หน้า ๘๘๖)

ตัวอย่าง การค้าของเขารุ่งเรืองดี

จะเห็นได้ว่า รุ่งเรือง มักใช้กับกิจการที่รุดหน้า มีความเจริญขึ้น
ต่างกัน รุ่ง และ เรื่อง ที่แสดงลักษณะของแสงสว่าง จึงใช้ต่างปรับกับ

ล่องลำ

ล่อง

มีความหมายดังนี้

1. ผ่านข้ามจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง (หน้า 700)

ตัวอย่าง เขาเดินล่องเข้าไปในเขตหวงห้าม

2. เกินเวลา

ตัวอย่าง เขาทำงานล่องเวลา

ลำ

มีความหมายว่า เลยผ่านทันเกินเข้าไป (หน้า 710)

ตัวอย่าง เขารั้งลำเส้น/หน้าที่การงานของเขาก้าวหน้าลำหน้าเพื่อนรุ่นเดียวกัน

จะเห็นได้ว่า ล่อง มีความหมายคล้ายกับ ลำ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย
ที่ว่า ล่อง หมายถึง ผ่านเข้าไปยังอีกจุดหนึ่งก็ได้

ล่อง กับ ลำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล่องลำ

ล่องลำ มีความหมายว่า ผ่านทันเกินเข้าไป บุกรุก ละเมิด (หน้า 700)

ตัวอย่าง เขาเดินล่องลำเข้าไปในเขตหวงห้าม/ เรือประมงไทยล่องลำน่านน้ำพม่า/
เราไม่ควรล่องลำสิทธิของผู้อื่น

จะเห็นได้ว่า ล่องลำ มีความหมายว่า ทั้ง ล่อง และ ลำ สิ่งที่ถูกล่องลำ
อาจเป็นรูปธรรม หรือนามธรรมก็ได้

ล่องเลข

ล่อง มีความหมายว่า

1. ผ่านข้ามจากจุดหนึ่ง เข้าไปยังอีกจุดหนึ่ง (หน้า 700)

ตัวอย่าง เขาเดินล่องเข้าไปในเขตหวงห้าม

2. เกินเวลา

ตัวอย่าง เขาทำงานล่องเวลา

เลข มีความหมายดังนี้

1. หัน เกิน โดยล่องจากจุดที่ถึงแล้ว (หน้า 722)

ตัวอย่าง เขาขับรถเลขบ้านแล้ว/นิค้วงมาก เพราะว่าเลขเวลาอนอนนาน

2. ใช้ประกอบหน้าคำกริยา หมายความว่า ในทันใดนั้นเอง
(โดยล่องจากจุดที่ถึงแล้ว ก็ลงมือกระทำทันที ไม่ยับยั้งรีรอ หรือ
ชักช้ารีรออีกต่อไป) (หน้า 722)

ตัวอย่าง พอกลับถึงบ้านยังไม่ทันถอดเสื้อ เขาก็เลขกินข้าวทันที

3. ใช้ประกอบหลังคำอื่น เพื่อเน้นให้หนักแน่นในความหมายว่า ตกลง
หรือตัดสินใจในขณะนั้นเอง (หน้า 722)

ตัวอย่าง นี่จะกินเลขทีเดียวหรือ

จะเห็นได้ว่า ล่วง มีความหมายคล้ายกับ เลข ความหมายที่ 1 ที่มีความหมายว่า หัน เกิน โดยล่วงจากจุดที่ตั้งแล้ว แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เลข คือ หันจากจุดหนึ่ง ส่วน ล่วง หมายถึง เลขเข้าไปยังอีกจุดหนึ่ง

ล่วง กับ เลข อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล่วงเลข

ล่วงเลข มีความหมายว่า ผ่านพ้น (หน้า 700)

ตัวอย่าง เขาปล่อยเวลาให้ล่วงเลขไปนานจนเกินกว่าจะแก้ไขอะไรได้

จะเห็นได้ว่า ล่วงเลข มีความหมายคล้ายกับ ล่วง และ เลข ที่หมายถึง ผ่านพ้นจากจุดที่กำหนด แต่ล่วง และ เลข ใช้กับประธานที่เป็นรูปธรรมได้ ส่วน ล่วงเลข ใช้กับประธานที่เป็นนามธรรม เช่น เวลา เป็นต้น

เลื่อนลอย

เลื่อน มีความหมายว่า เคลื่อนหรือย้ายจากที่เดิมโดยลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น ลาก เสือกไส ยกขึ้น อดลง

ตัวอย่าง เขาเลื่อนตู้ไปซิดฝา/ เขาเลื่อนรถ เข็นให้พ้นทาง

ลอย มีความหมายดังนี้

1. ไม่อยู่เป็นหลักแหล่ง (หน้า 725)

ตัวอย่าง เขาไม่ได้ทำงานวัน ๆ ได้แต่ลอยไปลอยมา

2. ไม่จม อยู่บนผิวน้ำ (หน้า 725)

ตัวอย่าง เรือลอยบนผิวน้ำ

๑. ปล่อยให้ไปตามน้ำหรืออากาศ (หน้า 725)

ตัวอย่าง ลูกโป่งลอยไปในอากาศ/เรือลอยไปตามน้ำ

จะเห็นได้ว่า เลื่อน มีความหมายคล้ายกับ ลอย ความหมายที่ 1 และ ๑ คือ ปล่อยให้ไปตามน้ำหรืออากาศ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ลอย เป็นการเคลื่อนไปในอากาศได้ด้วย

เลื่อน กับ ลอย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เลื่อนลอย

เลื่อนลอย มีความหมายดังนี้

1. ไม่แน่นอน (หน้า 725)

ตัวอย่าง ช่างนี้ยังเลื่อนลอย เชื่อถือไม่ได้

2. ไม่คงที่ (หน้า 725)

ตัวอย่าง ชาวบ้านแถบนี้มีอาชีพทำไร่เลื่อนลอย

จะเห็นได้ว่า เลื่อนลอย มีความหมายคล้ายกับ ลอย ความหมายที่ 1 คือ ไม่อยู่เป็นหลักแหล่ง แต่เลื่อนลอย ไม่สู้จะมีที่ใช้ ส่วนเลื่อนลอย ที่มีความหมายว่า ไม่แน่นอน มีความหมายและใช้ในบริบทต่างกับ เลื่อน และ ลอย

เด็ด

เด็ด มีความหมายว่า ลอดออกแต่น้อย (หน้า 721)

ตัวอย่าง เขาร่องให้น้ำดาเด็ด

ลวด มีความหมายว่า ผ่านเข้าไปในช่องหรือได้สิ่งที่มืดหรือสิ่งที่ขวางอยู่ เบื้องบน
(หน้า 702)

ตัวอย่าง เด็กลวดรีวโรงเรียน

จะเห็นได้ว่า เล็ด มีความหมายคล้ายกับ ลวด แต่ความหมายต่างกันที่ว่า
เล็ด คือ การลุดออกเล็กน้อย ส่วน ลวด เป็นการผ่านเข้าไปในช่องหรือผ่านได้บางสิ่ง
อาจเป็นการผ่าน เข้าหรือผ่านออกได้

เล็ด กับ ลวด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เล็ดลวด

เล็ดลวด มีความหมายว่า แอบซ่อนไป ลอบเข้าไปหรือออกมาด้วยความยากลำบาก
แม้มีผู้พิทักษ์รักษาและป้องกัน (หน้า 726)

ตัวอย่าง นักโทษเล็ดลวดหนีออกจากที่คุมขัง/ เขาเล็ดลุดไปพบเธอที่สวนหลังบ้าน

จะเห็นได้ว่า เล็ดลวด มีความหมายต่างกับ เล็ด และ ลวด

ทรุดโทรม

ทรุด มีความหมายดังนี้

1. จมลงหรือลดลงกว่าระดับเดิม เพราะสิ่งรองรับมีกำลังต้านทานไม่พอ
(หน้า 376)

ตัวอย่าง กำแพงทรุดลง เพราะฝนตกหนัก

2. ยุบลง (หน้า 376)

ตัวอย่าง เขาถูกค้อนจนตั้งจมูกทรุด

๓. มีฐานะตกต่ำกว่าเดิม (หน้า 376)

ตัวอย่าง เดี่ยวนี้ฐานะของ เขาทรุดลง เพราะว่าการค้าขาดทุน

4. เรียกอาการใช้ที่หนักลงไปกว่าเดิม (หน้า 376)

ตัวอย่าง อาการของคนป่วยทรุดลง

โทรม มีความหมายว่า เสื่อมสภาพเดิม (หน้า 409)

ตัวอย่าง บ้านหลังนี้โทรมลงไปมาก/ เขาแต่งตัวโทรม/ไฟโทรมแล้ว

จะเห็นได้ว่า ทรุด ความหมายที่ 1 และ 2 คือ ลดลง ยุบลง มีความหมายคล้ายกับ โทรม

ทรุด กับ โทรม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ทรุดโทรม

ทรุดโทรม มีความหมายว่า เสื่อมไปเพราะร่วงโรย หรือคราคร่ำเกินไป

ตัวอย่าง ร่างกายของ เขาทรุดโทรมลง เพราะว่าทำงานหนักเกินไป

จะเห็นได้ว่า ทรุดโทรม เป็นความหมายใหม่ที่ยังคงเค้าความหมายเดิมของทรุด และโทรม แต่ทรุดโทรม ใช้กับสิ่งที่ร่วงโรยลงไป

สูญสิ้น

สูญ มีความหมายดังนี้

1. ทำให้หายสิ้นไป (หน้า 816)

ตัวอย่าง หมอสุขกำลังสูญสให้เด็ก

๒. สิ้นไป หมดไป (หน้า ๘16)

ตัวอย่าง เขาสูญเงินไปกับการพนันครั้งละมาก ๆ

สิ้น มีความหมายดังนี้

1. หมด (หน้า ๘๐๑)

ตัวอย่าง เขาสิ้นเงินหลายแสนบาทในการสร้างบ้านใหม่

๒. จบ (หน้า ๘๐๑)

ตัวอย่าง เขาสิ้นใจเมื่อคืนนี้

จะเห็นได้ว่า สูญ ความหมายที่ ๒ คือ สิ้นไป หมดไป มีความหมายคล้ายกับ สิ้น ความหมายที่ 1 คือ หมด แต่ความหมายต่างกันที่ว่า สูญ เป็นการเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ส่วน สิ้น อาจเป็นการเสียสิ่งหนึ่งเพื่อจะได้รับผลอีกสิ่งหนึ่งตอบแทน

สูญ กับ สิ้น อาจใช้ซ้อนกันเป็น สูญสิ้น

สูญสิ้น มีความหมายว่า หมดไป เสียไป

ตัวอย่าง เขาสูญสิ้นเงินกับการพนันครั้งละมาก ๆ/ เขาสูญสิ้นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต

จะเห็นได้ว่า สูญสิ้น มีความหมายคล้ายกับ สูญ คือ เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ หรือ เป็นการเสียทุกอย่างที่มีอยู่จนหมด โดยไม่มีทางจะได้สิ่งนั้นกลับมาอีก ให้ความรู้สึกว่าเป็นการเสียที่ยิ่งใหญ่กว่าใช้ สูญ หรือ สิ้น ตามลำดับ

สูญเสียบ

สูญ มีความหมายดังนี้

1. ทำให้หายสิ้นไป (หน้า 816)

ตัวอย่าง หมอสุขกำลังสูญผีให้เด็ก

2. สิ้นไป หมดไป (หน้า 816)

ตัวอย่าง เขาสูญเงินไปกับการพนันครั้งละมาก ๆ

เสีย มีความหมายดังนี้

1. เพลวลง (หน้า 822)

ตัวอย่าง เด็กคนนี้ยิ่งไต่ยิ่งมีเสีย

2. เสื่อมคุณภาพ (หน้า 822)

ตัวอย่าง อาหารอาจเสียได้ถ้าเก็บไว้ในตู้เย็นนานเกินไป

3. ใช้ไม่ได้ (หน้า 822)

ตัวอย่าง กระดาษพวกนี้เปียกน้ำเสียหมดแล้ว

4. หมด สิ้น (หน้า 822)

ตัวอย่าง ฉันเสียเงินไปกับการกินมาก/อย่าไปคุยกับเขาเลย เสียเวลาเปล่า ๆ

5. ทิ้ง (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียสิทธิ์ปริญญาที่ ให้ไว้
6. ขาดทุน (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียการพนันจนหมดตัว
7. ล้าง (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียภาษี
8. หมดเปลือง (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียแรงงานไปมากในการ ขุดดิน
9. พลาด แท้ (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียท่า คู่ต่อสู้
10. ตาย (หน้า 822)
- ตัวอย่าง คุณ จง เสียไปนานแล้ว
11. ชั่ว ไม่ดี (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เขา เสียคน เพราะการ พนัน
12. नेता (หน้า 822)
- ตัวอย่าง เงาะใน กระจาก เสียหมด

จะเห็นได้ว่า สูญ ความหมายที่ 2 คือ สิ้นไป หดไป มีความหมายคล้ายกับ เสีย ความหมายที่ 4, 5 และ 8 คือ หด สิ้น ขาดทุน หดเปลือง

สูญ กับ เสีย อาจใช้ซ้อนกันเป็น สูญเสีย

สูญเสีย มีความหมายว่า หดสิ้น

ตัวอย่าง เขาสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต/วิถีสูญเสียสามีไปในสนามรบ

จะเห็นได้ว่า สูญเสีย มีความหมายคล้ายกับ เสีย คือ หดสิ้นสิ่งที่มีค่า มีความสำคัญไปโดยไม่มีทางเรียกกลับคืนได้ ผู้สูญเสียรู้สึกเสียใจและการสูญเสียให้ความรู้สึกว่าเป็นการเสียที่ชั่งใหญ่กว่าการเสียสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปตามธรรมดา

โอบอุ้ม

โอบ มีความหมายดังนี้

1. โอบอ้อมอ้อมไว้ (หน้า 924)

ตัวอย่าง พ่อโอบไหล่ลูก

2. โอบแขนทั้ง 2 อ้อมไว้ หรืออาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น (หน้า 924)

ตัวอย่าง บิดเอาแขนทั้งสองโอบรอบต้นไม้

3. สวมล้อม เข้าไป (หน้า 924)

ตัวอย่าง ทหารไทยคือโอบวงล้อมทหารพวนได้สำเร็จ

1.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน

1.2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และความหมาย
ไม่สัมพันธ์กันเลข มีทั้งหมด 25 คำ ได้แก่

กลบ เกลื่อน

กลบ มีความหมายว่า เอาดินหรือสิ่งอื่น ๆ ใส่ลงไปในที่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือ เป็น
แอ่ง เพื่อให้เต็มหรือไม่ให้เห็นร่องรอย (หน้า 56)

ตัวอย่าง คบงานกลบบ่อน้ำ

เกลื่อน มีความหมายดังนี้

1. เรี่ยรายหรือกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป (หน้า 111)

ตัวอย่าง ไบไม้หล่น เกลื่อนไปหมด

2. ทำให้ยุบหรือราบลง (หน้า 111)

ตัวอย่าง หบokus เกลื่อนสีให้ด้อย

จะเห็นได้ว่า กลบ มีความหมายต่างกับ เกลื่อน

กลบ กับ เกลื่อน อาจใช้ซ้อนกันเป็น กลบ เกลื่อน

กลบ เกลื่อน มีความหมายว่า ทำให้ไม่เห็นร่องรอย

ตัวอย่าง นิตกลบ เกลื่อนความคิดของตนเอง

จะเห็นได้ว่า กลบ เกื่อน มีความหมายคล้ายกับ กลบ และ เกื่อน แต่การใช้ต่างกัน คือ กลบ และ เกื่อน มักใช้กับกรรมที่เป็นรูปธรรม ส่วน กลบ เกื่อน มีความหมายว่าทั้ง กลบ และ เกื่อน มักใช้กับกรรมที่เป็นนามธรรม เช่น กลบ เกื่อน ความคิด กลบ เกื่อนรอยพิรุณ

กล่อม เกลา

กล่อม	มีความหมายดังนี้
	1. ร้อง เป็นทำนอง (หน้า 59)
ตัวอย่าง	แม่ <u>กล่อม</u> ลูกให้นอนหลับ
	2. พูดหรือทำให้คลายความหรือปฏิบัติความ (หน้า 59)
ตัวอย่าง	ตำรวจ <u>กล่อม</u> ผู้ร้ายให้วางอาวุธ
เภา	มีความหมายว่า ทำสิ่งที่ยังขรุขระอยู่ให้เกลี้ยงขึ้น โดยปริยายหมายถึงอาการที่ทำเช่นนั้น
ตัวอย่าง	พ่อ <u>เภา</u> ไม้ไผ่เอาไว้ทำขลุ่ย/อาจารย์ช่วย <u>เภา</u> ส่วนงานการเขียนของนักเรียน
	จะเห็นได้ว่า กล่อม มีความหมายต่างกับ เภา
	กล่อม กับ เภา อาจใช้ซ้อนกันเป็น กล่อม เภา
กล่อม เภา	มีความหมายว่า ทำให้เรียบร้อย ทำให้ดี โดยปริยายหมายความว่าอบรมให้นิสัยไปในทางที่ดี (หน้า 59)
ตัวอย่าง	พ่อแม่ <u>กล่อม เภา</u> ลูกให้เป็นคนดี

จะเห็นได้ว่า กล่อม เกลา มีความหมายว่าทั้ง กล่อม และ เกลา อาจใช้กับการอบรมบ่มนิสัยให้ดีขึ้น

กลัดกลุ้ม

กลัด มีความหมายดังนี้

1. เสียบขัดไว้ให้อยู่ด้วยของแหลม (หน้า 60)

ตัวอย่าง แม่ค้าใช้ไม้กลัดกลัดกระหวง

2. โดยปริยาย เรียบอาการที่สิ่งบางอย่างค้างอยู่ข้างใน (หน้า 60)

ตัวอย่าง ฉันปวดขาทั้งคืน เพราะกลัดหมอน

กลุ้ม มีความหมายดังนี้

1. รวมระดับค้ำคั่ง (หน้า 63)

ตัวอย่าง เสียงคนชุกกันกลุ้มอยู่ในห้อง

2. ปกคลุมอยู่ทำให้มืดคลุ้ม (หน้า 63)

ตัวอย่าง ไฟดับแล้วแต่ควันยังกลุ้มไปตั้งห้อง

3. รู้สึกอึดอัดยุ่งใจ

ตัวอย่าง ฉันกำลังกลุ้มเรื่องสอบจนนอนไม่หลับ

จะเห็นได้ว่า กลัด มีความหมายต่างกับ กลุ้ม

กลัด กับ กลุ้ม อาจใช้ซ้อนกัน เป็น กลัดกลุ้ม

กลัดกลุ้ม มีความหมายว่า ชัดชัดของกลุ้มอยู่ในอก (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง ฉันทกลัดกลุ้ม เรื่องผอมจนนอนไม่หลับ

จะเห็นได้ว่า กลัดกลุ้ม ใช้กับความรู้สึกภายในจิตใจ ในบางบริบทอาจใช้แทนที่ กลุ้ม ความหมายที่ ๑ ได้ แต่เมื่อใช้ กลัดกลุ้ม จะเน้นความหมายว่า มีเรื่องอัดอั้นกลุ้มใจมากกว่าใช้ กลุ้ม ตามลำพัง

กลีบกลอก

กลีบ มีความหมายดังนี้

1. ตรงกันข้ามกับภาวะ เดิมหรือทิศทาง เดิม (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง ครูหละสิ่งให้มัก เรียนกลีบหลังหัน

2. คืนมาสู่ภาวะ เดิม (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง หลังจากล้มละลายแล้ว มานพกลีบรวยขึ้นมาอีก

3. พลิกหน้า เป็นหลัง (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง แม่คร่ำกลีบไซ้ในกะทะ

4. เปลี่ยน (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง ใจรกลีบใจ เข้าขอบตัวต่อเจ้าหน้าที่

5. ทำตรงกันข้ามกับที่คาดหมายหรือที่ควรจะเป็น (หน้า ๕๐)

ตัวอย่าง ฉันทพยาบมชุดโททุกข์ใจ แต่เขากลีบไม่ชอบ

กลอก มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนหรือขยับเขยื้อนกลับไปกลับมาภายในเขตของสิ่งนั้น ๆ (หน้า 58)

ตัวอย่าง ฉันเจ็บกลอกตาไปมา แต่ไม่ยอมพูด

2. ทำให้มีอาการเช่นนั้น (หน้า 58)

ตัวอย่าง แม่กลอกน้ำในกระดิกก่อนจะ เททิ้ง

จะ เห็นได้ว่า กลับ มีความหมายต่างกับ กลอก

กลับ กับ กลอก อาจใช้ซ้อนกันเป็น กลับกลอก

กลับกลอก มีความหมายว่า ไม่อยู่กับร่องกับรอย หลีกแพลง (หน้า 60)

ตัวอย่าง เขาพูดจากลับกลอก เชื่อถือไม่ได้

จะ เห็นได้ว่า กลับกลอก ใช้กับการพูดจาที่ไม่อยู่กับร่องกับรอย เชื่อถือไม่ได้
มีความหมายคล้ายกับ กลับ เช่น เขาพูดกลับไปกลับมา เชื่อถือไม่ได้

กล้ากลับ

กล้า มีความหมายว่า ควบ (หน้า 62)

ตัวอย่าง กว เป็นอักษรควบกล้า/ค กับ ล ในคำว่า คลี ออกเสียงกล้ากัน

กลืน มีความหมายดังนี้

1. อากาารที่ทำให้อาหารหรือสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่ในปากล่องล่ำคล่องไป
โดยปริยายใช้หมายถึงอาการที่มีลักษณะคล้ายคลึง เช่นนั้น ก็ใช้ว่า
กลืนได้ (หน้า 63)

ตัวอย่าง เด็กกลืนอาหาร

2. ทำให้หายหรือให้สูญไป (หน้า 63)

ตัวอย่าง เขมรรุกกกลืนชาติ

3. ออกลึ้นไม่สำแดงให้ปรากฏออกมา (หน้า 63)

ตัวอย่าง ยายพยายามกลืนความทุกข์โศกไว้ในอก

4. ประสานกันหรือเข้ากันให้สนิท (หน้า 63)

ตัวอย่าง หัวขึ้นนี้สีกลิ้นกันดี

จะเห็นได้ว่า กล้า มีความหมายต่างกับ กลืน

กล้า กับ กลืน อาจใช้ซ้อนกันเป็น กล้ากลืน

กล้ากลืน มีความหมายดังนี้

1. ผินใจ (หน้า 62)

ตัวอย่าง คนใช้กล้ากลืนยา เม็ดสุดท้าย เข้าไปอย่างยากลำบาก

2. ออกลึ้นไม่แสดงให้เห็น

ตัวอย่าง ยายพยายามกล้ากลืนความทุกข์โศกไว้ในอก

จะเห็นได้ว่า กล้ากลืน ความหมายที่ 1 เป็นอาการที่ต้องผินใจ

ทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ แต่สิ่งนั้นก็จะ เป็นผลดีกับตัวเอง อาจใช้ในบริบทเดียวกับ กลืน
ความหมายที่ 1 ได้ แต่ความหมายต่างกันว่า กล้ากลืน เป็นอาการกลืนอย่างผินใจ

กึกก้อง

- กึก มีความหมายดังนี้
1. เสียงของแข็ง ๆ กระทบกัน (หน้า 101)
- ตัวอย่าง ฟันกระทบกันดังกึก
2. ทันที (หน้า 101)
- ตัวอย่าง รดหยุดกึกตรงทางม้าลาย
- ก้อง มีความหมายว่า ดังลั่นอย่างเสียงโนที่จำกั๊ด (หน้า 17)
- ตัวอย่าง คนพูดกันเสียงก้องในห้องประชุม/ เสียงระเบิดดังก้องไปทั่วศึก
- จะเห็นได้ว่า กึก และ ก้อง ต่างแสดงลักษณะของเสียง แต่เป็นเสียงต่างกัน กึก เป็นเสียงของแข็ง ๆ กระทบกันในระยะใกล้เสียงจึงไม่ดังมาก ส่วน ก้อง คือ เสียงที่พูดดังละหอนในที่จำกั๊ด
- กึก กับ ก้อง อาจใช้ซ้อนกันเป็น กึกก้อง
- กึกก้อง มีความหมายว่า ดังสนั่น ดังมาก (หน้า 101)
- ตัวอย่าง เสียงระเบิดดังกึกก้องไปทั่วศึก
- จะเห็นได้ว่า กึกก้อง อาจใช้ในบริบทเดียวกับ ก้อง ได้ แต่ กึกก้อง เป็นเสียงที่ดังสนั่น ดังมากกว่าเสียงก้อง

ขับ เคี้ยว

ขับ	มีความหมายดังนี้	
	1. ค้อนให้ไป บังคับให้ไป	(หน้า 137)
ตัวอย่าง	เด็ก <u>ขับ</u> ไก่เข้าเล้า	
	2. ไล่	(หน้า 137)
ตัวอย่าง	แม่ <u>ขับ</u> ลูก	
	3. บังคับให้เคลื่อนไป	(หน้า 137)
ตัวอย่าง	เขา <u>ขับ</u> รถ	
	4. บังคับให้ออก	(หน้า 137)
ตัวอย่าง	นิคกินยา <u>ขับ</u> เลือด	
	5. ประชดอย่างดื้อ ซุกล่อเพื่อให้สนุก	(หน้า 137)
ตัวอย่าง	หวัง เต๊ะ ร้องลำตัด <u>ขับ</u> แม่ประยูร	
เคี้ยว	มีความหมายดังนี้	
	1. ต้มให้เดือดนาน ๆ เพื่อให้งวดให้เปื่อย	เป็นต้น (หน้า 195)
ตัวอย่าง	แม่ <u>เคี้ยว</u> ปลาดิบเปื่อย	
	2. โศกปริยายว่ารำไป ไม่หยุดหย่อน	(หน้า 195)
ตัวอย่าง	ครูต้อง <u>เคี้ยว</u> นักเรียนที่อ่อนภาษาอังกฤษ	

จะเห็นได้ว่า ชัย มีความหมายต่างกับ เคียว

ชัย กับ เคียว อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชัยเคียว

ชัยเคียว มีความหมายว่า เร่งรัด ต่อสู้หรือแข่งขันกันไปจนถึงที่สุด หรือจนแพ้ชนะไม่
ข้างหนึ่ง (หน้า 137)

ตัวอย่าง ปรีดาชัยเคียว เอาชัยชนะในการแข่งรถจนได้

จะเห็นได้ว่า ชัยเคียว มีความหมายต่างกับ ชัย และ เคียว

แข็งขัน

แข็ง มีความหมายว่า แข็งกระด้าง ไม่นุ่มนวล (หน้า 156)

ตัวอย่าง ข้าวแข็งไม่ร้อย/ เขาเป็นคนแข็งไม่ยอมก้มหัวให้ใคร

ขัน มีความหมายว่า ทำให้ตึงหรือให้แน่นด้วยวิธีหมุนกวัดแรงเข้าไป (หน้า 136)

ตัวอย่าง คนงานกำลังขันชะเนาะ เชือก

จะเห็นได้ว่า แข็ง มีความหมายต่างกับ ขัน

แข็ง กับ ขัน อาจใช้ซ้อนกันเป็น แข็งขัน

แข็งขัน มีความหมายว่า ขยันไม่ย่อท้อ มีกำลังมาก (หน้า 156)

ตัวอย่าง คนงานทำงานกันอย่างแข็งขัน

จะเห็นได้ว่า แข็งขัน ใช้กับการทำงานอย่างเอาจริงเอาจัง แข็งขัน

ใช้ต่างบริบทกับ แข็ง และ ขัน

ก่อนขอ

ก่อน มีความหมายว่า ว่าจะให้สะ เทือนใจ (หน้า 176)

ตัวอย่าง ที่มีก่อนว่าให้น้อง เสียใจด้วย เรื่องไม่เป็น เรื่อง

ขอ มีความหมายดังนี้

1. ทำให้สิ่งที่ติดอยู่ออกมาด้วยอาการอย่างชูด (หน้า 134)

ตัวอย่าง แม่กริ้วกำลังขอ เกิดปลา

2. เหลืออยู่น้อยจนถึงกับต้องชูดเอา (หน้า 134)

ตัวอย่าง น้ำขอคลอง เพราะฝนแล้ง

จะเห็นได้ว่า ก่อน มีความหมายต่างกับ ขอ

ก่อน กับ ขอ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ก่อนขอ

ก่อนขอ มีความหมายดังนี้

1. ก่อนว่า ชูดและได้ใบ เรื่องที่ไม่ดี ชูดให้เขาอายหรือเจ็บใจ (หน้า 176)

ตัวอย่าง ที่มีก่อนขอให้น้อง เสียใจด้วย เรื่องไม่เป็น เรื่อง

2. เก็บความชั่วทั้งหมดขึ้นมาทำให้เจ็บใจ (หน้า 176)

ตัวอย่าง เขาชอบชูดจากก่อนขอ เห็นแบบถึงอดีตอัน เจ็บซ้ำของเธอ

จะเห็นได้ว่า ก่อนขอ ใช้กับการชูดจา และได้ว่าคนอื่นให้อายหรือเจ็บใจ

อาจใช้ในบริบทเดียวกับ ก่อน ได้ แต่ความหมายของ ก่อนขอ รุนแรงกว่า ก่อน

จุน เจือ

จุน มีความหมายว่า คำหรือยัน เพื่อประทะประตั้งไว้ (หน้า 233)

ตัวอย่าง คณงานจุนบ้านไว้ด้วยเสา

เจือ มีความหมายว่า เอาส่วนน้อยประสมลงไปในส่วนมากให้ระคนปนกัน
ความปกติใช้กับของเหลว (หน้า 239)

ตัวอย่าง สีในกระป๋องนี้เข้มมาก ลองเอาน้ำเจือลงไปหน่อย

จะเห็นได้ว่า จุน มีความหมายต่างกับ เจือ

จุน กับ เจือ อาจใช้ซ้อนกันเป็น จุนเจือ

จุน เจือ มีความหมายว่า อุดหนุน เพื่อแม่ (หน้า 233)

ตัวอย่าง คุณลุงช่วยจุน เจือครอบครัวของเราเสมอมา

จะเห็นได้ว่า จุน เจือ มักใช้กับการอุดหนุน อนุเคราะห์ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่า
ด้วยความเชื่ออาří อาจใช้เป็นคำคล้องจองว่า อุดหนุนจุนเจือ

เจ้าจุก

เจ้า มีความหมายดังนี้

1. อาการที่เกาะจับ หรือนิ่งอย่างหงอยเหงา (หน้า 236)

ตัวอย่าง แดงนั่งจับ เจ้าอยู่กับบ้านเพียงลำพัง

2. อยู่ในที่จำกัดไปไหนมาไหนไม่ได้ (หน้า 236)

ตัวอย่าง ฉันต้องนั่ง เจ้าอยู่กับบ้าน เพราะน้ำท่วม

- จุก มีความหมายดังนี้
1. อาการที่บังเกิดแน่นอยู่ในอก (หน้า 231)
- ตัวอย่าง นิตถุกค้อยจนจุกลุกไม่ขึ้น
2. เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งอุดปากขวด (หน้า 231)
- ตัวอย่าง ไม้ก๊อกใช้จุกปากขวดดี
3. ค้างคาอยู่ที่ช่อง (หน้า 231)
- ตัวอย่าง สักตื้นนอนตายสิ้นจุกปาก
4. ปิด (หน้า 231)
- ตัวอย่าง เจ้าจุกวิ่งทางจุกอุด
- จะเห็นได้ว่า เจ้า มีความหมายต่างกับ จุก
- เจ้า กับ จุก อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจ้าจุก
- เจ้าจุก มีความหมายว่า เขา นั่งเหงา นั่งคุดคู้อยู่ (หน้า 236)
- ตัวอย่าง วันนี้ไม่รู้จะไปไหนก็เลยนั่งเจ้าจุกอยู่กับบ้าน /
ฉันชอบนั่งกอดเจ้าจุก
- จะเห็นได้ว่า เจ้าจุก ใช้กับอาการที่นั่งคุดคู้อย่างไม่มีชีวิตชีวา
ไม่ยอมลุกไปไหน อาจปรากฏเป็นส่วนวนว่า กอดเจ้าจุก

เจ็ดฉาย

เจ็ด มีความหมายว่า งามเด่น สง่าผ่าเผย (หน้า 249)

ตัวอย่าง วิไลแต่งตัวงาม เจ็ดทีเดียว

ฉาย มีความหมายว่า ส่งแสงออกไป (หน้า 247)

ตัวอย่าง ดวงอาทิตย์ฉายแสงร้อนแรง/ เขาฉายไฟ

จะเห็นได้ว่า เจ็ด มีความหมายต่างกับ ฉาย

เจ็ด กับ ฉาย อาจใช้ซ้อนกัน เป็น เจ็ดฉาย

เจ็ดฉาย มีความหมายว่า งามสุดภาค สดใส (หน้า 249)

ตัวอย่าง วิไล เป็นสาวสังคม มักแต่งตัว เจ็ดฉายไปตามงานแฟชั่น

จะเห็นได้ว่า เจ็ดฉาย คือ งามสุดภาค สดใส มักใช้กับลักษณะของหญิง

ที่แต่งกายงามเด่นกว่าคนอื่นจนสังเกตเห็นได้

ซึกซ้อม

ซึก มีความหมายดังนี้

1. ทำให้สะอาดด้วยน้ำ (หน้า 279)

ตัวอย่าง น้องกำลังซึกผ้า

2. ไล้เลียงให้กระจ่างแจ้ง (หน้า 279)

ตัวอย่าง อัยการซึกจำเลย

ข้อ	มีความหมายดังนี้
	1. หัวข่าวกลองให้เป็นข่าวสารโดยวิธีใส่ครกคำเรียกว่า ข้อข่าว (หน้า 278)
ตัวอย่าง	ชวานากำลึง <u>ข้อ</u> ข่าว
	2. ทำทดลองเพื่อให้ชำนาญหรือให้แน่นนอน นึกแนะกันไว้ล่วงหน้า
ตัวอย่าง	ทหารควร <u>ข้อ</u> รบ เสมอ/พิชิตและผู้ เล่น <u>ข้อ</u> ความ เข้าใจกันก่อน เล่น เกมส์
ในบริบท <u>ข้อ</u> ข่าว	ทำให้ได้ข่าว <u>ข้อ</u> มือ
	ชัก กับ ข้อ อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ชัก <u>ข้อ</u>
ชัก <u>ข้อ</u>	มีความหมายดังนี้
	1. ทดลองให้แม่นยำ สอบให้คล่อง
ตัวอย่าง	พระ เอก <u>ชัก<u>ข้อ</u></u> มบทละครครั้งสุดท้ายก่อนออกสู่ เวที
	2. แนะกันไว้ล่วงหน้า (หน้า 279)
ตัวอย่าง	พิชิตและผู้ เล่น <u>ชัก<u>ข้อ</u></u> ความ เข้าใจกันก่อน เล่น เกมส์
	จะเห็นได้ว่า ชัก <u>ข้อ</u> ความหมายที่ 1 และ 2 มีความหมายคล้ายกับ
	<u>ข้อ</u> ความหมายที่ 2 อาจใช้แทนที่กันได้ในบางบริบทดังตัวอย่าง

คือตั้ง

คือ มีความหมายว่า ไม่ยอม เชื่อฟังหรือทำตาม (หน้า 305)

ตัวอย่าง แสดง เป็น เด็กคือ/โรคคือยา

ตั้ง มีความหมายว่า เหนียวมา อุดมา รุ่งมา (หน้า 303)

ตัวอย่าง แสดง ตั้ง เชือก

จะ เห็นได้ว่า คือ มีความหมายต่างกับ ตั้ง

คือ กับ ตั้ง อาจใช้ซ้อนกัน เป็น คือตั้ง

คือตั้ง มีความหมายว่า คือไม่ยอมฟัง เหตุผล ตั้งไม่ไป (หน้า 304)

ตัวอย่าง แสดง เป็น เด็กคือตั้ง

จะ เห็นได้ว่า คือตั้ง มีความหมายคล้ายกับ คือ คือ ไม่ยอมฟังเหตุผล

ต้นดูรังความใจตน ในบางบริบทอาจใช้ คือ แทนที่ได้ แต่ความหมายของ คือตั้ง เน้นว่า

คือตั้ง ไม่ยอมตามมากกว่า คือ และใช้ต่างบริบทกับ ตั้ง

ทบทวน

ทบ มีความหมายดังนี้

1. ทบ เข้ามา (หน้า 372)

ตัวอย่าง เขาหยิบผ้าทบ เข้าหากัน

2. เพิ่ม เข้า (หน้า 372)

ตัวอย่าง เขาเอา เชือกมาทบ เข้าอีก เส้นหนึ่ง/ธนาคารให้กู้เงินโดยคิดดอกเบี้ยทบต้น

ทวน	มีความหมายดังนี้
	1. ผ่ากระแสน้ำหรือกระแสลม (หน้า 377)
ตัวอย่าง	เขาพายเรือ <u>ทวน</u> น้ำ/ เขาเล่นเรือ <u>ทวน</u> กระแสลม
	2. กลับใหม่
ตัวอย่าง	เขา <u>ทวน</u> คำพูดของเพื่อน
	3. ย้อนทาง (หน้า 377)
ตัวอย่าง	โลก <u>ทวน</u> เข็มนาฬิกา
	จะเห็นได้ว่า ทบ มีความหมายต่างกับ ทวน
	ทบ กับ ทวน อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ทบทวน
ทบทวน	มีความหมายดังนี้
	1. ย้อนกลับทำซ้ำอีก เพื่อให้แม่นยำ (หน้า 377)
ตัวอย่าง	เขา <u>ทบทวน</u> คำร่าก่อนสอบ
	2. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (หน้า 377)
ตัวอย่าง	รัฐบาล <u>ทบทวน</u> นโยบายการขึ้นภาษีอีกครั้งหนึ่ง
	จะเห็นได้ว่า ทบทวน ความหมายที่ 1 และ 2 มีความหมายคล้ายกับ ทวน
	ความหมายที่ 2 คือ ซ้ำใหม่ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ทวน เป็นการกลับซ้ำใหม่
	อีกครั้งหรือหลายครั้ง ส่วน ทบทวน เป็นการย้อนกลับทำซ้ำอีกครั้งเพื่อให้เกิดความแม่นยำ
	หรือเพื่อความรอบคอบ ใช้ต่างบริบทกัน

แม่ฝั่ง

แม่ มีความหมายดังนี้

1. แท้ จริง ไม่เป็นอื่น (หน้า 449)

ตัวอย่าง แดงต้องสอบได้แม่ ๆ/ฉันต้องมาหาเธอแม่

2. เก่ง มีฝีมือดี (หน้า 449)

ตัวอย่าง ปรีดาเป็นนักชกจักรยานที่มีฝีมือแม่มาก

ฝั่ง มีความหมายดังนี้

1. ไม่กระดุกกระดิก ไม่เคลื่อนไหว (หน้า 440)

ตัวอย่าง หน้าในฝั่งสนิท/บอกให้ฝั่ง ๆ/มีคนอนฝั่งอยู่บนเตียง

2. ไม่ส่งเสียง (หน้า 440)

ตัวอย่าง ฝั่งเสียงย่ำร้องไห้เลย

3. ไม่พูดจา (หน้า 440)

ตัวอย่าง เขาได้ฝั่ง ไม่ยอมตอบคำถาม

4. ไม่แพร่พราย (หน้า 440)

ตัวอย่าง เขาฝั่งเรื่องราวโดยตลอดแล้ว แต่ทำเป็นฝั่งเสียงอย่างนั้นแหละ
จะเห็นได้ว่า แม่ มีความหมายต่างกับ ฝั่ง

แม่ กับ ฝั่ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น แม่ฝั่ง

แน้ มีความหมายว่า อากาศที่ไม่ไหวติงไปชั่วระยะหนึ่ง เพราะ เป็นลม เป็นต้น
(หน้า 449)

ตัวอย่าง นิด เป็นลมนอนแน้อยู่บนเตียง/พอรู้ว่าลูกชายถูกรถชนตาย บ้าสายก็แน้ไปเลย
จะเห็นได้ว่า แน้ เป็นอาการที่ไม่ไหวติง และไม่รู้สึกลัวไปชั่วระยะหนึ่ง
เพราะ เป็นลม หรือได้รับ เรื่องสะเทือนใจอย่างกะทันหัน ต่างกับนอนนิ่ง ซึ่งหมายถึง
นอนไม่กระตุกกระดิก จะ เป็นเพราะสาเหตุอย่างใดก็ได้ แน้ ใช้ต่างปรียบเทียบกับ แน้ และ นิ่ง

ปลุกปล้ำ

ปลุก มีความหมายดังนี้

1. ทำให้ตื่นจากหลับ (หน้า 514)

ตัวอย่าง แม่ปลุกลูกให้ตื่น

2. กระตุ้นให้ เกิดแรงกำลั้ง (หน้า 514)

ตัวอย่าง สมศักดิ์กำลั้งปลุกพระ

ปล้ำ มีความหมายดังนี้

1. ใช้แขนกดรัดจับกุม (หน้า 514)

ตัวอย่าง นักรั้เราปล้ำกอดรัดสมศรีจนล้มลงและแย่งสร้อยคอไปได้/
ผู้ร้ายปล้ำนาง เอก/น้อง ๆ เล่นปล้ำกัน เสียงอึกทึก

2. โดยปริยายหมายความว่า พยายามทำกิจการอย่างเต็มกำลั้ง (หน้า 514)

ตัวอย่าง ในที่สุดสมศักดิ์ก็ปล้ำทำงานที่ได้รับมอบหมายนี้สำเร็จ

จะเห็นได้ว่า ปลุก มีความหมายต่างกับ ปล้ำ

ปลุก กับ ปล้ำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปลุกปล้ำ

ปลุกปล้ำ มีความหมายดังนี้

1. ปล้ำ (หน้า 514)

ตัวอย่าง ผู้ร้ายปลุกปล้ำนางเอก

2. พยายามทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จ (หน้า 514)

ตัวอย่าง ผู้กำกับปลุกปล้ำจนเขาได้เป็นดาราระดับสี่ดาว

จะเห็นได้ว่า ปลุกปล้ำ มีความหมายคล้ายกับ ปล้ำ แต่ความหมายต่างกัน
ที่ว่า ปล้ำ อาจไม่ได้หมายถึง ปล้ำ ให้ตกเป็นภรรยาเพียงอย่างเดียวอย่าง ปลุกปล้ำ
ปล้ำ และ ปลุกปล้ำ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ดังตัวอย่าง

เพื่อแม่

เพื่อ มีความหมายดังนี้

1. สำรอง (หน้า 555)

ตัวอย่าง แดงเก็บขนมไว้เพื่อเพื่อน ๆ / เขาเก็บเงินไว้เพื่อขาดเหลือจะได้หยิบใช้

2. ให้มากกว่าที่ต้องการสำหรับส่วนตัวหรือผู้อื่น (หน้า 555)

ตัวอย่าง แม่ให้เงินลูกไว้เพื่อจะเอาไปใช้อย่างอื่นอีก

แม่ มีความหมายดังนี้

- 1. คล้ายขยายกระจายออกไปให้มีลักษณะแบนราบหรือกว้างกว่าเดิม หรืออาการอื่น ๆ ที่คล้ายคลึง เช่นนั้น (หน้า 555)

ตัวอย่าง พม่าแม่อาณา เขตมาทางทิศตะวันออก/ง เท้าแม่แม่ เขียว

- 2. ทำให้กระจายไปทั่วไป ทั่วถึงคนเดียว (หน้า 555)

ตัวอย่าง แต่งแม่ส่วนบุคคลให้เจ้ากรรมนายเวร

จะเห็นได้ว่า เมื่อ มีความหมายต่างกับ แม่

เมื่อ กับ แม่ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เมื่อแม่

เมื่อแม่ มีความหมายดังนี้

- 1. เจอจาง ให้ประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความโอบอ้อมอารี (หน้า 555)

ตัวอย่าง แต่งมืออะไรก็มักจะ เมื่อแม่แบ่งปันให้ เพื่อนฝูงเสมอ

จะเห็นได้ว่า เมื่อแม่ มีความหมายคล้ายกับ เมื่อ และ แม่ คือ แบ่งปันให้ทั่ว ๆ ด้วยความโอบอ้อมอารี เช่น เมื่อแม่อาหาร เมื่อแม่ความดี ใช้ต่างบริบทกับ เมื่อ และ แม่

ซุ่ม

ซุ่ม มีความหมายว่า ซุ่ม ซาก (หน้า 502)

ตัวอย่าง สุนัขบ้ามันมีน้ำลายซุ่มปาก

พัก มีความหมายว่า กกไข่ให้เป็นตัว ทำให้ไข่อ่อนนุ่ม เพื่อให้เป็นปกติ (หน้า 600)

ตัวอย่าง ไก่พักไข่

จะเห็นได้ว่า คุม มีความหมายต่างกับ พัก

คุม กับ พัก อาจใช้ซ้อนกันเป็น คุมพัก

คุมพัก มีความหมายว่า ทะนุถนอม ปรึะคับประคอง (หน้า 602)

ตัวอย่าง แม่คุมพักเลี้ยงดูลูกมาด้วยความรัก

จะเห็นได้ว่า คุมพัก มักใช้กับการที่แม่เอาใจใส่เลี้ยงดูลูกให้เติบโตด้วยความรัก ต่างกับ คุม ซึ่งมักใช้กับการที่นำลายคุมปาก และ พัก ซึ่งใช้เฉพาะกับการที่แม่ได้กกไข่ให้เป็นตัว

เฟื่องฟู

เฟื่อง มีความหมายว่า เค้น เป็นที่รู้จัก

ตัวอย่าง สมชายกำลัง เฟื่องในวงสังคม

ฟู มีความหมายว่า พองตัวขึ้น อุดขึ้น (หน้า 603)

ตัวอย่าง รับบั้นขบสาสี่ฟูมาก/ เขาคิดฝ้ายให้ฟูก่อนนำไปทำเส้นค้าย

จะเห็นได้ว่า เฟื่อง มีความหมายต่างกับ ฟู

เฟื่อง กับ ฟู อาจใช้ซ้อนกันเป็น เฟื่องฟู

เฟื่องฟู มีความหมายดังนี้

1. เจริญรุ่งเรือง (หน้า 603)

ตัวอย่าง การค้าของเขากำลังเฟื่องฟู

2. เต็มเป็นที่รู้จัก

ตัวอย่าง สมชายกำลังเฟื่องฟูในวงสังคม

จะเห็นได้ว่า เฟื่องฟู ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ เตือง คือ เต็มเป็นที่รู้จัก อาจใช้แทนที่กันได้ในบางบริบท

ย่อยยับ

ย่อย มีความหมายดังนี้

1. ทำเป็นส่วนน้อย ๆ (หน้า 653)

ตัวอย่าง ครูแบ่งย่อยข้อความที่ยากมากออกเป็นตอน ๆ

2. ทำให้ละเอียดย (หน้า 653)

ตัวอย่าง กระเพาะย่อยอาหาร

ยับ มีความหมายดังนี้

1. อาการซึ่งแสดงถึงความเสียหายมาก หรือเสื่อมลงจนถึงชำรุด ยู่ยี่ (หน้า 653)

ตัวอย่าง เขาใส่เสื้อยับ

๒. พังทลาย บ่นขี้ ฟู้อฟู้อ่า (หน้า ๕๕๓)

ตัวอย่าง นี่คือการค้าของ เขาขาดทุนขยับ

จะเห็นได้ว่า ข่อย มีความหมายต่างกับ ขยับ

ข่อย กับ ขยับ อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ข่อยขยับ

ข่อยขยับ มีความหมายว่า ขยับเขิน บ่นขี้ (หน้า ๕๕๓)

ตัวอย่าง นี่คือการค้าของ เขาขาดทุนข่อยขยับ

จะเห็นได้ว่า ข่อยขยับ มีความหมายตรงกับ ขยับ ความหมายที่ ๒ คือ พังทลาย บ่นขี้ เสียหายไม่มีชิ้นดี ใช้นัยยาคำกริยา เช่น เสียหายข่อยขยับ ขาดทุนข่อยขยับ ในบางบริบทจะใช้ ขยับ แทนที่ ข่อยขยับ ได้ เมื่อหมายถึงความเสียหาย

ตัวอย่าง นี่คือการค้าของ เขาขาดทุนขยับ/นี่คือการค้าของ เขาขาดทุนข่อยขยับ

แต่ในบางบริบทจะใช้ ขยับ แทนที่ ข่อยขยับ ไม่ได้ เมื่อหมายถึงความเสียหาย ที่มองเห็นได้จากรูปลักษณ์ภายนอก

ตัวอย่าง เขาไล่เสือขยับ *เขาไล่เสือข่อยขยับ

ขี้ขวน

ขี้ มีความหมายว่า ขี้ ขยำให้แหลก ขยำให้เหลว (หน้า ๕๕๙)

ตัวอย่าง แมขี้ลูกคาส/เขาขี้หมจนฟู

ขวน มีความหมายว่า

1. ขั้ว ล้อ ขวนให้เพลิน ขวนให้อิน (หน้า 651)

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้ขวนตา

2. ก่อวนให้เกิดโทษ (หน้า 651)

ตัวอย่าง ผู้ร้ายขวนคำรวจจนเกิดโทษ

จะเห็นว่า ขวน มีความหมายต่างกับ ขวน

ขวน กับ ขวน อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ขวน

ขวน มีความหมายดังนี้

1. เคล้าคลึงชวนให้กำเริบรัก คลึงเคล้าให้เป็นที่พอใจ (หน้า 651)

ตัวอย่าง วิไลท่าทำขวนให้สมชายหลงรัก

2. ก่อวนให้เกิดโทษ (หน้า 651)

ตัวอย่าง ผู้ร้ายท่าทำขวนจนตำรวจเกิดโทษ

จะเห็นว่า ขวน ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ ขวน ความหมาย
ที่ 1 แต่ใช้คำประพันธ์ ขวน ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ ขวน ความหมาย
ที่ 2 อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ ขวน ความหมาย เน้นมากกว่าใช้ ขวน ตามลำพัง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หักหาญ

หัก มีความหมายดังนี้

1. หักงอ หรือทำให้พับโค้งงอ เพื่อให้ขาดหรือหลุดออกจากกัน (หน้า 848)

ตัวอย่าง เด็กหักกิ่งไม้

2. เอาออกจากจำนวนที่มีอยู่ (หน้า 848)

ตัวอย่าง ผู้จัดการหักเงิน เดือนลูกจ้างที่ขาดงาน

หาญ มีความหมายดังนี้

1. เก่งกล้า (หน้า 854)

ตัวอย่าง เขาปลุกใจ เหล่าทหารหาญ/ เขา เป็นคนกล้าหาญ

2. บังอาจ (หน้า 854)

ตัวอย่าง ฉันไม่หาญจะแข่งกับ เขาหรอก

จะ เห็นได้ว่า หัก มีความหมายต่างกับ หาญ

หัก กับ หาญ อาจใช้ซ้อนกัน เป็น หักหาญ

หักหาญ มีความหมายว่า ทำด้วยอำนาจ (หน้า 848)

ตัวอย่าง คุณไม่ควรทำอะไรหักหาญน้ำใจผู้อื่น

จะ เห็นได้ว่า หักหาญ มีความหมายคล้ายกับ หาญ แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า หักหาญ เป็นการใช้อำนาจหรือกำลังที่มีอยู่ทำสิ่งที่ตนต้องการ โดยไม่คำนึง ถึงจิตใจของผู้อื่น และใช้ต่างบริบทกับ หัก และ หาญ

เห่าหอน

เห่า มีความหมายว่า อากาสร่งเสียงสั้น ๆ ของหมา (ใช้แก่สุนัข) (หน้า 864)
 ตัวอย่าง หูย เห่าขโมย

หอน มีความหมายว่า ร้องเสียงยาวไพเราะ (หน้า 847)

ตัวอย่าง หูยมีหอนคอนคิก ๆ

จะเห็นได้ว่า เห่า มีความหมายต่างกับ หอน

เห่า กับ หอน อาจใช้ซ้อนกัน เป็น เห่าหอน

เห่าหอน มีความหมายว่า อากาสร้องเสียงสั้นบ้างยาวบ้างของสุนัข

ตัวอย่าง สุนัขมีเห่าหอนคอนกลางคืน

จะเห็นได้ว่า เห่าหอน เป็นความหมายรวมของ เห่า และหอน

โอน เอน

โอน มีความหมายดังนี้

๑. ยกไปไว้อีกที่หนึ่ง (หน้า 924)

ตัวอย่าง เขาไปโอนเงินเข้าบัญชี

๒. ขอมมอบให้ (หน้า 924)

ตัวอย่าง เขาโอนกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินให้ภรรยา

๖. ข้ายสังกัต

(หน้า ๑๒๔)

ตัวอย่าง เขาถูกไอไปทำงานค้างแรมกับที่เคยท่าอยู่

เอน มีความหมายว่า อาการของสิ่งที่มีลักษณะยาว ตั้งอยู่ในแนวขิ้นแต่ไม่ตรง (หน้า ๑๑๑)

ตัวอย่าง เสาย้านเอนเพราะลมแรง/คั้นไม้เอนเพราะลมแรง

จะเห็นได้ว่า ไอ มีความหมายต่างกับ เอน

ไอ กับ เอน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ไอเอน

ไอเอน มีความหมายว่า เอนไปเอนมา ไม่ขึ้นคง ไม่แน่นอน (หน้า ๑๒๔)

ตัวอย่าง คั้นไม้ไอเอนไปมาเพราะแรงลม

จะเห็นได้ว่า ไอเอน มีความหมายคล้ายกับ เอน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เอน คือ ไม่ตรง แสดงว่าสิ่งนั้นเคยตั้งตรงมาก่อนแล้วเอนไปเพราะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เสาย้าน เอน คั้นไม้เอน ส่วน ไอเอน คือ เอนไปเอนมา แสดงว่าสิ่งที่ ไอเอนได้นั้น มีส่วนปลายซึ่งมีลักษณะลู่ลมได้ เช่น คั้นไม้ไอเอน คือ ส่วนที่เป็นกิ่งก้านและใบ เอนไปเอนมาเพราะแรงลม ส่วนเสาย้านจะไอเอนไม่ได้ เพราะว่าส่วนปลายเสาย้านไม่มีลักษณะลู่ลมได้

1.2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน แต่ความหมายสัมพันธ์กันบางประการ มีทั้งหมด 4 คำ ได้แก่

ฝนฟ้า

ฝน มีความหมายว่า น้ำที่ตกลงมาจากเมฆ เป็น เม็ด ๆ (หน้า 558)

ตัวอย่าง วันนีฝนตกหนัก

ฟ้า มีความหมายว่า ส่วน เบื้องบนที่มองเห็นครอบแผ่นดินอยู่ (หน้า 601)

ตัวอย่าง เครื่องบินบินอยู่ในท้องฟ้า/ฝนตกลงมาจากฟ้า

จะเห็นได้ว่า ฝน มีความหมายต่างกับ ฟ้า แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ ฝนตกลงมาจากฟ้า

ฝน กับ ฟ้า อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฝนฟ้า

ฝนฟ้า มีความหมายว่า ฝน

ตัวอย่าง ปีนีฝนฟ้าแล้ง น้ำรวงมันหมด/

ปีนีฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล

จะเห็นได้ว่า ฝนฟ้า มีความหมายคล้ายกับ ฝน แต่ใช้เฉพาะในภาษาไม่เป็นทางการ

มอมเมา

มอม มีความหมายว่า ทำให้เสียสติด้วยของมีนเมา มี เหล้า เป็นต้น (หน้า 622)

ตัวอย่าง เขามอมเหล้าเพื่อน/ เขาถูกมอมเหล้า

เขา มีความหมายดังนี้

1. มีอาการฟื้นเฟื่องเพราะฤทธิ์ เหล้าฤทธิ์ยา (หน้า 622)

ตัวอย่าง เขา เมา เหล้า/ เขา เมา ฤทธิ์ยา

2. มีอาการคลั่งเหิน (หน้า 622)

ตัวอย่าง ฉัน เมา คลั่ง

3. มีอาการหลงจนหมกมุ่น (หน้า 622)

ตัวอย่าง เขากำลัง เมา ความรักจนหูตามืดมัว

จะเห็นได้ว่า มอม มีความหมายต่างกับ เมา แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ เมา เป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดจากการมอม คือ ทำให้เมา

มอม กับ เมา อาจใช้ซ้อนกันเป็น มอมเมา

มอมเมา มีความหมายว่า ทำให้หลงผิด ทำให้หมกมุ่นในทางที่ผิด (หน้า 622)

ตัวอย่าง คอมพิวเตอร์ มอมเมา ประชาชนด้วยการโฆษณาชวนเชื่อ /

เขารจนถูก มอมเมา ด้วยยาเสพติดซึ่งมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน

จะเห็นได้ว่า มอมเมา มีความหมายคล้ายกับ มอม แต่มอมเมา เป็นการทำให้หลงผิดด้วยวิธีการชักจูงในแบบต่าง ๆ เช่น ใช้การโฆษณาชวนเชื่อ ใช้ยาเสพติด เข้าล่อ โดยมีจุดหมายคือ ให้เห็นชอบในสิ่งที่นำมาล่อใจนั้น ไม่ใช่ทำให้รู้สึกเมาเหมือนกับอาการเมา เหล้า ผู้ถูกมอม เมา มักเป็นผู้ด้อยปัญญา

เมฆหมอก

เมฆ มีความหมายว่า ไอน้ำที่รวมตัวกัน เป็นกลุ่มก้อนลอยอยู่ในอากาศ (หน้า 639)

ตัวอย่าง วันนี้ฝนตกลง เพราะว่า เมฆ ลอยต่ำ

หมอก มีความหมายว่า ละอองขนาดเล็กมากที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เกิดจากการกลั่นตัวของไอน้ำ ลอยอยู่ในอากาศใกล้พื้นดิน (หน้า 836)

ตัวอย่าง วันนี้หมอก ลงจัด

จะเห็นได้ว่า เมฆ มีความหมายต่างกับ หมอก แต่ความหมายสัมพันธ์กัน

คือ เมฆ เป็นไอน้ำที่ลอยอยู่สูงกว่าหมอก

เมฆ กับ หมอก อาจใช้ซ้อนกันเป็น เมฆหมอก

เมฆหมอก มีความหมายว่า เมฆและหมอก

ตัวอย่าง กรมอุตุนิยมวิทยาพยากรณ์อากาศว่า วันนี้มี เมฆหมอก มาก/
ท้องฟ้า เต็มไปด้วย เมฆหมอก

จะเห็นได้ว่า เมฆหมอก ก็คือ เมฆ และ หมอก

หมัดมวย

หมัด มีความหมายว่า กำปั้น มือที่กำสำหรับชก (หน้า 837)

ตัวอย่าง เขากำหมัดแน่น

มวย มีความหมายว่า การชกกันด้วยหมัด (หน้า 818)

ตัวอย่าง ห่อชอบมวย

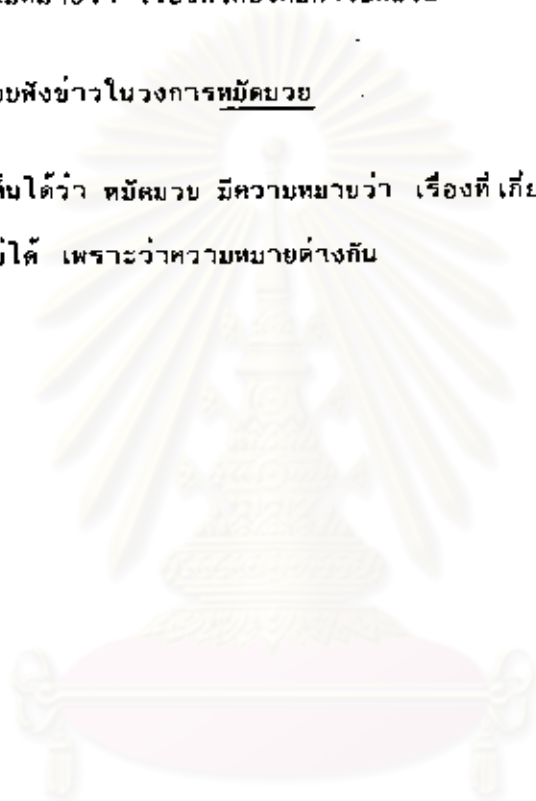
จะเห็นได้ว่า **หมัด** มีความหมายต่างกับ **มวย** แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ **หมัด** ใช้ชก ส่วน **มวย** เป็นการแข่งขัน

หมัด กับ **มวย** อาจใช้ซ้อนกัน เป็น **หมัดมวย**

หมัดมวย มีความหมายว่า เรื่องที่เกี่ยวกับการชกมวย

ตัวอย่าง พ่อชอบฟังข่าวในวงการหมัดมวย

จะเห็นได้ว่า **หมัดมวย** มีความหมายว่า เรื่องที่เกี่ยวกับการชกมวย จะใช้**หมัด** แทนที่ไม่ได้ เพราะว่าความหมายต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่คำใดคำหนึ่งไม่ปรากฏตามลำดับ ในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มีทั้งหมด 25 คำ ได้แก่

กวัดแกว่ง

กวัด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า จับด้ามวัตถุให้ปลายตั้งขึ้นแล้วบิดไปมา (หน้า 63) แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มีปรากฏร่วมกับคำว่า แกว่ง เป็น กวัดแกว่ง

แกว่ง มีความหมายดังนี้

1. อาการที่เคลื่อนไหวไปทางโน้นทิศทางนี้ที่ โดยที่โคนหรือต้นของ
สิ่งนั้นติดอยู่กับสิ่งอื่น (หน้า 118)

ตัวอย่าง นักรบแกว่งดาบ/เด็กแกว่งเชือก

2. โดยปริยายหมายความว่า ไม่อยู่กับที่ ไม่อยู่ในแนว (หน้า 118)

ตัวอย่าง เขาเดินขาแกว่ง/ใจแกว่ง

กวัด กับ แกว่ง อาจใช้ซ้อนกัน เป็น กวัดแกว่ง

กวัดแกว่ง มีความหมายดังนี้

1. จับด้ามวัตถุให้ปลายตั้งขึ้นแล้วบิดไปมา (หน้า 64)

ตัวอย่าง นักรบกวัดแกว่งดาบไปมา

2. ไม่อยู่ที่

(หน้า 64)

ตัวอย่าง วันนี้จิตกวัดแกว่งชอบกล จึงไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ

จะเห็นได้ว่า กวัดแกว่ง อาจใช้กับสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้
ความหมายคล้ายกัน แกว่ง คือ ไม่อยู่กับที่ ในบางบริบทอาจใช้ แกว่ง ความหมายที่ 1
และ 2 แทนที่ กวัดแกว่ง ความหมายที่ 1 และ 2 ได้ ดังตัวอย่าง

เกลี้ยกล่อม

เกลี้ย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ชักชวน
(หน้า 110) แต่ไม่ปรากฏคำลำหังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน
มักปรากฏร่วมกับคำอื่นเป็น เกลี้ยกล่อม กลั้วเกลี้ย

กล่อม มีความหมายดังนี้

1. ร้อง เป็นทำนอง

ตัวอย่าง แม่กล่อมลูกให้นอนหลับ

2. ยุบหรือทำให้คลายความ หรือปฏิบัติตาม (หน้า 69)

ตัวอย่าง คำรวจกล่อมผู้ร้ายให้วางอาวุธ

เกลี้ย กับ กล่อม อาจใช้ซ้อนกันเป็น เกลี้ยกล่อม

เกลี้ยกล่อม มีความหมายว่า ยุบชักชวนลงใจให้คลายความหรือปฏิบัติตาม (หน้า 110)

ตัวอย่าง คำรวจเกลี้ยกล่อมผู้ร้ายให้วางอาวุธ

จะเห็นได้ว่า เกลี้ยงกล่อม มีความหมายคล้ายกับ กล่อม ความหมายที่ ๒ และ ใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ กล่อม มักให้ความรู้สึกว่า พูดให้เพลินจนล้อยตาม ส่วน เกลี้ยงกล่อม ใช้ เหตุผลหวานล้อย

ขวย เขิน

ขวย หงานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายว่า รู้สึกกระดาก
รู้สึกอาย (หน้า ๑๒๙) แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน
มักปรากฏร่วมกับคำอื่นเป็น ขวยใจ ขวยเขิน

เขิน มีความหมายดังนี้

๑. วางหน้าไม่สนิท รู้สึกกระดากอาย (หน้า ๑๖๔)

ตัวอย่าง นิดรู้สึกเขินที่อุกัจจงบอง/ เขารู้สึกเขินที่ซุกคิด

๒. คิ่นสูงเป็น เนินขึ้นมา มักใช้ว่าคิ่นเขิน (หน้า ๑๕๔)

ตัวอย่าง ผนแล้งทำให้แม่น้ำลำคลองคิ่นเขิน

ขวย กับ เขิน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขวยเขิน

ขวยเขิน มีความหมายว่า รู้สึกกระดากอาย (หน้า ๑๒๙)

ตัวอย่าง นิดรู้สึกขวยเขินที่อุกัจจงบอง

จะเห็นได้ว่า ขวยเขิน มีความหมายคล้ายกับ ขวย และ เขิน ที่มีความหมาย
ว่า รู้สึกกระดากอาย ในบางกรณีจะใช้ เขิน และ ขวยเขิน ในบริบทเดียวกันได้ คือ
เมื่อหมายถึงความรู้สึกกระดากอายแบบหญิงรุ่นสาว ส่วน ขวย ใช้ประสมกับคำอื่นเป็น
ขวยใจ แก้วขวย

ครั้นคร้าม

ครั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า รู้สึก
 ดิ่งเนื้อดิ่งตัว (หน้า 166) แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯ
 ปัจจุบัน มักปรากฏในคำว่า ครั้น เนื้อครั้นตัว

คร้าม มีความหมายว่า ขยาด ไม่กล้าสู้ (หน้า 167)

ตัวอย่าง ขโมยรู้สึกคร้าม ๆ กลัวว่าตำรวจจะรู้ที่ซ่อน/แดงรู้สึกคร้าม ๆ คู่คือสู้อยู่ข้าง
 จะเห็นได้ว่า ครั้น มีความหมายต่างกับ คร้าม
ครั้น กับ คร้าม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ครั้นคร้าม

ครั้นคร้าม มีความหมายว่า สะทกสะท้านด้วยความกลัว (หน้า 166)

ตัวอย่าง เสื่อใบรู้สึกครั้นคร้าม เกรงว่าตำรวจจะสืบจับจนได้

จะเห็นได้ว่า ครั้นคร้าม มีความหมายคล้ายกับ คร้าม แต่คร้าม
 เป็นความรู้สึกขยาด ส่วน ครั้นคร้าม เป็นความรู้สึกเกรงกลัว ความรู้สึกรุนแรงกว่า คร้าม

เคียดแค้น

เคียด มีความหมายว่า เคือง โกรธ (หน้า 195)

ตัวอย่าง ช้อยเคียดเจ้าหลาย (เป็นคำภาษาถิ่นอีสาน)

แค้น มีความหมายว่า โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย (หน้า 195)

ตัวอย่าง เขาแค้นเพื่อนที่ทรยศ

จะเห็นได้ว่า เคียด มีความหมายคล้ายกับ แค้น คือ โกรธ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เคียด คือ ความรู้สึกขุ่นเคือง เป็นคำที่ใช้ในภาษาถิ่นอีสาน และใช้ซ้อนกับคำอื่น ส่วน แค้น คือ ความรู้สึกโกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย และอยากทำการแก้แค้น

เคียด กับ แค้น อาจใช้ซ้อนกันเป็น เคียดแค้น

เคียดแค้น มีความหมายว่า โกรธแค้น เคืองแค้น (หน้า 195)

ตัวอย่าง เขา เคียดแค้น เพื่อนที่ทรยศ

จะเห็นได้ว่า เคียดแค้น มีความหมายว่า รู้สึกทั้งเคียด และแค้น อาจใช้ในบริบทเดียวกับ แค้น ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เคียดแค้น มีความเกลียดชังผสมอยู่มาก ส่วน แค้น เป็นความรู้สึกที่ไม่รุนแรงเท่าเคียดแค้น

เจื่องหงอย

เจื่อง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า เจื่อง เจื่องช้า (หน้า 208) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯ ปัจจุบัน มีปรากฏร่วมกับคำว่า หงอย เป็น เจื่องหงอย

หงอย มีความหมายว่า ไม่ชุ่มชื้น ไม่กระปรี้กระเปร่า (หน้า 829)

ตัวอย่าง แดงนั่ง หงอย อยู่คนเดียว/หงุนี หงุนิต หงอย ๆ ไป

เจื่อง กับ หงอย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจื่องหงอย

เจื่องหงอย มีความหมายว่า ซึมเซา ไม่ชื่นบาน เจื่อง ๆ เจื่อยซา (หน้า 208)

ตัวอย่าง แดงนั่งอย่าง เจื่องหงอย อยู่คนเดียว/หงุนี หงุนิต เจื่องหงอย อย่างไม่ชอบกล

จะเห็นได้ว่า เจื่องหงอย มีความหมายคล้ายกับ หงอย แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เจื่องหงอย มีลักษณะของความเซื่องซ่า เฉื่อยชา พบคະຈັດະຈັใจ ส่วน หงอย เป็นความรู้สึกซึมเซา เศร้า ไม่กระปรี้กระเปร่า ที่รู้สึกว่าจะเบากว่าเจื่องหงอย

ฉาวโล่

ฉาว พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า อ้ออิง เอ็ดเอริก เกรียวกราว (หน้า 247) แต่ไม่ปรากฏคำลำพังในภาษาไทย กรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น ฉาวโล่ อ้อฉาว

โล่ มีความหมายว่า คลั่ง ฟูง (หน้า 250)

ตัวอย่าง ชยะเหม็นโล่/การขายดีวรด บ.ช.ส.ปลอม เหม็นโล่ขึ้นมา

ฉาว กับ โล่ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฉาวโล่

ฉาวโล่ มีความหมายว่า อ้ออิง เกรียวกราวขึ้น (หน้า 247)

ตัวอย่าง ไพรวัลย์คกเป็นข่าวฉาวโล่ทางหนังสือพิมพ์

จะเห็นได้ว่า ฉาวโล่ มักใช้กับข่าวหรือเรื่องไม่ดีที่เปรียบเหมือนมีกลิ่นเหม็นจนเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ใช้ต่างบริบทกับ โล่

ชดใช้

ชด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ใช้นแทนที่เสียไป (หน้า 252) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น ชดใช้ ชดเชย

ใช้ มีความหมายดังนี้

1. บอกให้ทำ

ตัวอย่าง เขาใช้ให้ลูกรดน้ำต้นไม้

2. ใช้จ่าย (หน้า 276)

ตัวอย่าง เขาใช้เงินเปลือง

3. เอามาทำให้เกิดประโยชน์ (หน้า 276)

ตัวอย่าง เขาต้องใช้รถไปทำงานทุกวัน

4. ขำระหนึ่ (หน้า 276)

ตัวอย่าง เขาใช้หนึ่ฉันแล้ว

5. ตอบแทน ให้ทดแทน (หน้า 276)

ตัวอย่าง บุญคุณเขามีมากเหลือเกิน ใช้เท่าไรก็ไม่หมด/ฉันใช้แรงที่เขามาช่วย-
ด้วยการใส่ซองไป 200 บาท

ชด กับ ใช้ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชดใช้

ชดใช้ มีความหมายว่า ให้ทดแทนสิ่งที่ใช้หรือเสียไป (หน้า 252)

ตัวอย่าง วิชัยชดใช้ค่าเสียหายที่ขับรถชนรั้วบ้าน เขาพัง/
ฉันชดใช้ที่สินที่ขอยืม เขาไปเรียบร้อยแล้ว

จะเห็นได้ว่า ชดใช้ มีความหมายคล้ายกับ ใช้ ความหมายที่ 4 และ 5 คือ
ขำระหนึ่ ตอบแทน ให้ทดแทนบุญคุณ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ชดใช้ เป็นการทดแทนให้
จนคุ้มกับที่อีกฝ่ายหนึ่งต้อง เสียไป

ช่วงชิง

ช่วง ทจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า แย่งชิง (หน้า 256) แต่ไม่ปรากฏตามสำหังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น ช่วงชิง ช่วงใช้

ชิง มีความหมายดังนี้

1. แย่ง แย่งชิง (หน้า 267)

ตัวอย่าง เขาชิงทุนเล่าเรียนหลวงได้

2. แย่ง (หน้า 267)

ตัวอย่าง คนร้ายชิงเอาเงินไปได้

ช่วง กับ ชิง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ช่วงชิง

ช่วงชิง มีความหมายว่า แย่ง (หน้า 256)

ตัวอย่าง เขาช่วงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีได้ในที่สุด/ เขาพยายามช่วงชิงเธอมาจากคู่แข่ง แต่ไม่สำเร็จ

จะเห็นได้ว่า ช่วงชิง มีความหมายคล้ายกับ ชิง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ช่วงชิง ให้ความรู้สึกว่าเป็นการแย่งเพื่อให้ได้สิ่งทีหลายคนต้องการด้วยความพยายามหรือใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งยากกว่าการชิงตามธรรมดา

ชวน เช

ชวน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ถลาไปข้างหน้า เอนไปจากแนวเดิม (หน้า 277) แต่ไม่ปรากฏใช้ คำว่า ฟัง ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า เช เป็น ชวน เช

เช มีความหมายว่า อากาศที่ขาดความทรงตัวจนเอนไปข้างใดข้างหนึ่ง (หน้า 277)

ตัวอย่าง แดง เดินเช เพราะว่าขเมาเหล้า

ชวน กับ เช อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชวน เช

ชวน เช มีความหมายว่า เซอลาไปมา (หน้า 277)

ตัวอย่าง แดง เดิน ชวนเช เพราะว่าเมาเหล้า

จะเห็นได้ว่า ชวน มีความหมายคล้ายกับ เช แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า ชวน เช เป็นอาการเดินที่โคลงล้มมากกว่า เช

ถดถอย

ถด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า กระดก เสิ่นไปเล็กน้อย (หน้า 351) แต่ไม่ปรากฏตามคำฟัง ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า ถอย เป็น ถดถอย

ถอย มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนหรือทำให้เคลื่อนไปข้างหลัง (หน้า 361)

ตัวอย่าง เขากำลังถอยรถออกจากบ้าน

เขากำลังถอยรถให้หันทาง เดิม/ เขยิบ เก้าอี้ถอยไปหน่อย

2. ลดลง

ตัวอย่าง การทำงานหนักเกินไปทำให้กำลังถอย

ถด กับ ถอย อาจใช้ซ้อนกัน เป็น ถดถอย

ถดถอย มีความหมายดังนี้

1. ลดน้อยลง (หน้า 361)

ตัวอย่าง การทำงานหนักเกินไปทำให้กำลังถดถอย

2. ย่อท้อ

ตัวอย่าง ทหารกำลัง ใจถดถอย เมื่อผู้บังคับบัญชาถูกยิงตาย

จะเห็นได้ว่า ถดถอย ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ ถอย ความหมายที่ 2 คือ ลดน้อยลง มักใช้กับคำว่า กำลัง หรือ เร็วแรง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

ไป่ปด

ไป่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า โ้ชุดอวดดี เช่น บ้านน้ำลายชุดโ้ชุดออกไป่ไป (หน้า 540) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า ปด เป็น ไป่ปด

ปด มีความหมายว่า โทหก (หน้า 167)

ตัวอย่าง เราไม่ควรพูดปดพ่อแม่

ไต้ กับ ปด อาจใช้ซ้อนกันเป็น ไต้ปด

ไต้ปด มีความหมายว่า จงใจกล่าวคำที่ไม่จริง (หน้า 540)

ตัวอย่าง เขาชอบพูดจาไต้ปดมดเท็จ

จะเห็นได้ว่า ไต้ปด มีความหมายคล้ายกับ ปด แต่ใช้ต่างปรับบทกัน ปด ใช้ได้ทั่วไป ส่วนไต้ปด มักปรากฏเป็นส่วนนวน ไต้ปดมดเท็จ

เรี่ยวแรง

เรี่ยว พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า แรง คำสั่ง เรียกสายน้ำที่ไหลเชี่ยวแรง (หน้า 691) แต่ไม่ปรากฏความสละพันในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า แรง เป็น เรี่ยวแรง

แรง มีความหมายดังนี้

1. คำสั่ง (หน้า 692)

ตัวอย่าง เขามีแรงดีจึงทำงานหนักไหว

2. มีอำนาจ ศักดิ์สิทธิ์ (หน้า 692)

ตัวอย่าง บ้านหลังนี้เจ้าที่แรง

เรี่ยว กับ แรง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เรี่ยวแรง

เรียวแรง มีความหมายว่า แรงกำลังมาก (หน้า 691)

ตัวอย่าง เรามี เรียวแรง คิจึงท่างานหนักไหว

จะเห็นได้ว่า เรียวแรง มักใช้ในภาษาพูด หมายถึง ผู้ที่มีแรงมาก อาจใช้
ในบริบทเดียวกับ แรง ความหมายที่ 1 ได้ แต่นำหนักความหมายของ เรียวแรง
จะเห็นว่า มีแรงมากกว่าใช้ แรง ความลำพัง

ลวนลาม

ลวน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า
ทะเล้ง คีเสมอ ลวนลาม ล่วงเกิน คีเสมอ (หน้า 745)
แต่ไม่ปรากฏความลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

ลาม มีความหมายว่า กระทำกริยาไม่รู้จักที่ต่ำที่สูง เรือยไปต่อมคคค เมื่อ เห็นว่า
เขาไม่ถือ (หน้า 709)

ตัวอย่าง เด็กคนนีลาม เป็นขี้กลาก

ลวน กับ ลาม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ลวนลาม

ลวนลาม มีความหมายว่า ล่วงเกินในลักษณะ เช่นแสดงกริยามารยาทแก่ผู้อื่น เกิน
สมควรจนขาดความสุภาพ (หน้า 700)

ตัวอย่าง สมชายลวนลามสมศรีเสมอ

จะเห็นได้ว่า ลวนลาม เป็นการแสดงการล่วงเกินที่ชายแสดงต่อหญิง
ใช้ต่างบริบทกับ ลวน และ ลาม

เจ้าวอน

เจ้า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ชูต (หน้า 751) แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

วอน มีความหมายว่า เฝ้าร้องขอ ร่ำขอด้วยอาการออก เฝ้าร้องขอให้ทำตาม ประสงค์ (หน้า 733)

ตัวอย่าง แสดงวอนขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง

จะเห็นได้ว่า เจ้า มีความหมายคล้ายกับ วอน แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า เจ้า เป็นคำภาษาถิ่นอีสาน ที่หมายถึงการขุดคุ้ยกับความปกติ ส่วน วอน เป็นการพูดขอร้องขอให้ทำตามประสงค์

เจ้า กับ วอน อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจ้าวอน

เจ้าวอน มีความหมายว่า อ้อนวอน (หน้า 751)

ตัวอย่าง พิชัยเจ้าวอนขอความเห็นใจจากสมศรี

จะเห็นได้ว่า เจ้าวอน มีความหมายคล้ายกับ วอน แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า เจ้าวอน เป็นการเฝ้าร้องขอผู้ที่รักใคร่ สนิทสนมให้ทำตามประสงค์ ส่วน วอน เป็นการเฝ้าร้องขอให้เมตตาสงสารทำตามความประสงค์

อาจ เอื้อม

อาจ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า กล้า หัวหาญ (หน้า 898) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

เอื่อม มีความหมายดังนี้

1. ขึ้นมือไปเพื่อหยิบของในที่ไกลมือ (หน้า ๑๒๒)

ตัวอย่าง เขาเอื่อมหยิบของบนชั้น

2. โดยปริยายหมายความว่า ไม่สูง (หน้า ๑๒๒)

ตัวอย่าง นี้เขากล้าเอื่อมเด็ดดอกฟ้าทีเดียวหรือ

อาจ กับ เอื่อม อาจใช้ซ้อนกันเป็น อาจเอื่อม

อาจเอื่อม มีความหมายว่า ยังอาจ ล่วงเกิน ไม่รู้จักที่ค่าที่สูง (หน้า ๑๑๘)

ตัวอย่าง ผมไม่อาจเอื่อมจะนั่งร่วมโต๊ะกับท่านอธิบดี /

นี่เขากล้าอาจเอื่อมหมายเด็ดดอกฟ้าทีเดียวหรือ

จะเห็นได้ว่า อาจเอื่อม มีความหมายคล้ายกับ เอื่อม ความหมายที่ ๒ คือ ไม่สูง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า อาจเอื่อม ให้ความรู้สึกว่าเป็นการล่วงเกินแบบไม่รู้จักที่ค่าที่สูง มากกว่าเอื่อม ในบางบริบทอาจใช้ เอื่อม แทนที่ อาจเอื่อม ได้ คือ เมื่อมีความหมายว่า ไม่สูง

ซัด

ซัด มีความหมายดังนี้

1. ให้คิดขวางไว้ไม่ให้หลุดออก (หน้า ๑๓๕)

ตัวอย่าง แม่ซัดกลอนประดู

2. เหน็บ

(หน้า 135)

ตัวอย่าง พหารขัดกระษัตรีไว้ที่เอว

3. ไม่ทำคาม ผ่าผืน ขึ้นไว้

(หน้า 135)

ตัวอย่าง นักโทษขัดคำสั่งผู้คุม

4. แยกกันไม่ลงรอยกัน

ตัวอย่าง ข้าราชการมีความเห็นขัดกัน

ข้อ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า คัดอยู่ (หน้า 134) แต่ไม่ปรากฏความล้าดังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น ข้อใจ เกี่ยวข้อง

ขัด กับ ข้อ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขัดข้อง

ขัดข้อง มีความหมายว่า ไม่ยอมให้ทำ ไม่ตกลงด้วย (หน้า 135)

ตัวอย่าง ผู้จัดการมีข้อขัดข้องบางประการจึงไม่ยอมเซ็นสัญญา/

วันนี้เครื่องส่งขัดข้องจึงงคออกอากาศ/ เขาไม่ขัดข้องที่จะมาร่วมงาน

จะเห็นได้ว่า ขัดข้อง มีความหมายเชิงปฏิเสธ คือ ไม่สะดวก ถ้าจะใช้ในความหมายบอกเล่าจะปรากฏในรูปประโยคปฏิเสธ เช่น เขาไม่ขัดข้องที่จะมาร่วมงาน ใช้คำบริบทกับ ขัด และ ข้อ

แย้งกัน

แย้ง มีความหมายว่า ชิงเอาชนะกัน ชิงดี ชิงขึ้นหน้า (หน้า 156)

ตัวอย่าง นักเขียนแย้งกันทำความสะอาดห้องเรียน

- ชั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า แข่ง
เข้าสู่ (หน้า 135) แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า สู้ เป็น ชั้นสู้
แข่ง กับ ชั้น อาจใช้ซ้อนกันเป็น แข่งชั้น
- แข่งชั้น มีความหมายว่า ชิงเอาชนะเพื่อรางวัล ชั้นสู้เอาชนะกัน (หน้า 156)
- ตัวอย่าง นักเรียนแข่งชั้นกันทำความสะอาดห้องเรียน
จะเห็นได้ว่า แข่งชั้น เป็นการสู้เอาชนะกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้
ผู้ชนะ ผู้ที่ อาจใช้ในบริบทเดียวกับ แข่ง ดังตัวอย่างแรกได้ แต่ความหมายของ
แข่งชั้น เน้นถึงความจริงจังมากกว่า แข่ง
- ศึกศึก
- ศึก มีความหมายว่า คะนอง ลำหอง รำเริง (หน้า 186)
- ตัวอย่าง เด็กพวกนี้ศึกทั้งวัน เพราะว่าโรงเรียนหยุด/มาวันนี้ศึกมาก
- ศึก มีความหมายว่า สนุก รำเริง (เป็นคำภาษาถิ่นอีสาน) (หน้า 178)
- ตัวอย่าง หมอลำเล่นศึกนี้ดี
จะเห็นได้ว่า ศึก มีความหมายคล้ายกับ ศึก
ศึก กับ ศึก อาจใช้ซ้อนกันเป็น ศึกศึก
- ศึกศึก มีความหมายดังนี้
1. กระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา (หน้า 186)
- ตัวอย่าง วันนี้เด็ก ๆ ดูท่าทางศึกศึกกว่าทุกวัน

2. ลักษณะที่ผู้คนพลุกพล่าน เข้า ๆ ออก ๆ มากกว่าปกติ (หน้า 185)

ตัวอย่าง วันนี้สถานีขนส่งมีผู้คนคึกคัก

จะเห็นได้ว่า คึกคัก มีความหมายคล้ายกับ คึก และ คัก แต่ต่างกันที่ว่า คึกคัก แสดงท่าทาง บรรยากาศ ที่ผู้มีชีวิตชีวา ส่วน คึก และ คัก แสดงความรู้สึก สนุก ร่าเริง

เบียดเบียด

เบียด มีความหมายว่า แทรกหรือเสียด (หน้า 482)

ตัวอย่าง เขานั่งเบียดกันไปในรถ

เบียด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า รบกวม ทำให้เดือดร้อน (หน้า 482) แต่ไม่ปรากฏตามคำหังในภาษาไทยกรุงเทพฯ ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น เบียดเบียด

เบียด กับ เบียด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เบียดเบียด

เบียดเบียด มีความหมายว่า ทำให้เดือดร้อน (หน้า 482)

ตัวอย่าง พออายุมาก เข้าโรคภัยก็มักจะมาเบียดเบียด /

เขาไม่ยอมเบียดเบียดสัตว์ก็เลยกินอาหารมังสวิรัจ

จะเห็นได้ว่า เบียดเบียด หมายความว่า ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความหมาย คล้ายกับ เบียด แต่ เบียด ไม่ปรากฏตามคำหัง และจะใช้เบียด แทนทีไม่ได้

ปราดเปรื่อง

ปราด มีความหมายว่า อากาโรที่เป็นไปอย่างฉับไว (หน้า 506)

ตัวอย่าง เขาคิดปราดไปถึงเรื่องที่ได้ยินมา/วิสัยวังปราดไปที่ประดู

เปรื่อง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า เชี่ยวชาญ
 ปรุโปร่ง แดกจาง (หน้า 535) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทย
 กรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า ปราด เป็น ปราดเปรื่อง

ปราดเปรื่อง มีความหมายว่า มีความคิดแคล่องคล่องว่องไว (หน้า 506)

ตัวอย่าง วิสัย เป็นคนมีความคิดปราดเปรื่อง

จะเห็นได้ว่า ปราดเปรื่อง มีความหมายคล้ายกับ เปรื่อง แต่ความหมาย
 ต่างกันที่ว่า ปราดเปรื่อง หมายถึง ฉลาด มีสมองดี คิดได้อย่างฉับไว อาจใช้ร่วมกับ ฉลาด
 เป็น ฉลาดปราดเปรื่อง ส่วน ปราด เป็นการหุงไปอย่างฉับไว คิดปราด คือ คิดไว
 นึกไปถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างรวดเร็ว วังปราด คือ วังอย่างรวดเร็ว จะใช้ ปราด
 แทนที่ ปราดเปรื่อง ไม่ได้ เพราะความหมายต่างกันดังกล่าว

หมเฝ้า

หม มีความหมายว่า คนที่ขึ้นอยู่บนศีรษะโดยปกติ เป็น เส้นยาว (หน้า 545)

ตัวอย่าง นิดเล่นชน หมข่งเหียงไปหมด

เฝ้า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า หม
 (หน้า 555) แต่ไม่ปรากฏตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน
 มักปรากฏร่วมกับคำว่า หม เป็น หมเฝ้า

หม กับ เฝ้า อาจใช้ซ้อนกันเป็น หมเฝ้า

ผมเผ้า มีความหมายว่า ผม (หน้า 545)

ตัวอย่าง นิดเล่นชน ผมเผ้ายุ่งเหยิงไปหมด

จะเห็นได้ว่า ผมเผ้า มีความหมายคล้ายกับ ผม อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่การใช้ต่างกันที่ว่า ผมเผ้า มักใช้ในภาษาพูด ส่วน ผม ใช้ได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

พร้อม เหยิง

พร้อม มีความหมายดังนี้

1. ทำกิจกรรม หรือใช้เวลาเดียวกัน (หน้า 569)

ตัวอย่าง อับไปโรงเรียนพร้อมเพื่อน/ เรากินข้าวพร้อมกัน

2. ครบครัน (หน้า 569)

ตัวอย่าง เธอเป็นพนักงานพร้อมทั้งหน้าตาและกิริยามารยาท

3. เสร็จ (หน้า 569)

ตัวอย่าง ถ้าเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้ว ก็ออกเดินทางได้

เหยิง หมายถึงราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า พร้อม (หน้า 592) แต่ไม่ปรากฏความลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

พร้อม กับ เหยิง อาจใช้ซ้อนกัน เป็น พร้อมเหยิง

พร้อมเหยิง มีความหมายว่า ร่วมใจกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (หน้า 569)

ตัวอย่าง ทหารทุกคนบริจาคโลหิตให้สภากาชาดโดยพร้อมเหยิง

จะเห็นได้ว่า พร้อมเหยิง มีความหมายคล้ายกับ พร้อม ความหมายที่ 1

คือ ทำกิจกรรมร่วมหรือใช้เวลาเดียวกัน แต่ใช้ต่างบริบทกัน

2. คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สลับที่กันได้

คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่สลับที่กันได้ อาจแบ่งออกตามความหมายของคู่คำได้เป็น 3 ชนิด คือ

2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน

2.1.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อสลับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน มีจำนวน 60 คำ ได้แก่

กลิ้งกลอก กลอกกลิ้ง

กลิ้ง มีความหมายดังนี้

1. อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปคายนั่น (หน้า 62)

ตัวอย่าง ก้อนหินใหญ่กลิ้งลงมาจากภูเขา

2. ทำให้ของกลมพลิกเลื่อนไปคายนั่น (หน้า 62)

ตัวอย่าง คนงานกลิ้งซุงทั้งหมดไปกองรวมกัน

3. โดยปริยายหมายความว่า คล่อง ไม่มีติด (หน้า 62)

ตัวอย่าง เขาเป็นคนกะล่อน กลิ้งไปได้ทุกเรื่อง

กลอก มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนหรือขยับเขยื้อนกลับไปกลับมาภายในเขตของสิ่งนั้น ๆ (หน้า 58)

ตัวอย่าง เขากลอกตาไปมา

๒. ทำให้มีอาการเช่นนั้น

(หน้า ๕๘)

ตัวอย่าง แม่กลอกน้ำร้อนในถ้วยเพื่อให้เย็น

จะเห็นได้ว่า กลิ้ง ความหมายที่ 1 และ 2 มีความหมายคล้ายกับ กลอก ความหมายที่ 1 และ 2 คือ ทำให้ของเคลื่อนที่ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า กลิ้ง เป็นการทำให้ของเคลื่อนที่แบบพลิกเลื่อนไปตามพื้น ส่วน กลอก เป็นการทำให้ของเคลื่อนที่แบบขยับไปขยับมาภายในขอบเขตของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กลิ้ง กับ กลอก อาจใช้ซ้อนกัน เป็น กลิ้งกลอก กลอกกลิ้ง

กลิ้งกลอก และ กลอกกลิ้ง มีความหมายว่า กลับไปกลับมาเอาแน่ไม่ได้ (หน้า ๕๒)

ตัวอย่าง เขาเป็นคนกลิ้งกลอก เชื่อถือไม่ได้

เขาเป็นคนกลอกกลิ้ง เชื่อถือไม่ได้

จะเห็นได้ว่า กลิ้งกลอก มีความหมายคล้ายกับ กลอกกลิ้ง ใช้กับลักษณะคนกะล่อนเชื่อถือไม่ได้ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ กลอกกลิ้ง อาจปรากฏในสำนวน น่าใจผู้หญิงเหมือนน้ำ กลอกกลิ้งบนใบบอน คือ จะเชื่อถือผู้หญิงได้ยาก เพราะเอาแน่ไม่ได้ กลับไปกลับมา ทั้งกลิ้งกลอก และ กลอกกลิ้ง ใช้ต่างบริบทกับ กลิ้ง และ กลอก

กลิ้ง เกลือก เกลือกกลิ้ง

กลิ้ง มีความหมายดังนี้

๑. อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น (หน้า ๕๒)

ตัวอย่าง ก้อนหินใหญ่กลิ้งลงมาจากภูเขา

2. ทำให้ของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น (หน้า 62)

ตัวอย่าง คนงานกลิ้งขuongทิ้งหมดไปกองรวมกัน

3. คล่อง ไม่มีติด (หน้า 62)

ตัวอย่าง เขาเป็นหนกะล่อน กลิ้งไปได้ทุกเรื่อง

เกลือก มีความหมายว่า กลิ้งหรือเลือกตัวไปมา (หน้า 111)

ตัวอย่าง ดูเกลือกตัวเล่นไปตามพื้น/ เขาชอบเกลือกหุ่น เนื้อตัว เลอะ เทอะไปหมด

จะเห็นได้ว่า กลิ้ง ความหมายที่ 1 และ 2 มีความหมายคล้ายกับ เกลือก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า กลิ้ง เป็นการพลิกเลื่อนไปตามพื้น ส่วน เกลือก เป็นการเลือกตัวไปมา คลุกกับสิ่งที่เกลือก

กลิ้ง กับ เกลือก อาจใช้ซ้อนกันเป็น กลิ้งเกลือก เกลือกกลิ้ง

กลิ้งเกลือก และ เกลือกกลิ้ง มีความหมายดังนี้

1. กลิ้งหรือเลือกตัวไปมา

ตัวอย่าง ดูนอนกลิ้งเกลือกอยู่ในสนาม

2. พยายามกระเลือกกระสนไปตามมีตามได้ (หน้า 111)

ตัวอย่าง ถึงจะมีอุปสรรคมากเพียงใด เขาก็กลิ้งเกลือกไปจนได้

ถึงจะมีอุปสรรคมากเพียงใด เขาก็เกลือกกลิ้งไปจนได้

จะเห็นได้ว่า กลิ้งเกลือก มีความหมายคล้ายกับ เกลือกกลิ้ง ความหมายที่ 1 เป็นอาการที่ทั้ง กลิ้ง และ เกลือก ส่วน เกลือกกลิ้ง ความหมายที่ 2 เป็นความหมายโดยปริยาย ทั้ง กลิ้งเกลือก และ เกลือกกลิ้ง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ในแต่ละความหมาย และอาจใช้ กลิ้ง ในบริบทเดียวกับ กลิ้งเกลือก และ เกลือกกลิ้ง ความหมายที่ 1 ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า นอนกลิ้ง เป็นการนอนแบบพลิกเลื่อนตัวไปตามพื้นเท่านั้น ไม่ใช่ลักษณะที่ทั้ง กลิ้ง และ เกลือก

กั้นกาง กางกั้น

กั้น มีความหมายดังนี้

1. กีดขวางหรือทำสิ่งกีดขวางเพื่อบัง คั้นหรือกั้นไว้ไม่ให้เข้ามา (หน้า 81)

ตัวอย่าง เขากั้นถนน เพื่อช่องทางที่ชั่วคราว/กั้นเขาแดนลาวกั้นระหว่างไทยกับลาว

2. กางออก

ตัวอย่าง เขากั้นร่ม

กาง มีความหมายดังนี้

1. ถ่างออก (หน้า 85)

ตัวอย่าง เขายืนกางขา

2. คลี่ (หน้า 85)

ตัวอย่าง นกกางปีก

3. เหยียดออกไป (หน้า 85)

ตัวอย่าง ครูบอกให้นักเรียนกางแขน

4. ชีงออกไป (หน้า 85)

ตัวอย่าง แม่กางมุ้งก่อนเข้านอน

5. แะะออก (หน้า 85)

ตัวอย่าง เขานอนหลับสบายมีหนังสือกางอยู่บนอก

จะเห็นได้ว่า กั้น หมายความว่า 2 คือ กางออก มีความหมายคล้ายกับ กาง ความหมายที่ 1, 3 และ 4 คือ ถ่างออก เหยียดออกไป ขึงออกไป แต่ความหมาย ต่างกันที่ว่า กาง เป็นการเหยียดออกไปให้กว้างขึ้น ส่วน กั้น เป็นการกางออกเพื่อไม่ให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้ามาถึงตัว

กั้น กับ กาง อาจใช้ซ้อนกันเป็น กั้นกาง กางกั้น

กั้นกาง และ กางกั้น มีความหมายว่า กางแขนออกขวางทางไว้ เป็นการขัดขวางเพื่อไม่ให้ เป็นไปดังประสงค์ (หน้า 81)

ตัวอย่าง ขายเข้ากั้นกางไม่ให้แม่ตุ๊ก

ขายนเข้ากางกั้นไม่ให้แม่ตุ๊ก

จะเห็นได้ว่า กั้นกาง มีความหมายคล้ายกับ กางกั้น คือ กางแขนออกขวางทางไว้ เป็นการขัดขวางเพื่อไม่ให้ เป็นไปดังประสงค์ กล่าวง่าย ๆ คือ กั้นไว้ด้วยการ กางสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกขวางไว้ อาจใช้ในปริบทเดียวกันได้ โดยปกติมักใช้ กั้นกาง มากกว่า กางกั้น ซึ่งมักใช้ในภาษาพูด

ขมขื่น ขื่นขม

ขม มีความหมายว่า รสอย่างหนึ่งอย่างรสสะเคาหรือบระเพ็ด (หน้า 125)

ตัวอย่าง ขาหม้อขื่นขมมาก

ขื่น มีความหมายว่า รสฝาดเหมือนชวนให้คลื่นไส้ ไม่ชวนกิน (หน้า 147)

ตัวอย่าง มะเกลือขื่นมาก

จะเห็นได้ว่า ขม มีความหมายคล้ายกับ ขื่น คือ เป็นคำที่แสดงรสอาหาร

ที่ไม่จัด

ขม กับ ขื่น อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขมขื่น ขื่นขม

ขมขื่น และ ขื่นขม มีความหมายว่า รู้สึกเข้าใจแต่ผืนใจเพราะไม่สามารถแสดงออกมาได้

(หน้า 125, 147)

ตัวอย่าง ค่อยรู้สึกขมขื่นที่ถูกทุกคนเอาเปรียบ

ค่อยรู้สึกขื่นขมที่ถูกทุกคนเอาเปรียบ

จะเห็นได้ว่า ขมขื่น มีความหมายคล้ายกับ ขื่นขม อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปจะใช้ ขมขื่น มากกว่า ขื่นขม ทั้ง ขมขื่น และ ขื่นขม ใช้กับความรู้สึกต่างกับ ขม และ ขื่น ซึ่งใช้กับรสอาหาร จึงใช้ต่างบริบทกัน

คลอเคลีย เคลียคลอ

คลอ มีความหมายดังนี้

1. เคียงคู่กันไปอย่างคู่รักหรืออย่างสนิทสนม (หน้า 168)

ตัวอย่าง หม่อมสาวเคียงคลอกันไป

2. หล่อหลอม (หน้า 169)

ตัวอย่าง นึกนังน้ำตาคลอ

3. เสียงคนครีหรือเสียงร้องเพลงเบา ๆ ตามไปให้ผู้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

(หน้า 168)

ตัวอย่าง เขาร้องเพลงคลอไปกับเสียงกитар

เคลือบ มีความหมายว่า โกลีซิด (หน้า 195)

ตัวอย่าง ผมของเธอยาวเคลือบไหล

จะเห็นได้ว่า เคลือบ ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ เคลือบ แต่ความหมายต่างกันว่า เคลือบ มักใช้กับการโกลีซิดกันอย่างคู่รักในวัยหนุ่มสาว ส่วน เคลือบ ใช้กับการที่ผมยาวลงมาระไหล

เคลือบ กับ เคลือบ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เคลือบเคลือบ เคลือบเคลือบ

เคลือบเคลือบ และ เคลือบเคลือบ มีความหมายว่า เพียงเกล้ากันไป (หน้า 169,195)

ตัวอย่าง หนุ่มสาวเดินเคลือบเคลือบกันไป

หนุ่มสาวเดินเคลือบเคลือบกันไป

จะเห็นได้ว่า เคลือบเคลือบ มีความหมายคล้ายกับ เคลือบเคลือบ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และมักใช้กับการโกลีซิดกันอย่างคู่รัก อย่างสนิทสนม อาจใช้ในบริบทเดียวกับ เคลือบ ความหมายที่ 1 ได้ แต่เคลือบเคลือบ แสดงความโกลีซิดยิ่งกว่า

คลาดเคลื่อน เคลื่อนคลาด

คลาด มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนจากที่หมาย (หน้า 170)

ตัวอย่าง เขายังคลาดจากเป้าไปนิดเดียว

2. เคลื่อนจากกำหนดเวลา (หน้า 170)

ตัวอย่าง จับมาคลาดจากเวลานัดไปนิดเดียวจึงไม่พบเพื่อน

3. ไม่พบ (หน้า 170)

ตัวอย่าง ทำไมฉันจึงคลาดกับเธออยู่เรื่อย ฉันชาติไร เธอไปก่อนทุกที

เคลื่อนไหว มีความหมายดังนี้

1. ออกจากที่หรือทำให้ออกจากที่ (หน้า 194)

ตัวอย่าง พระจันทร์เคลื่อนไหวออกจากเมฆที่ละน้อย/ เขาเคลื่อนไหวรถออกจากบ้าน

2. เลื่อนหรือทำให้เลื่อนไปจากที่ (หน้า 194)

ตัวอย่าง เขาตกจากรถ กระตุกข้อเท้าเคลื่อนไหว/ เขานั่งอย่างนั้นตั้งวัน ไม่เคยเคลื่อนไหวที่ไปไหน

จะเห็นได้ว่า คลาด ความหมายที่ 1, 2 และ 3 มีความหมายคล้ายกับ เคลื่อน ความหมายที่ 1 และ 2 คือ ไม่ตรง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า คลาด เป็นการ ไม่ตรงจุดกำหนดเดิม ส่วน เคลื่อน เป็นการไม่ตรงแบบเลื่อนที่ออกไป

คลาด กับ เคลื่อน อาจใช้ซ้อนกันเป็น คลาดเคลื่อน เคลื่อนคลาด

คลาดเคลื่อน เคลื่อนคลาด มีความหมายว่า ผิดไปจากความจริง ไม่ตรงตามความเป็นจริง (หน้า 170, 194)

ตัวอย่าง ข่าวดังนี้ได้ยืนยันยังคลาดเคลื่อนจากความจริง

ข่าวดังนี้ได้ยืนยันยังเคลื่อนคลาดจากความจริง

จะเห็นได้ว่า คลาดเคลื่อน มีความหมายคล้ายกับ เคลื่อนคลาด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ คลาดเคลื่อน มากกว่า เคลื่อนคลาด ทั้ง คลาดเคลื่อน และ เคลื่อนคลาด ใช้ต่างบริบทกับ คลาด และ เคลื่อน

คิดค้น ค้นคิด

คิด มีความหมายว่า **ครีตรอง** เพื่อหาความจริง (หน้า 186)

ตัวอย่าง นักวิทยาศาสตร์คิดวิธีแยกครีมออกจากนม / เขากำลังคิดถึงชีวิตของตนเอง

ค้น มีความหมายว่า พยายามหาให้พบโดยวิธีสืบเสาะแสวง **เป็นค้น** (หน้า 163)

ตัวอย่าง นักเรียนกำลังค้นความหมายของคำศัพท์ / เขากำลังค้นหาของที่หาย

จะเห็นได้ว่า **คิด** มีความหมายคล้ายกับ **ค้น** แต่ความหมายต่างกันที่ว่า **คิด** เป็นการครีตรองเพื่อหาความจริงด้วยการใช้สมอง และความรู้ที่สะสมอยู่ อาจปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น คิดถึง คิดค้น ฯลฯ ส่วน **ค้น** เป็นการพยายามหาให้พบ หาเองจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด หรือจากบริเวณที่หายของหายไป

คิด กับ **ค้น** อาจใช้ซ้อนกันเป็น **คิดค้น** **ค้นคิด**

คิดค้น และ **ค้นคิด** มีความหมายว่า **ครีตรอง** เพื่อหาความจริง (หน้า 166)

ตัวอย่าง นักวิทยาศาสตร์คิดค้นวิธีแยกครีมออกจากนม

นักวิทยาศาสตร์ค้นคิดวิธีแยกครีมออกจากนม

จะเห็นได้ว่า **คิดค้น** มีความหมายคล้ายกับ **ค้นคิด** เป็นการครีตรองเพื่อหาความจริง เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ ด้วยการใช้สติปัญญาและความรู้ต่าง ๆ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ **คิด** ได้ด้วย แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า **คิด** เป็นการครีตรองพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยการใช้สมอง ส่วน **คิดค้น** และ **ค้นคิด** เป็นการครีตรองเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ และให้ความรู้สึกว่าการนั้นมุ่งยากกว่าใช้**คิด** ตามลำพัง

เกล้าคลึง คลึงเกล้า

เกล้า มีความหมายดังนี้

1. ใช้มือเป็นต้นคนเบา ๆ ให้อ่อน (หน้า 194)

ตัวอย่าง แม่เกล้าเครื่องปรุงเข้าด้วยกัน

2. คลอเคลีย

ตัวอย่าง แมวมักชอบเกล้าขังเกล้าขาเจ้าของ

คลึง มีความหมายดังนี้

1. ใช้ฝ่ามือกดสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วผลักหรือหมุนไปมาเพื่อให้อ่อน (หน้า 171)

ตัวอย่าง แม่คลึงขนาว

2. อาการที่ท่าเช่นนั้นด้วยสิ่งอื่น (หน้า 171)

ตัวอย่าง แม่คลึงหลังเขาด้วยลูกประคบ

จะเห็นได้ว่า เกล้า ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ คลึง ความหมายที่ 1 แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เกล้า เป็นการใช้มือคนให้ทั่ว ส่วน คลึง เป็นการใช้มือหรือเครื่องมือผลักหรือหมุนเพื่อให้อ่อน

เกล้า กับ คลึง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เกล้าคลึง คลึงเกล้า

เกล้าคลึง และ คลึงเกล้า มีความหมายว่า เขาคอกคลี ไกล่ซิด

ตัวอย่าง แผลงผู้เกล้าคลึง เกสรดอกไม้

แผลงผู้คลึงเกล้า เกสรดอกไม้

จะเห็นได้ว่า เกล้าคลึง มีความหมายคล้ายกับ คลึงเกล้า อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ เกล้า และ คลึง

เกล้าเคลีย เคลียเกล้า

เกล้า มีความหมายดังนี้

1. ใช้มือเป็นคันคน เมา ๆ ให้อั่ว (หน้า 194)

ตัวอย่าง แม่ เกล้า เครื่องปรุง เข้าด้วยกัน

2. คลอเคลีย (หน้า 194)

ตัวอย่าง แมวมัก เกล้าแข็ง เกล้าขาเจ้าของ

เคลีย มีความหมายว่า ไกลชิด (หน้า 195)

ตัวอย่าง ผมของเธอยาว เคลียไหล่

จะเห็นได้ว่า เกล้า ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ เคลีย คือ เข้าใกล้ชิด แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เกล้า เป็นการคลุกคลีอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก ส่วน เคลีย เป็นคำที่ใช้กับคนที่ยาวลงมาระไหล่

เกล้า กับ เคลีย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เกล้าเคลีย เคลียเกล้า

เกล้าเคลีย และ เคลียเกล้า มีความหมายว่า คลอเคลีย (หน้า 194)

ตัวอย่าง แมว เกล้า เคลีย เจ้าของไม่ยอมห่าง

แมว เคลีย เกล้า เจ้าของไม่ยอมห่าง

จะเห็นได้ว่า เคล้าเคลีย มีความหมายคล้ายกับ เคลียเคล้า คือ เข้าสัมพันธ์ ใกล้ชิดกัน อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ เคล้าเคลีย มากกว่า เคลียเคล้า ซึ่งมักใช้ในภาษาร้อยกรอง

แค้น เคือง เคืองแค้น

แค้น มีความหมายว่า โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย (หน้า 196)

ตัวอย่าง แค้น มากที่ถูกลอบทำร้าย

เคือง มีความหมายว่า ไม่พอใจเพราะซึ้งรู้สึกโกรธ ระคาย รำคาญ (หน้า 196)

ตัวอย่าง แค้น เคือง คำที่หยิบของไปโดยพลการ

จะเห็นได้ว่า แค้น มีความหมายคล้ายกับ เคือง คือ โกรธ แต่ความหมาย ต่างกันเล็กน้อยที่ว่า แค้น เป็นความรู้สึกโกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย และมีความอาฆาตมาดร้ายแฝงอยู่ อยากทำการแก้แค้น ส่วน เคือง เป็นความรู้สึกโกรธเจ็บใจเมื่อมีสิ่งใด มากระทบอารมณ์ จึงเกิดความไม่พอใจ

แค้น กับ เคือง อาจใช้ซ้อนกันเป็น แค้นเคือง เคืองแค้น

แค้นเคือง และ เคืองแค้น มีความหมายว่า โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย และอยากแก้แค้น เพราะความโกรธยังกรุ่นอยู่ในใจ และจะต้องแก้แค้น

ตัวอย่าง แค้น เคือง อยู่ไม่หายที่ถูกคำหยาบในที่ประชุม

แค้น เคือง อยู่ไม่หายที่ถูกคำหยาบในที่ประชุม

จะเห็นได้ว่า แค้นเคือง มีความหมายคล้ายกับ เคืองแค้น เป็นความรู้สึก ทั้งแค้น ทั้งเคือง ทั้งกบกดอยู่ภายในจิตใจ และอยากทำการแก้แค้น อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ อาจใช้ แค้น หรือ เคือง แทนที่ได้ แต่นักเขียนความหมายไม่หนักแน่นเท่าที่ใช้ ทั้งสองคำ

หงอย เหงา เหงาทงอย

หงอย มีความหมายว่า ไม่ชุ่มชื้น ไม่กระปรี้กระเปร่า (หน้า 829)

ตัวอย่าง แดงนั่งหงอยอยู่คนเดียว/ไก่ตัวนี้หงอยมาหลายวันแล้ว คงจะไม่ค่อยสบาย

เหงา มีความหมายว่า เปลี่ยวใจ เปล่าเปลี่ยว ไม่คึกคัก (หน้า 859)

ตัวอย่าง แดงนั่ง เหงาอยู่คนเดียว/วันนี้ เหงาจัง เพราะไม่มีใครอยู่บ้าน

จะเห็นได้ว่า หงอย มีความหมายคล้ายกับ เหงา คือ ไม่คึกคัก แต่ความหมายต่างกันที่ว่า หงอย เป็นอาการซึมเศร้า ไม่กระปรี้กระเปร่า ที่แสดงออกให้เห็นด้วยท่าทาง เช่น คอตก มินซิม หรืออาจใช้กับอาการของไก่ ที่ซึมเศร้า เพราะเริ่มเจ็บก็ได้ ส่วน เหงา เป็นความรู้สึกซึมเศร้าที่อยู่ภายในจิตใจ ใช้เฉพาะความรู้สึกของมนุษย์

หงอย กับ เหงา อาจใช้ซ้อนกันเป็น หงอยเหงา เหงาทงอย

หงอยเหงา และ เหงาทงอย มีความหมายว่า เปลี่ยวใจ ไม่กระปรี้กระเปร่า (หน้า 829, 859)

ตัวอย่าง แดงนั่งหงอย เหงาอยู่คนเดียว

 แดงนั่ง เหงาทงอยอยู่คนเดียว

จะเห็นได้ว่า หงอยเหงา มีความหมายคล้ายกับ เหงาทงอย อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และในบางบริบทจะใช้ หงอย และ เหงา แทนที่ได้ ดังตัวอย่าง

แจกจ่าย จ่ายแจก

แจก มีความหมายดังนี้

1. แบ่งหรือปันให้แก่คนหลาย ๆ คน (หน้า 240)

ตัวอย่าง แม่แจกเงินลูก ๆ/ผู้จัดการแจกของขวัญให้ลูกน้อง

๒. กระจายออก แยกออก (หน้า 240)

ตัวอย่าง นักเรียนลองแจกสูตรคูณแม่ 12 ให้ครูฟัง/

ครูกำลังแจกอักษรในแม่ ก.กา ให้นักเรียนดูบนกระดานดำ

จ่าย มีความหมายว่า

๑. เอาออกใช้หรือให้ (หน้า 224)

ตัวอย่าง แม่จ่ายเงินลูก ๆ/บริษัทจ่ายเครื่องแบบให้พนักงานใหม่

๒. ชื่อ (หน้า 224)

ตัวอย่าง แม่จ่ายกับข้าวที่ตลาด

จะเห็นได้ว่า แจก ความหมายที่ ๑ มีความหมายคล้ายกับ จ่าย ความหมายที่ ๑ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า แจก เป็นการให้แก่คนหลาย ๆ คน โดยไม่คิดมูลค่า ส่วน จ่าย เป็นการให้แก่คนหลาย ๆ คนตามกำหนด ในบางบริบทอาจใช้แทนกันได้

แจก กับ จ่าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น แจกจ่าย จ่ายแจก

แจกจ่าย และ จ่ายแจก มีความหมายว่า แบ่งปันให้ไปทั่ว ๆ (หน้า 240)

ตัวอย่าง แม่แจกจ่ายข้าวของให้เพื่อนบ้าน

แม่จ่ายแจกข้าวของให้เพื่อนบ้าน

จะเห็นได้ว่า แจกจ่าย มีความหมายคล้ายกับ จ่ายแจก คือ แบ่งปันของที่มีอยู่มากให้แก่คนหลายคนอย่างทั่วถึง ใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ แจก แทนที่ได้ด้วย เพราะว่าความหมายคล้ายกัน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า แจก เป็นการแบ่งปันให้หลาย ๆ คน แต่อาจไม่ทั่วถึงเหมือน แจกจ่าย และ จ่ายแจก

โอบ เฉี่ยว

โอบ มีความหมายดังนี้

1. โผลงมาคว้าเอาสิ่งของไป (หน้า 251)

ตัวอย่าง เหยี่ยวโอบลูกไก่ไปแล้ว

2. เดินผ่านไปผ่านมา (หน้า 251)

ตัวอย่าง เขาชอบขับรถโอบผ่านหน้าบ้านเธอ

เฉี่ยว มีความหมายดังนี้

1. กิริยาของนกที่โอบลงมาคว้าอาหารไปโดยเร็ว (หน้า 250)

ตัวอย่าง เหยี่ยวเฉี่ยวลูกไก่ไปแล้ว

2. อาการที่กระทบ เสียสติ หรือคว้าไปโดยเร็ว แต่ไม่รุนแรงนัก (หน้า 250)

ตัวอย่าง เขาโดนรถเฉี่ยวล้มลงข้างถนน

จะเห็นได้ว่า โอบ ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ เฉี่ยว ความหมาย

ที่ 1 คือ กิริยาที่โผลงมาคว้าเอาสิ่งของไป

โอบ กับ เฉี่ยว อาจใช้ซ้อนกัน เป็น โอบเฉี่ยว เฉี่ยวโอบ

โอบเฉี่ยว และ เฉี่ยวโอบ มีความหมายว่า ผ่านไปมาอย่างฉาบฉวย

ตัวอย่าง เครื่องบินโอบเฉี่ยวไปมา/เหยี่ยวบินโอบเฉี่ยวไปมา

เครื่องบินเฉี่ยวโอบไปมา/เหยี่ยวบินเฉี่ยวโอบไปมา

จะเห็นได้ว่า โฉบเงี้ยว มีความหมายคล้ายกับ เงี้ยวโฉบ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ โฉบเงี้ยว มากกว่า เงี้ยวโฉบ ทั้งสองคำนี้ใช้ต่างบริบทกับ โฉบ และ เงี้ยว

ซ่อนไซ ไซซ่อน

ซ่อน มีความหมายว่า ไซคดเคี้ยวไปในดินหรือภายในสิ่งอื่นด้วยอาการเช่นนั้น (หน้า 257)

ตัวอย่าง รากมะพร้าวซ่อนลงดิน

ไซ มีความหมายดังนี้

1. เจาะเข้าไป (หน้า 276)

ตัวอย่าง หนอนไซชมพู/มอดไซไม้ทะเล

2. แหยงเข้าไป (หน้า 276)

ตัวอย่าง น้องเอานิ้วไซจุก

จะเห็นได้ว่า ซ่อน มีความหมายคล้ายกับ ไซ คือ แหยงเข้าไป แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ไซ เป็นการแหยงเข้าไปจนทะลุ ส่วน ซ่อน เป็นการไซคดเคี้ยวเข้าไปในดินหรือสิ่งอื่น

ซ่อน กับ ไซ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ซ่อนไซ ไซซ่อน

ซ่อนไซ และ ไซซ่อน มีความหมายว่า เจาะเข้าไปโดยการไซคดเคี้ยวไปในดินหรือภายในสิ่งอื่นด้วยอาการเช่นนั้น

ตัวอย่าง รากมะพร้าวซ่อนไซลงดิน

รากมะพร้าวไซซ่อนลงดิน

จะเห็นว่า ซ่อนไซ มีความหมายคล้ายกับ ไซซ่อน คือ ทั้ง ซ่อน ทั้ง ไซ คือ ทำให้ทะเลหรือเกือบทะเลด้วยการไซคดเคี้ยวไปมา มักใช้กับรากไม้ที่ซ่อนไซลงดิน อาจใช้ในบริบทเดียวกับ ซ่อน ได้ แต่น้ำหนักความหมายไม่เท่ากันดังกล่าแล้ว และจะ ไซต่างเปรียบกับ ไซ

ซ่อนได้ ได้ซ่อน

ซ่อน มีความหมายดังนี้

1. ทำหรือพูดได้ในทำนองเดียวกับที่มีผู้ทำหรือผู้พูดมาก่อน (หน้า 324)

ตัวอย่าง เมื่อเขามาเยี่ยมเราแล้ว เราก็กวไปเยี่ยมซ่อนเขาบ้าง

2. กล่าวแก่ (หน้า 324)

ตัวอย่าง ผู้บรรยายกำลังซ่อนข้อข้องใจของผู้ฟัง

3. กล่าว เมื่อมีผู้ถาม (หน้า 324)

ตัวอย่าง นิตกำลังซ่อนคำถามครู

4. แจ้งกลับไปให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้

ตัวอย่าง เขาซ่อนรับการนัดหมายของฉันแล้ว

ได้ มีความหมายดังนี้

1. ด้าน (หน้า 357)

ตัวอย่าง เขารายน้ำได้คลื่น

2. ตอบกลับไป (หน้า 357)

ตัวอย่าง แดงได้ว่าทั้งหมดที่ดำกล่าวมาเป็นเรื่องเข้าใจผิด

จะเห็นได้ว่า ตอบ ความหมายที่ 1 คือ ทำหรือพูดได้ในตนเองเดียวกับ
ที่มีผู้ทำหรือผู้พูดมาก่อน มีความหมายคล้ายกับ ได้ ความหมายที่ 2 คือ ตอบกลับไป

ตอบ กับ ได้ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ตอบได้ ได้ ตอบ

ตอบได้ มีความหมายว่า ตอบแทนการกระทำของฝ่ายตรงข้าม แก้แค้น (หน้า 324)

ตัวอย่าง แดงตอบได้การกระทำของดำด้วยวิธีการเดียวกันที่ดำกระทำคือ เขา

ได้ตอบ มีความหมายดังนี้

1. มีหนังสือไปมา ตอบกันไปมาในเรื่องนั้น ๆ (หน้า 357)

ตัวอย่าง หน่วยราชการมีหนังสือได้ตอบกัน/ เขาพูดจาได้ตอบกันในที่ประชุม

2. กระทำตอบแทน

ตัวอย่าง เพื่อนเขาแกล้งเรา เขาก็ต้องได้ตอบไปบ้างไม่อย่างนั้นจะได้ใจ

จะเห็นได้ว่า ตอบได้ มีความหมายคล้ายกับ ได้ตอบ ความหมายที่ 2
แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ตอบได้ หมายความว่า การโต้กลับไป อาจเป็นไปในลักษณะ
รุนแรง หรือแก้แค้น เพื่อตอบแทนที่ฝ่ายตรงข้ามกระทำการรุนแรงมาก่อน ได้ตอบ หมาย
ความว่า กระทำตอบแทน ให้ความรู้สึกรุนแรงน้อยกว่า ตอบได้

คิดตาม ตามคิด

- คิด มีความหมายดังนี้
1. อาการที่ข้งอยู่ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง เขายังคิดอยู่ในกิเลสจึงอยากรวบทั้ง ๆ ที่แก่แล้ว
2. ประคับ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง นายผลคิดศให้ทหาร
3. แนบอยู่ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง ฉันไม่ชอบกินหมูติดมัน
4. ทำให้เกิดข้งอยู่หรือข้งอยู่จนไม่อาจให้เคลื่อนไปได้ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง วันนี้รถคิดฉันจึงมาสาย
5. ซอยอย่างขาดไม่ได้ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง แม่คิดละคร เรื่องทะเลเลือด
6. อาศัยไปด้วยหรือมาด้วย (หน้า 344)
- ตัวอย่าง เขาคิดครรถอาจารย์กลับบ้าน
7. พนัก (หน้า 344)
- ตัวอย่าง อย่าลืมคิดแสดคบที่ช่องจดหมายก่อนส่ง
8. จุด (หน้า 344)
- ตัวอย่าง เขาคิดไฟด้วยซีได้

9. ต่อเนื่องอย่างใกล้ชิด (หน้า 344)
- ตัวอย่าง บ้านเราอยู่ติดกัน
10. ได้รับเชื้อโรค (หน้า 344)
- ตัวอย่าง น้องติดเหาจากเพื่อน
11. คงอยู่หรือทำให้คงอยู่ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง ลียี่หื่อนี้ติดทนดี
12. ไม่ร่วง ไม่หลุด (ไต่กิ่ง ผลไม้) (หน้า 344)
- ตัวอย่าง ปีนี่ทุเรียนติดผลดี
13. ค่อนข้าง ใกล้ข้าง (หน้า 344)
- ตัวอย่าง เขาติดจะชี้เหนียว
14. มีหนี้สินติดค้างกับอยู่ (หน้า 344)
- ตัวอย่าง เขาติดเงินฉับอยู่ 10 บาท
- ตาม มีความหมายดังนี้
1. ไปหรือมาข้างหลังหรือภายหลังโดยลำดับของสิ่งหรือเหตุการณ์ที่มีมาก่อน (หน้า 341)
- ตัวอย่าง แดงเดินตามดำไม่/ริไลตามสามีไปต่างจังหวัด
2. เรียกตัวมา (หน้า 341)
- ตัวอย่าง ครูตามหัวหน้านักเรียนมาพบ

3. เพียวค้นหาสิ่งที่หายไป (หน้า 341)

ตัวอย่าง ชาวนาพบขาม ควม ว้าว ที่ หาย ไป / สม ชา บ ค ว ม ข อ ง ที่ ถูก ข ม ไ บ /
คำรวจควมผู้ร้ายไบ

4. จุดให้ติดไว้ (หน้า 341)

ตัวอย่าง อยู่ขามความไห / แม่ลูกอ่อนมักความไหไวังคิน

จะเห็นได้ว่า คิด ความหมายที่ ๑ คือ อาศัยไปด้วยหรือมาด้วย มีความหมายคล้ายกับ ความ ความหมายที่ ๑ คือ ไปหรือมาข้างหลังหรือภายหลังโดยลำดับของสิ่งหรือเหตุการณ์ที่มีมาก่อน

คิด กับ ความ อาจใช้ซ้อนกันเป็น คิดตาม ตามคิด

คิดตาม มีความหมายดังนี้

1. ไปด้วย มาด้วย (หน้า 344)

ตัวอย่าง วิไลคิดความสามิไบดำงจังหวัด

2. แสวงหาเพิ่มเติม สดัมครบฝั่งควมเคลื่อนไหวไปเรื่อย ๆ (หน้า 344)

ตัวอย่าง ประชาชนคิดความขำวาหางฮีลเ็ย

3. ความหา เช่น (หน้า 344)

ตัวอย่าง สมชาบคิดความของที่ถูกขมไบ / คำรวจคิดความผู้ร้ายไบ

ควมคิด มีความหมายว่า ความไปอย่างไม่ให้คลาดสายคา

ตัวอย่าง หอเธอเดินเข้าไปในห้อง นักข่าวก็ความคิดไบที่เด็ยว

จะเห็นได้ว่า ติดคาม ที่มีความหมายว่า ตามหา มีความหมายคล้ายกับ คามคิด แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ติดคาม หมายถึง คามไปด้วย แต่อาจไม่ได้เข้าใกล้ชิดกับสิ่งที่ติดคามอย่าง ตามคิด ซึ่งจะ เน้นความหมายยิ่งขึ้นว่า คามไปอย่าง กระชั้นชิด ใกล้ชิดกับสิ่งที่ติดคามมาก

ทนทาน ทานทน

ทน มีความหมายว่า ไม่แตกหัก หรือบุบสลายง่าย (หน้า 372)

ตัวอย่าง รถคันนี้ทนมาก

ทาน มีความหมายว่า ยืนหรือรับไว้ได้ (หน้า 391)

ตัวอย่าง เสาคันนี้คงทานน้ำหนักบ้านไม่ไหว

จะเห็นได้ว่า ทน มีความหมายคล้ายกับ ทาน แต่ ทาน มีความหมาย แยกกว่า คือ หมายถึง ทนต่อสิ่งที่มากดดัน

ทน กับ ทาน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ทนทาน ทานทน

ทนทาน และ ทานทน มีความหมายว่า ยืนคง แข็งแรง ไม่เป็นอันคราย (หน้า 372)

ตัวอย่าง รถคันนี้ทนทานมาก/สีติดแน่นทาน

รถคันนี้ทานทนมาก เพราะว่าเกิดอุบัติเหตุหลายครั้งแล้วก็ไม่พัง

จะเห็นได้ว่า ทนทาน มีความหมายคล้ายกับ ทานทน อาจใช้ในบริบท เดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ ทนทาน มากกว่า ทานทน

ท่าที ทีท่า

ท่า มีความหมายว่า ลักษณะท่าทางของร่างกายที่อยู่หนึ่ง ๆ ในบางอิริยาบถ (หน้า 390)

ตัวอย่าง นางแบบคนนี้ท่าทำขึ้นได้สวยงาม/ผู้ท้งนั่งท่านี้ไม่น่าดู

ที มีความหมายดังนี้

1. ครึ่ง คราว ทน (หน้า 396)

ตัวอย่าง เขากินข้าวทีละน้อย/ครูตีนักเรียนทีละคน

2. ใช้เป็นลักษณนามบอกจำนวนครึ่ง (หน้า 396)

ตัวอย่าง ครูตีนักเรียนคนละ 3 ที

3. ท่าทาง ชื่นเชิง โอกาส (หน้า 396)

ตัวอย่าง เขาเป็นคนท่าดีทีเหลว/เขาเสียทีศิครูเสียแล้ว

จะเห็นได้ว่า ท่า มีความหมายคล้ายกับ ที

ท่า กับ ที อาจใช้ซ้อนกันเป็น ท่าที ทีท่า

ท่าที และ ทีท่า มีความหมายว่า กิริยาอาการที่มีต่อสถานการณ์หรือบุคคล เป็นต้น (หน้า 390, 396)

ตัวอย่าง เขามีท่าดี เป็นมิตรกับฉัน/อย่าเพ็งให้คำตอบอะไร เขา รอดท่าดีเขาไปก่อน

เขามีทีท่าเป็นมิตรกับฉัน/อย่าเพ็งให้คำตอบอะไร เขา รอดทีท่าเขาไปก่อน

จะเห็นได้ว่า ท่าที มีความหมายคล้ายกับ ทีท่า อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

และอาจใช้ ท่า แทนที ท่าที และ ทีท่า ได้ ความหมายคล้ายกัน

บุคคล บุคคล

บุคคล มีความหมายดังนี้

1. มีรสเปรี้ยวและมีกลิ่นเหม็นเปรี้ยวแสดงว่าเสีย (ใช้แก่อาหาร) (หน้า 478)

ตัวอย่าง แกงในหม้อบุคคลหมดแล้ว

2. ทำหน้าที่แสดงอาการไม่พอใจเรียกว่า ทำหน้าบุคคล (หน้า 478)

ตัวอย่าง เธอเป็นอะไรไป นั่งหน้าบุคคลทั้งวัน

บุคคล มีความหมายว่า อาการที่หน้าตาไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส (หน้า 474)

ตัวอย่าง เธอเป็นอะไรไป นั่งหน้าบุคคลทั้งวัน

จะเห็นได้ว่า **บุคคล** ในความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ **บุคคล** คือ อาการที่ทำหน้าตาไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า หน้าบุคคลเป็นการทำหน้าตาแสดงอาการไม่พอใจหรืออารมณ์ไม่ดี ส่วน หน้าบุคคลเป็นการทำหน้าที่เคร่ง ไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส เพราะว่าอารมณ์ไม่ดี

บุคคล กับ **บุคคล** อาจใช้ซ้อนกันเป็น **บุคคล** **บุคคล** **บุคคล**

บุคคล มีความหมายว่า ทำหน้าที่แสดงอาการเจ็บปวดหรือไม่พอใจ (หน้า 478)

ตัวอย่าง เธอเป็นอะไรไป นั่งหน้าตาบุคคลทั้งวัน

บุคคล มีความหมายว่า อาการที่หน้าเจ้าแสดงอาการไม่พอใจ (หน้า 471)

ตัวอย่าง เธอเป็นอะไรไป นั่งหน้าตาบุคคลทั้งวัน

จะเห็นได้ว่า บุคบึง มีความหมายคล้ายกับ บึงบุต มักใช้กับการทำหน้าที่แสดง
ว่าอารมณ์ไม่ดี อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ บุต และ บึง เช่น หน้าคา
บุคบึง หน้าคาบึงบุต* หน้าคาบุต* หน้าคาบึง

บึงป่วน ป่วนปั่น

ปั่น มีความหมายดังนี้

1. ทำให้หมุน ทำให้เวียน (หน้า 521)

ตัวอย่าง เขาปั่นน้ำผลไม้

2. หมุน

ตัวอย่าง กว่าจะพบตัวคุณได้ เล่นเอาผมหัวปั่นทีเดียว

ป่วน มีความหมายดังนี้

1. ขวน อាកาที่ปวดควมวอนอยู่ในท้อง เพราะอาหารเป็นเหตุ (หน้า 515)

ตัวอย่าง ฉันรู้สึกป่วนในท้อง

2. อลวน

ตัวอย่าง วันนี้ทะเลป่วนเพราะคลื่นลมแรง

จะเห็นได้ว่า ปั่น มีความหมายคล้ายกับ ป่วน ความหมายที่ 2 คือ หมุนอลวน
แต่ใช้ต่างบริบทกัน

ปั่น กับ ป่วน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปั่นป่วน ป่วนปั่น

ปั่นป่วน และ ปั่นป่วน มีความหมายดังนี้

1. เคลื่อนไหวไปมาอย่างรุนแรงผิดปกติ (หน้า 521)

ตัวอย่าง ท้องทะเลปั่นป่วน เพราะมีพายุ

ท้องทะเลปั่นป่วน เพราะมีพายุ

2. สับสนวุ่นวายผิดปกติ

ตัวอย่าง จิตใจของฉันปั่นป่วน เพราะไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรดี

จิตใจของฉันปั่นป่วน เพราะไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไรดี

จะเห็นได้ว่า ปั่นป่วน มีความหมายคล้ายกับ ปั่นป่วน คือ เคลื่อนไหวไปมาอย่างรุนแรงผิดปกติ ซึ่งมักใช้กับทะเลเวลาที่เกิดพายุ ทำให้เกิดคลื่นซัดย้อนไปย้อนมา ตอลวนไปหมด หรืออาจหมายความว่า สับสนวุ่นวายผิดปกติ ซึ่งมักใช้กับความรู้สึกภายในจิตใจที่มีปัญหาแล้วแก้ไม่ตก ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะทำอย่างไรดี

ใส่ใจ หันใส่ใจ

ใส่ใจ มีความหมายว่า คิดเอาใจผูกพันอยู่เสมอ (หน้า 562)

ตัวอย่าง นิดใส่ใจใจเล่าเรียน/นิดใส่ใจหาแต่ความดี

หัน มีความหมายดังนี้

1. เห็น เป็น เรื่องราว เมื่อหัน (หน้า 559)

ตัวอย่าง นิดหันเห็น เพื่อนที่ตายแล้ว

๒. นึกเห็นสิ่งที่ไม่อาจเป็นไปได้ในขณะนั้น

ตัวอย่าง บ๊องฝันว่าวันหนึ่งคนจะเป็นนักเขียนมีชื่อเสียงก้องโลก

จะเห็นได้ว่า ฝัน มีความหมายคล้ายกับ ฝัน ความหมายที่ ๒ คือ นึกเห็น
สิ่งที่ใจผูกพันปรารถนา

ฝัน กับ ฝัน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฝันฝัน ฝันไม่

ฝันฝัน และ ฝันไม่ มีความหมายว่า มุ่งหวังอยากให้เป็นไปตามที่คิด (หน้า ๕๖๒)

ตัวอย่าง นึกฝันจะเป็นนางเอกภาพยนตร์

นึกฝันจะเป็นนางเอกภาพยนตร์/ขอฝันไม่ในฝันอันเหลือเชื่อ

จะเห็นได้ว่า ฝันฝัน มีความหมายคล้ายกับ ฝันไม่ คือ มุ่งหวังอยากให้เป็นไปตามที่คิด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยปกติมักใช้ ฝันฝัน มากกว่า ฝันไม่ ซึ่งมักใช้ในภาษาร้อยกรอง

พร้อมพร้อม

พร้อม มีความหมายว่า คับคั่ง รวมกันอยู่มาก (หน้า ๓๗๑)

ตัวอย่าง บ้าไหลพร้อมออกจากคินนา

พร้อม มีความหมายดังนี้

๑. เป็นคำแสดงกิจารวม หรือในเวลาเดียวหรือในทำนองนั้น (หน้า ๕๖๑)

ตัวอย่าง นึกเดินไปโรงเรียนพร้อมน้อย

2. ครบครัน (หน้า 569)

ตัวอย่าง เขามีพร้อมทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือเกียรติยศ

3. เสร็จ (หน้า 569)

ตัวอย่าง ถ้าทุกอย่างพร้อมแล้วก็ออกเดินทางกันได้

จะเห็นได้ว่า พร้อม มีความหมายคล้ายกับ พร้อม ความหมายที่ 2 แต่ พร้อม หมายถึง รวมกันอยู่มาก ส่วน พร้อม หมายถึง ครบครัน พร้อม มักใช้ซ้อนกับ พร้อม เป็น พร้อมพร้อม พร้อมพร้อม

พร้อม กับ พร้อม อาจใช้ซ้อนกันเป็น พร้อมพร้อม พร้อมพร้อม

พร้อมพร้อม และ พร้อมพร้อม มีความหมายว่า รวมอยู่มากมาย (หน้า 571, 569)

ตัวอย่าง เขามีพร้อมพร้อมทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือเกียรติยศ

เขามีพร้อมพร้อมทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือเกียรติยศ/ลูกหลานมากกับพร้อมพร้อม

จะเห็นได้ว่า พร้อมพร้อม มีความหมายคล้ายกับ พร้อมพร้อม ในบางบริบทอาจใช้แทนที่กันได้ อาจใช้พร้อม ความหมายที่ 2 แทนที่ พร้อมพร้อม และ พร้อมพร้อม ได้

พร้อม พร้อม พร้อมพร้อม

พร้อม มีความหมายว่า งามงอน สะสวยมาก (หน้า 572)

ตัวอย่าง วันนี้ดาราแต่งตัวสวยพร้อมทีเดียว/ถึงจะอายุมากแล้ว แต่เธอก็ยังพร้อมอยู่

พร้อม มีความหมายว่า งาม ดียิ่ง (หน้า 592)

ตัวอย่าง วันนี้ดาราแต่งตัวสวยพร้อมทีเดียว

จะเห็นได้ว่า พริ้ง มีความหมายคล้ายกับ เพริศ คือ หมายความว่า งาม

พริ้ง กับ เพริศ อาจใช้ซ้อนกันเป็น พริ้งเพริศ เพริศพริ้ง

พริ้งเพริศ และ เพริศพริ้ง มีความหมายว่า งามเจิดฉาย (หน้า 572, 592)

ตัวอย่าง แหม วันนี้แต่งตัวสวยพริ้งเพริศเจิดฉันทิเดียว

วันนี้ดาราคแต่งตัวสวยเพริศพริ้งทิเดียว

จะเห็นได้ว่า พริ้งเพริศ มีความหมายคล้ายกับ เพริศพริ้ง คือ งามเจิดฉาย พริ้งเพริศ มักปรากฏใช้เป็นถ้อยคำคล้องจองว่า พริ้งเพริศเจิดฉันทิ อาจใช้ในตนเอง ประชดประชันหรือล้อเลียน หรือในภาษาร้อยกรอง จะไม่ใช่พริ้งเพริศ ในบริบทเดียวกับ พริ้ง ในตัวอย่างที่ 2 แต่อาจใช้ในบริบทเดียวกับ พริ้ง ในตัวอย่างที่ 1 ได้ เมื่อต้องการ เน้นให้เห็นว่างามมาก

พลาดหวัง หวังพลาด

พลาด มีความหมายดังนี้

1. ไม่ตรงที่หมายใบลักษณะ เหลียงไป เสียงไป หรือไกลไป (หน้า 575)

ตัวอย่าง เขาจับรวบอันโคพลาดจึงเสียหลักตกลงมา

2. ผิดพลาดเพราะไม่รู้เท่าหรือเชื่อตัวเองเกินไป (หน้า 575)

ตัวอย่าง เขาพลาดการสอบไปอย่างน่าเสียดายเพราะจำวันที่ผิด

3. ไปหรือมาไม่ทัน (หน้า 575)

ตัวอย่าง เขาพลาดรถเที่ยวสุดท้ายไปเกือบ 5 นาทีเท่านั้น

พลั้ง มีความหมายว่า พลาดโดยไม่ตั้งใจหรือไม่ทันคิด (หน้า 574)

ตัวอย่าง เขาพลั้งปากเผยความลับออกไป

จะเห็นได้ว่า พลาด มีความหมายคล้ายกับ พลั้ง แต่ใช้ต่างบริบทกัน

พลาด กับ พลั้ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น พลาดพลั้ง พลั้งพลาด

พลาดพลั้ง และ พลั้งพลาด มีความหมายว่า พลาดโดยไม่ตั้งใจหรือไม่ทันคิด (หน้า 575)

ตัวอย่าง ในที่สุด เธอก็พลาดพลั้ง เสียทีแก่เขาอีกจนได้/คนเรามักทำอะไรพลาดพลั้งไป-
เพราะความประมาท

ตัวอย่าง ในที่สุด เธอก็พลั้งพลาด เสียทีแก่เขาอีกจนได้/

ถ้าผมพูดจาพลั้งพลาดไปบ้าง ก็ขอให้พ่อแม่พี่น้องโปรดอภัยด้วย

จะเห็นได้ว่า พลาดพลั้ง มีความหมายคล้ายกับ พลั้งพลาด ในบางบริบท

อาจใช้แทนที่กันได้ โดยทั่วไปมักใช้ พลาดพลั้ง มากกว่า พลั้งพลาด

มอดม้วย ม้วยมอด

มอด มีความหมายว่า จวนจะดับ (หน้า 621)

ตัวอย่าง ไผมอดแล้ว

ม้วย มีความหมายว่า ตาย (หน้า 618)

ตัวอย่าง อาแม่ม้วยไปนานแล้ว/เจ้าแม่โรงสีหน้าเจ็ดม้วยไปนานแล้ว

จะเห็นได้ว่า มอด มีความหมายคล้ายกับ ม้วย แต่ความหมายต่างกันที่ว่า มอด หมายถึง จวนจะดับ มักใช้กับไฟที่โชนลงจนเกือบดับ ส่วน ม้วย หมายถึง การดับ ชีวิตคือตาย มักใช้กับคน และใช้ในทำนองพูดเล่น หรือประชดประชัน

มอด กับ ม้วย อาจใช้ซ้อนกัน เป็น มอดม้วย ม้วยมอด

มอดม้วย และ ม้วยมอด มีความหมายว่า ดาย

ตัวอย่าง อาแม่มอดม้วยไปนานแล้ว

อาแม่ม้วยมอดไปนานแล้ว

จะเห็นได้ว่า มอดม้วย มีความหมายคล้ายกับ ม้วยมอด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ มักใช้ในการพูดเล่น พูดประชดประชัน หรือใช้ในภาษาร้อยกรอง และอาจใช้ ม้วย แทนที่ได้ ความหมายคล้ายกัน

มัวหมอง หมองมัว

มัว มีความหมายดังนี้

1. ไม่แจ่ม ไม่กระจ่าง (หน้า 629)

ตัวอย่าง คนเราพอแก่เข้าหูตาก็ชึมมัว/แสงในท้องนี้มัว

2. ส้ำ (หน้า 629)

ตัวอย่าง กระจกหน้ารถมัวเพราะฝนตก

หมอง มีความหมายว่า มุ่นมัว ไม่แจ่มใส (หน้า 826)

ตัวอย่าง หน้าตาของพิชัยดูหมองไป

จะเห็นได้ว่า มัว มีความหมายคล้ายกับ หมอง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย
ที่ว่า มัว คือ ความไม่แจ่ม ไม่กระจ่าง ที่มองเห็นได้ ส่วน หมอง คือ ความรู้สึกไม่แจ่มใส
ซึ่งอยู่ภายในจิตใจและอาจแสดงออกทางสีหน้าหรือไม่ก็ได้

มัว กับ หมอง อาจใช้ซ้อนกันเป็น มัวหมอง หมองมัว

มัวหมอง มีความหมายว่า มีมลทิน ไม่บริสุทธิ์ (หน้า ๘๒๙)

ตัวอย่าง ชื่อเสียงของ เขามัวหมอง เพราะการทุจริต

หมองมัว มีความหมายว่า ขุ่นมัว ไม่แจ่มใส

ตัวอย่าง อารมณ์ของพ่อหมองมัว เพราะลูก ๆ ทะเลาะกันตั้งแต่เช้า

จะเห็นได้ว่า มัวหมอง มีความหมายคล้ายกับ หมองมัว คือ ไม่แจ่มใส
แต่ความหมายต่างกันที่ว่า มัวหมอง หมายถึง ไม่บริสุทธิ์ มีมลทิน เพราะทำความผิด
ความเสื่อมเสีย มักใช้กับชื่อเสียงของคน ซึ่งเดิมเคยเป็นคนดี แต่ต้องมาเสียชื่อเพราะ
ทำความผิด ส่วน หมองมัว หมายถึง ขุ่นมัว ไม่แจ่มใส มักใช้กับอารมณ์ซึ่งถูกทำให้ไม่
แจ่มใสเพราะว่ามีสิ่งที่ทำให้ไม่พอใจมากระทบ

หมั่นหมอง หมองหมั่น

หมั่น มีความหมายดังนี้

๑. สีมัว ๆ (หน้า ๘๓๖)

ตัวอย่าง เขาใส่เสื้อสีหมั่น ๆ

๒. หมอง ไม่หมดจด (หน้า ๘๓๖)

ตัวอย่าง หน้าตาของพี่ชายหมั่นไป

มอง มีความหมายว่า ชุ่มฉ่ำ ไม่ห่อหุ้ม (หน้า 836)

ตัวอย่าง หน้าตาของศิษย์มองไป

จะเห็นได้ว่า หม่น มีความหมายคล้ายกับ มอง

หม่น กับ มอง อาจใช้ซ้อนกันเป็น หม่นมอง มองหม่น

หม่นมอง มีความหมายว่า ไม่ห่อหุ้ม ไม่สบายใจ (หน้า 836)

ตัวอย่าง หน้าตาของศิษย์หม่นมองไป

มองหม่น มีความหมายว่า ชุ่มฉ่ำ ไม่ห่อหุ้ม

ตัวอย่าง เขารู้สึกมองหม่นใจเพราะคนรักศิจาก

จะเห็นได้ว่า หม่นมอง มีความหมายคล้ายกับ มองหม่น แต่มักใช้ หม่นมอง มากกว่า มองหม่น

ยอด เชื่อม เชื่อม ยอด

ยอด มีความหมายดังนี้

1. ส่วนสูงสุด ส่วนเหนือสุด (หน้า 652)

ตัวอย่าง เขามีนขึ้นไปยังยอดเขา

2. เรียกคนหรือสัตว์ที่มีคุณลบบัณฑิตยังยอดเหนือผู้อื่น (หน้า 652)

ตัวอย่าง ย่าเหล เป็นยอดสุนัข มีความจงรักภักดีต่อเจ้าของอย่างยิ่ง

เยี่ยม มีความหมายว่า ดีที่สุด เลิศที่สุด (หน้า 613)

ตัวอย่าง เขาทำงานได้ดีเยี่ยม

จะเห็นว่า ขอด ความหมายที่ 2 ที่มีความหมายว่า เรียกคนหรือสัตว์
ที่มีคุณสมบัติยิ่งยวด เหนือผู้อื่น มีความหมายคล้ายกับ เยี่ยม

ขอด กับ เยี่ยม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ขอดเยี่ยม เยี่ยมขอด

ขอดเยี่ยม และ เยี่ยมขอด มีความหมายว่า ดีที่สุด เลิศที่สุด (หน้า 613)

ตัวอย่าง ภาพยนตร์เรื่องเอทอพอฟแอฟริกาได้รับรางวัลขอดเยี่ยมประจำปี 2528/
เขาเป็นนักขับรถแข่งที่มีฝีมือเยี่ยมจริง ๆ

ตัวอย่าง เขาเป็นนักขับรถแข่งที่มีฝีมือเยี่ยมขอดจริง ๆ

จะเห็นว่า ขอดเยี่ยม มีความหมายคล้ายกับ เยี่ยมขอด ในบางบริบท
อาจใช้แทนกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ ขอดเยี่ยม มากกว่า เยี่ยมขอด

ยั่ว ยั่ว

ยั่ว มีความหมายดังนี้

1. ชุบหรือทำให้กำหนัดยินดี (หน้า 655)

ตัวอย่าง คาวไปยั่วผู้ชม

2. ชุบหรือยั่วทำให้โกรธ (หน้า 655)

ตัวอย่าง ผู้ร้ายยั่วตำรวจจนโมโห

ยวน มีความหมายดังนี้

1. ยั่วล้อ ชวนให้เพลิน ชวนให้ยินดี เช่น ยวนตา ยวนใจ (หน้า 651)

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้สวຍยวนตา

2. ก่อความให้เกิดโทษ (หน้า 651)

ตัวอย่าง ผู้ร້ายยวนคำจริง

จะเห็นได้ว่า ยั่ว ความหมายที่ 2 คือ บูดหรือยั่วทำให้โกรธ มีความหมายคล้ายกับ ยวน ความหมายที่ 2 คือ ก่อความให้เกิดโทษ ส่วน ยั่ว ความหมายที่ 1 คือ บูดหรือทำให้กำหนัดยินดี มีความหมายต่างกับ ยวน ความหมายที่ 1 เล็กน้อย เพราะว่า ยวน หมายความว่า ยั่วล้อ ชวนให้เพลิน ชวนให้ยินดี ไม่จำเป็นว่าจะต้องทำให้เกิดความกำหนัดยินดี

ยั่ว กับ ยวน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ยั่วยวน ยวนยั่ว

ยั่วยวน และ ยวนยั่ว มีความหมายว่า ทำให้กำเริบด้วยความใคร่ (หน้า 655)

ตัวอย่าง คาวไปยั่วยวนผู้ชม

คาวไปยวนยั่วหัวใจผู้ชมด้วยการ เปลือกอก

จะเห็นได้ว่า ยั่วยวน มีความหมายคล้ายกับ ยวนยั่ว คือ ทำให้กำเริบด้วยความใคร่ โดยทั่วไปมักใช้ ยั่วยวน มากกว่า ยวนยั่ว

เย้าหยอก หยอกเย้า

เย้า มีความหมายว่า หยอก สักหยอก (หน้า 662)

ตัวอย่าง เขาชอบเย้าเพื่อน

หยอก มีความหมายว่า เล่นหรือล้อไม่จริงจัง (หน้า 840)

ตัวอย่าง เขาชอบหยอกเพื่อน

จะเห็นได้ว่า เข้า มีความหมายคล้ายกับ หยอก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เข้า เป็นการพูดล้อหยอก ส่วน หยอก อาจเป็นการล้อหยอกด้วยการพูดหรือออกท่าทางด้วยก็ได้

เข้า กับ หยอก อาจใช้ซ้อนกันเป็น เข้าหยอก หยอกเข้า

เข้าหยอก และ หยอกเข้า มีความหมายว่า ล้อหยอก (หน้า 840)

ตัวอย่าง เขาชอบเข้าหยอกเพื่อน

เขาชอบหยอกเข้าเพื่อน

จะเห็นได้ว่า เข้าหยอก มีความหมายคล้ายกับ หยอกเข้า คือ ล้อหยอก ล้อเล่น ไม่จริงจัง ใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ เข้า และ หยอก ได้ แต่ เข้าหยอก หมายความว่า ทั้ง เข้า และ หยอก

เขาะเขี้ย เขี้ยเขาะ

เขาะ มีความหมายว่า พูดหรือกระทำให้เจ็บใจ ขำใจ (หน้า 662)

ตัวอย่าง แต่งเขาะเพื่อน/แต่งหัวเราะเขาะเพื่อน

เขี้ย มีความหมายว่า พูดหรือกระทำให้อาย ให้เจ็บใจ ให้โกรธ (หน้า 662)

ตัวอย่าง แต่งเขี้ยเพื่อน/แต่งชอบทำอะไรเขี้ยกฎหมาย

จะเห็นได้ว่า เขาะ มีความหมายคล้ายกับ เย็ แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยที่ว่า เขาะ เป็นการพูดหรือกระทำให้เจ็บใจ ขี้ใจให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ฟังกำลังทำ หรือ ทำไปแล้วนั้นไม่ดี อาจเขาะด้วยคำพูด ด้วยสายตา ด้วยท่าทาง หรือปรากฏในสำนวน เขาะด้วยปากตาคด้วยตา ส่วน เย็ เป็นการพูดหรือกระทำให้อาย ให้เจ็บใจ เป็น การพูดให้ผู้ฟังรู้ว่า ตัวเองดีกว่าผู้พูด ในบางบริบทอาจใช้แทนที่ เขาะ ได้ ดังตัวอย่าง

เขาะ กับ เย็ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เขาะเย็ เย็เขาะ

เขาะเย็ และ เย็เขาะ มีความหมายว่า พูดหรือกระทำให้เจ็บใจ ขี้ใจ ให้อาย

ากลาง

(หน้า 662)

ตัวอย่าง แดงชอบเขาะเย็เพื่อน

แดงชอบเย็เขาะเพื่อน

จะเห็นได้ว่า เขาะเย็ มีความหมายคล้ายกับ เย็เขาะ คือ มีความหมาย ทั้ง เขาะ ทั้ง เย็ ากลางให้ผู้ฟังรู้สึกด้อยกว่า และได้รับความอับอายหรือเจ็บใจ อาจ ใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ เขาะเย็ มากกว่า เย็เขาะ ซึ่งมักใช้ใน ภาษาร้อยกรอง ในบางบริบทอาจใช้ เขาะ หรือ เย็ แทนที่ได้ แต่ความหมายต่างกัน เล็กน้อยดังกล่าวแล้ว

ร่วงริน รินร่วง

ร่วง มีความหมายว่า หล่น หลุด (หน้า 668)

ตัวอย่าง เขาโดนค้อยพันร่วง/ไข่มไม่ร่วง

ริน มีความหมายดังนี้

1. เทให้ไหลออกเรื่อย ๆ ทีละน้อย (หน้า ๘๘๕)

ตัวอย่าง เขารินน้ำใส่แก้ว

2. เรื่อย ๆ น้อย ๆ (หน้า ๘๘๕)

ตัวอย่าง น้ำไหลริน

จะเห็นได้ว่า ร่วง มีความหมายคล้ายกับ ริน ความหมายที่ 1 และ 2 แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ร่วง คือ หล่น หรือ หลุด ออกจากสิ่งที่ติดอยู่ หรือ หยดออกมา ส่วน ริน เทให้ไหลออก

ร่วง กับ ริน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ร่วงริน รินร่วง

ร่วงริน และ รินร่วง มีความหมายว่า ไหลเรื่อย ๆ

ตัวอย่าง น้ำตาเธอร่วงรินด้วยความ เศร้าสะเทือนใจ

น้ำตาเธอรินร่วงด้วยความ เศร้าสะเทือนใจ

จะเห็นได้ว่า ร่วงริน มีความหมายคล้ายกับ รินร่วง คือ ไหลออกมาเรื่อย ๆ ซ้ำ ๆ มักใช้กับการที่น้ำตาไหลออกมาอย่างซ้ำ ๆ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ มักใช้ในภาษาร้อยกรอง และอาจใช้ ร่วง แทนที่ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า น้ำตาร่วง ให้ความรู้สึกที่ น้ำตาหล่นออกมาเป็นหยด และเร็วกว่าน้ำตาร่วงริน หรือ รินร่วง ซึ่งน้ำตาจะไหลเป็นทางอย่างช้า ๆ

ร่วงโรย โรยร่วง

ร่วง	มีความหมายดังนี้	
	1. หล่น หลุด	(หน้า 668)
ตัวอย่าง	ใบไม้ <u>ร่วง</u> แล้ว/ดอกไม้ <u>ร่วง</u> เกือบสิ้น	
	2. ตก	(หน้า 668)
ตัวอย่าง	เด็ก <u>ร่วง</u> ลงมาจากหลังคา	
โรย	มีความหมายดังนี้	
	1. หมดความสดชื่น	(หน้า 694)
ตัวอย่าง	ดอกไม้ <u>โรย</u> แล้ว	
	2. หย่อนกำลัง เพลีย	(หน้า 694)
ตัวอย่าง	เขาอดนอนจน <u>นัยน์ตาโรย</u>	
	3. ห่อน	(หน้า 694)
ตัวอย่าง	เขา <u>โรย</u> เชือกลงไปจนเกือบถึงพื้น	
	4. ค่อย ๆ ไปรยลงไป ไปรยลงไปทีละน้อย	(หน้า 694)
ตัวอย่าง	แม่ค้า <u>โรย</u> หน้าขนม เปียกปูนด้วยมะพร้าว/ เขากำลัง <u>โรย</u> เส้นขนมจีนกัน	

จะเห็นได้ว่า ร่วง ความหมายที่ 1 คือ หล่น หลุด คล้ายกับ โรย ความหมายที่ 1 คือ หมดความสดชื่น แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ร่วง เป็นอาการที่หมดความสดชื่น และค่อย ๆ หลุดหล่นไปในที่สุด ส่วน โรย เป็นอาการเหี่ยวเฉา ใช้กับดอกไม้ ไม่ใช่กับใบไม้

ข้อสังเกต อาการที่หมดความสดชื่นนั้น จะมีลักษณะโรยก่อนแล้วจึงร่วง

ร่วง กับ ไรย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ร่วงไรย ไรยร่วง

ร่วงไรย และ ไรยร่วง มีความหมายว่า เสียบไป สิ้นไป (หน้า 668)

ตัวอย่าง สังขารย่อมร่วงไรยไปตามกาลเวลา/ใบที่สุดดอกไม้ก็ร่วงไรยไป

ตัวอย่าง ใบที่สุดดอกไม้ก็ไรยร่วงไป

จะเห็นได้ว่า ร่วงไรย มีความหมายคล้ายกับ ไรยร่วง ถ้าเป็นสภาพร่างกายมนุษย์
ต้องใช้ ร่วงไรย เท่านั้น แต่ถ้าแสดงลักษณะของดอกไม้ อาจใช้ได้ทั้งร่วงไรย และ
ไรยร่วง โดยทั่วไปมักใช้ ร่วงไรย มากกว่า ไรยร่วง

รีบ เร่ง เร่งรีบ

รีบ มีความหมายว่า เร่งด่วน เร็ว ไม่รอช้า (หน้า 688)

ตัวอย่าง เขารีบทำงานจนเสร็จ

เร่ง มีความหมายดังนี้

1. รีบ (หน้า 689)

ตัวอย่าง เขาเร่งทำงานจนเสร็จ

2. บังคับให้เร็ว (หน้า 689)

ตัวอย่าง เขาเร่งความเร็วของรถขึ้น

3. บอก เตือนให้รีบปฏิบัติ (หน้า 689)

ตัวอย่าง หัวหน้าเร่งลูกน้องให้ทำงานเสร็จเร็วขึ้น

จะเห็นได้ว่า เร่ง ความหมายที่ 2 คือ รีบ มีความหมายคล้ายกับ รีบ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ รีบ ได้ แต่เมื่อ เร่ง มีความหมายว่า บังคับสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เร็ว และบอกเดือนให้รีบปฏิบัติ จะใช้ รีบ แทนที่ไม่ได้

รีบ กับ เร่ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น รีบเร่ง เร่งรีบ

รีบเร่ง และ เร่งรีบ มีความหมายว่า รีบด่วน ต้องการให้ปฏิบัติอย่างรีบด่วน (หน้า 629)

ตัวอย่าง เขารีบเร่งทำงานจนเสร็จ

เขาเร่งรีบทำงานจนเสร็จ

จะเห็นได้ว่า รีบเร่ง มีความหมายคล้ายกับ เร่งรีบ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ รีบ และ เร่ง ได้ในบางบริบท แต่ รีบเร่ง และ เร่งรีบ ให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องด่วนมากกว่าใช้ รีบ หรือ เร่ง ตามลำพัง

ฉันท เหลือ

ฉันท มีความหมายว่า พันหรือเลวระดับที่เปี่ยมอยู่แล้ว จนไหลหรือทะลักออกมา (หน้า 698)

ตัวอย่าง น้ำฉันท

เหลือ มีความหมายดังนี้

1. เกิน เกินต้องการ มาก มากเกิน (หน้า 863)

ตัวอย่าง ขนมเหลืออีกมาก/ เขามีเงินเหลือใช้

2. ยังอยู่ ค้างอยู่ ยังไม่หมด (หน้า 863)

ตัวอย่าง ถึงจะเหลืออย่างไร เขาก็ยังมีความดีเหลืออยู่บ้าง

จะเห็นได้ว่า ล้น มีความหมายคล้ายกับ เหลือ ความหมายที่ ๑ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ล้น คือ มีมากจนเลยระดับ และอาจไหลทะลักออกมา ส่วน เหลือ คือ มีมากเกินไปต้องการ อาจเก็บส่วนที่เหลือไว้สำหรับตัวเองหรือผู้อื่นได้

ล้น กับ เหลือ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล้นเหลือ เหลือล้น

ล้นเหลือ และ เหลือล้น มีความหมายว่า มากมาย มากจนเกิน (หน้า ๘๕๓)

ตัวอย่าง เขามีบุญคุณล้นเหลือจนสุดจะบรรยาย

เขามีบุญคุณเหลือล้นจนสุดจะบรรยาย

จะเห็นได้ว่า ล้นเหลือ มีความหมายคล้ายกับ เหลือล้น อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ ล้น และ เหลือ

ล่อลวง ลวงล่อ

ล่อ มีความหมายว่า ใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นอุบายชักนำ (หน้า ๗๐๑)

ตัวอย่าง ตำรวจล่อโจรให้ออกห่างจากตัวประกัน

ลวง มีความหมายว่า ทำให้หลงว่าเป็นจริงในสิ่งที่ไม่จริง (หน้า ๗๐๐)

ตัวอย่าง เขาลวงให้เธอเชื่อว่าเขาเป็นคนดี/ภาพลวงตา

จะเห็นได้ว่า ล่อ มีความหมายคล้ายกับ ลวง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ล่อ เป็นการ ใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นอุบายชักนำให้เชื่อ ให้เห็นคล้อยตาม ส่วน ลวง เป็นการทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นความจริง

ล่อ กับ ลวง อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล่อลวง ลวงล่อ

ล่องลง และ ลงล่อ มีความหมายว่า ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่ เป็นเท็จ (หน้า 701)

ตัวอย่าง เขาถูกจับ เพราะมีอาชีพล่องลงสาว เหนือไปขาย

ตัวอย่าง อย่ามาลงล่อฉันอีกเลย เหน่าก็ครบพอลแล้ว

จะเห็นได้ว่า ล่องลง มีความหมายคล้ายกับ ลงล่อ โดยทั่วไปมักใช้ ล่องลง มากกว่า ลงล่อ อาจใช้ ล่อ แทนที่ ล่องลง และ ลงล่อ ได้ แต่ความหมาย ค้างกันที่ว่า ล่อ เป็นการชักจูงให้หลงเชื่อ ซึ่งอาจเป็น เรื่องดีหรือไม่ดีก็ได้ ส่วน ล่องลง และ ลงล่อ เป็นการหลอกให้หลงเชื่อ เพราะประสงค์ร้าย

ล่องลอย ลอยล่อง

ล่อง มีความหมายดังนี้

1. ลงมาตามน้ำ (หน้า 701)

ตัวอย่าง เขาล่องเรือไปตามแม่น้ำ

2. ไปทางใต้ (หน้า 701)

ตัวอย่าง ว่าวล่องลม

ลอย มีความหมายดังนี้

1. พวงตัวอยู่ในอากาศ (หน้า 702)

ตัวอย่าง ลูกโป่งลอยอยู่ในอากาศ/เรือลอยอยู่ในแม่น้ำ

2. ไม่อยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่มีตำแหน่งหรือหน้าที่การงานเป็นหลักแหล่ง (หน้า 702)

ตัวอย่าง เขาทำตัว เป็นพ่อพวงมาลัยลอยไปก็ลอยมา

จะเห็นได้ว่า ล่อง หมายความว่า 1 คือ ลงมาตามน้ำ ไปตามลม มีความหมายคล้ายกับ ลอย หมายความว่า 1 คือ ทรงตัวอยู่ในอากาศ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ล่อง เป็นการลอยไป ส่วน ลอย เป็นการทรงตัวอยู่เฉย ๆ

ล่อง กับ ลอย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล่องลอย ลอยล่อง

ล่องลอย และ ลอยล่อง มีความหมายว่า ลอยไปโดยไม่มีจุดหมาย

ตัวอย่าง เรือล่องลอยไปตามน้ำ/ชนนกล่องลอยไปในอากาศ/ เขาปล่องให้ชีวิตล่องลอยไปตามยถากรรม

ตัวอย่าง เรือลอยล่องไปตามน้ำ/ชนนกลอยล่องไปในอากาศ/ เขาปล่องให้ชีวิตลอยล่องไปตามยถากรรม

จะเห็นได้ว่า ล่องลอย มีความหมายคล้ายกับ ลอยล่อง คือ ลอยไปโดยไม่มีจุดหมาย ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน โดยทั่วไปมักใช้ ล่องลอย มากกว่า ลอยล่อง ลอยล่อง มักใช้ในภาษาร้อยกรอง

ล่องหลอก หลอกล่อง

ล่อง มีความหมายว่า ใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอุบายชักนำ (หน้า 701)

ตัวอย่าง คำรวจล่องผู้ร้ายให้ติดกับ/ชโมยล่องสุนัขด้วย เนื้อ

หลอก มีความหมายดังนี้

1. ทำให้เข้าใจผิด สำคัญผิด (หน้า 843)

ตัวอย่าง เขาหลอกน้องว่าจะไปกรุงเทพฯ

2. ทำให้ศกใจ (หน้า 843)

ตัวอย่าง เขาทำเป็นศกน้อง

จะเห็นได้ว่า ล่อ มีความหมายคล้ายกับ หลอก ความหมายที่ 1 คือ ทำให้เชื่อคล้อยตาม สำคัญผิด แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ล่อ เป็นการใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้เขาอยากได้ และทำตามที่ล่อต้องการ ส่วน หลอก เป็นการใช้คำพูดหรือท่าทางทำให้หลงเชื่อ

ล่อ กับ หลอก อาจใช้ซ้อนกันเป็น ล่อหลอก หลอกล่อ

ล่อหลอก มีความหมายว่า ล่อให้หลง (หน้า 701)

ตัวอย่าง คำรวจล่อหลอกผู้ร้ายให้ติดกับ

หลอกล่อ มีความหมายว่า ล่อให้ทำตามที่ตนต้องการ (หน้า 843)

ตัวอย่าง คำรวจหลอกล่อผู้ร้ายให้ติดกับ

จะเห็นได้ว่า ล่อหลอก มีความหมายคล้ายกับ หลอกล่อ คือ ทั้ง ล่อ ทั้ง หลอก ทำให้หลงเชื่อ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ ในบางบริบทจะใช้ ล่อ และ หลอก แทนกันได้ คือ เมื่อมีคำว่า ให้ ตามหลัง เช่น คำรวจล่อผู้ร้ายให้ติดกับ/คำรวจหลอกผู้ร้ายให้ติดกับ/คำรวจล่อหลอกผู้ร้ายให้ติดกับ/คำรวจหลอกล่อผู้ร้ายให้ติดกับ

ฉีก ฉีก

ฉีก มีความหมายดังนี้

1. ลักษณะของช่องโหว่ที่เห็นสิ่งไกลลงไป (หน้า 714)

ตัวอย่าง หูย เหวนี้ฉีกมาก

2. ไกลลงไปจากระดับพื้นโดยปกติของสิ่งนั้น (หน้า 714)

ตัวอย่าง เขาชุดหลุมลงไปลึกทีเดียว

3. หันออกไปไกลจากบริเวณที่กำหนด เป็นศูนย์กลางตามส่วนสัมพันธ์
ของสิ่งนั้น (หน้า 714)

ตัวอย่าง เขาเดินทางไปยังป่าลึก

4. ที่เข้าใจได้ยาก (หน้า 714)

ตัวอย่าง เรื่องนี้ลึกเกินกว่าที่ฉันจะเข้าใจได้/ เรื่องนี้ลึกซึ่งเกินกว่าที่ฉันจะเข้าใจได้

ล้า มีความหมายว่า เลย ค้ำพันเกินเข้าไป (หน้า 710)

ตัวอย่าง เขาวิ่งล้าเส้น

จะเห็นได้ว่า ลึก ความหมายที่ 2 และ 3 มีความหมายคล้ายกับ ล้า คือ
พันเกินเข้าไป แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ลึก เป็นการพันเข้าไปหรือพันจากระดับปกติ
ส่วน ล้า เป็นการพันเข้าไปเกินจากเขตที่กำหนดไว้

ลึก กับ ล้า อาจใช้ซ้อนกันเป็น ลึกล้า ล้าลึก

ลึกล้า และ ล้าลึก มีความหมายว่า ลึกมากจนยากที่จะหยั่งถึง (หน้า 714)

ตัวอย่าง เขามีความรู้สึกลึกล้าต่อเธอ

เขามีความรู้สึกล้าลึกต่อเธอ

จะเห็นได้ว่า ลึกล้า มีความหมายคล้ายกับ ล้าลึก มักใช้กับความรู้สึก
ที่อยู่ภายในจิตใจยากที่จะหยั่งถึง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และใช้ต่างบริบทกับ ลึก
และ ล้า

เลิกล้ม ล้มเลิก

เลิก มีความหมายดังนี้

1. ยกหรือเปิดสิ่งซึ่งแขวนบางอย่าง เสื้อที่ปูลาดหรือแผ่นคลุมอยู่ (หน้า 723)

ตัวอย่าง เขา เลิก เสื้อขึ้น เพื่อดูพื้น

2. ยกเลิกหรือเพิกถอนสิ่งที่เป็นประเพณีให้หมดสิ้นไป (หน้า 723)

ตัวอย่าง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง เลิกทาส เมื่อปี พ.ศ. 2448

3. ละทิ้งไปไม่ไยดี (หน้า 723)

ตัวอย่าง นิด เลิกคบ กับน้อยแล้ว

4. สิ้นสุดลงในการทำงาน การเรียน การแสดง (หน้า 723)

ตัวอย่าง หนังสือ เลิกแล้ว

5. งดกระทำการซึ่งทำอยู่เป็นปกติ (หน้า 723)

ตัวอย่าง นิด เลิกกิน เนื้อ หันมากินผัก

ล้ม มีความหมายดังนี้

1. กิริยาที่ตั้งอยู่แล้ว เอนลงหรือทอดลงถึงพื้นหรือทลายลง (หน้า 699)

ตัวอย่าง น่อง ล้ม ลงกับกระแทกพื้น

2. ตั้งอยู่ไม่ได้ (หน้า 699)

ตัวอย่าง กิจการของ เขา ล้ม ไปแล้ว

3. ย่ำ

ตัวอย่าง กำนันล้มวัวล้มควายหลายตัว เพื่อบวชลูกชาย

จะเห็นได้ว่า เลิก มีความหมายที่ 4 คือ สิ้นสุดลงในการงาน การเรียน การแสดง มีความหมายคล้ายกับ ล้ม ความหมายที่ 2 คือ ตั้งอยู่ไม่ได้ ทั้งสองคำแสดงลักษณะที่จะต้องหยุดทำ

เลิก กับ ล้ม อาจใช้ซ้อนกันเป็น เลิกล้ม ล้มเลิก

เลิกล้ม และ ล้มเลิก มีความหมายว่า เลิก ยกเลิก ไม่ทำต่อไป (หน้า 723, 699)

ตัวอย่าง เขาเลิกล้มความคิดที่จะไปเที่ยวรอบโลกเสียแล้ว/
วิจัยเลิกล้มกิจการของเขาเสียแล้ว

ตัวอย่าง เขาล้มเลิกความคิดที่จะไปเที่ยวรอบโลกเสียแล้ว/
วิจัยล้มเลิกกิจการของเขาเสียแล้ว

จะเห็นได้ว่า เลิกล้ม มีความหมายคล้ายกับ ล้มเลิก อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

เลื่องลือ ลือเลื่อง

เลื่อง มีความหมายว่า ลือ โฉงแซ่ (หน้า 724)

ตัวอย่าง “แผลเก่า” เป็นนวนิยายเลื่องชื่อ

ลือ มีความหมายว่า ชูคกันทั่วไป แต่ยังไม่มื่อะไรยืนยันได้แน่นอน (หน้า 724)

ตัวอย่าง ชาวบ้านลือเรื่องฆาตกรรม

จะเห็นได้ว่า เสียง มีความหมายคล้ายกับ ลือ

เสียง กับ ลือ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เสียงลือ ลือเสียง

เสียงลือ และ ลือเสียง มีความหมายว่า ผู้กันกระฉ่อนทั่วไป มักใช้เกี่ยวกับชื่อเสียง

คุณความดี (หน้า 724)

ตัวอย่าง คุณความดีของเขา เสียงลือไปไกล/ชื่อเสียงของเขากำลังกระ เสียง เสียงลือ

คุณความดีของเขา ลือ เสียงไปไกล

จะเห็นได้ว่า เสียงลือ มีความหมายคล้ายกับ ลือเสียง คือ ผู้กันกระฉ่อน
ทั่วไป บางบริบทอาจใช้แทนที่กันได้ แต่ในบางบริบทใช้แทนที่กันไม่ได้ เป็นต้นว่า เสียงลือ
อาจปรากฏใช้ในสำนวน กระ เสียงลือ แต่ไม่ใช่ว่า *กระ เสียงลือเสียง

หลบเสียง เสียงหลบ

หลบ มีความหมายดังนี้

1. หลีก เสียงไม่ให้พบ (หน้า 843)

ตัวอย่าง น้อยหลบหน้าครู

2. เสียงไม่ให้ถูก (หน้า 843)

ตัวอย่าง เขาโดนหลบลูกบอลที่กระเด็นมาจากสนาม

เสียง มีความหมายดังนี้

1. ลักษณะที่ เบี่ยงออกไปจากทางหรือแนว เดิม เพื่อหลีกให้ทันอันตราย (หน้า 723)

ตัวอย่าง เขาขับรถ เสียง เส้นทางสายบรณะ

๒. หลบเสียงจากการงานหรือเพื่อไม่ให้กระทบ เพื่อน (หน้า ๗๒๓)

ตัวอย่าง น้อย เสียงการปะทะคารมกับเพื่อน

จะเห็นได้ว่า หลบ ความหมายที่ ๑ มีความหมายคล้ายกับ เสียง ความหมายที่ ๒ เสียง เป็นการหลบโดยเชิงออกไป ส่วน หลบ เป็นการไปให้พ้น

หลบ กับ เสียง อาจใช้ซ้อนกันเป็น หลบเสียง เสียงหลบ

หลบเสียง และ เสียงหลบ มีความหมายว่า เสียงไม่ให้พบ

ตัวอย่าง น้อยยังคงหลบเสียงไม่ยอมมาพบครูอยู่นั่นเอง

ตัวอย่าง น้อย เสียงหลบไม่ยอมพบครู

จะเห็นได้ว่า หลบเสียง มีความหมายคล้ายกับ เสียงหลบ คือ เสียงไม่ให้พบ มักใช้ หลบเสียง มากกว่า เสียงหลบ

หลอกตรง ลวงหลอก

หลอก มีความหมายดังนี้

๑. ทำให้เข้าใจผิด สำคัญผิด (หน้า ๘๔๓)

ตัวอย่าง เขาหลอกฉันว่าเขาเป็นตำรวจ/สมชายหลอกสมศรีว่าเขาเป็นคนรวย

๒. ทำให้ตกใจ (หน้า ๘๔๓)

ตัวอย่าง มีหลอกฉันเมื่อคืนนี้

3. ล้อ (หน้า 843)

ตัวอย่าง อ่าคอกใจไปเลย สมหลอกเล่นเท่านั้น

4. ชัดกับ (หน้า 843)

ตัวอย่าง ผ่าขึ้นนี้หลอกกับ

ลวง มีความหมายว่า ทำให้หลงว่าเป็นจริงในสิ่งที่ไม่จริง (หน้า 700)

ตัวอย่าง สมชายลวงสมศรีให้เข้าใจว่าเขาเป็นคนรวย

จะเห็นได้ว่า หลอก ในความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ ลวง คือ ทำให้เข้าใจผิด แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า หลอก เป็นการทำให้เข้าใจผิดด้วยคำพูด หรือการกระทำ ส่วน ลวง เป็นการทำให้เข้าใจผิดโดยใช้อุบายหรือเล่ห์กล เพื่อประโยชน์คน

หลอก กับ ลวง อาจใช้ซ้อนกันเป็น หลอกลวง ลวงหลอก

หลอกลวง และ ลวงหลอก มีความหมายว่า ล่อให้เข้าใจผิด (หน้า 843)

ตัวอย่าง สมชายหลอกลวงสมศรีให้เข้าใจว่าเขาเป็นคนรวย

อย่ามาลวงหลอกฉันเลย

จะเห็นได้ว่า หลอกลวง มีความหมายคล้ายกับ ลวงหลอก คือ ทั้งหลอก และ ลวง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ หลอกลวง มากกว่า ลวงหลอก อาจใช้ในบริบทเดียวกับ หลอก ความหมายที่ 1 หรือ ลวง ได้ แต่น้ำหนักความหมายไม่เท่ากับ เมื่อใช้หลอกลวง หรือ ลวงหลอก

หลอกหลอน หลอนหลอก

หลอก มีความหมายดังนี้

1. ทำให้เข้าใจผิด สำคัญผิด (หน้า 843)

ตัวอย่าง เขาหลอกให้เธอไปพบ

2. ทำให้ตกใจ (หน้า 843)

ตัวอย่าง มีหลอกจับเมื่อคืนนี้

3. ล้อ (หน้า 843)

ตัวอย่าง อย่าเชื่อเลย เขาหลอกเล่นนะ

หลอน มีความหมายว่า หลอก ทำให้ตกใจ ทำให้เข้าใจผิด สำคัญผิด (หน้า 843)

ตัวอย่าง เขามักมีอาถรรพณ์ระส่ำหลอนบ่อย ๆ

จะเห็นได้ว่า หลอก มีความหมายคล้ายกับ หลอน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า หลอก เป็นการทำให้เข้าใจผิดหรือตกใจ ส่วน หลอน เป็นการเข้าใจผิดโดยนึกเห็นไปเอง เช่น จิตหลอน ประสาทหลอน

หลอก กับ หลอน อาจใช้ซ้อนกันเป็น หลอกหลอน หลอนหลอก

หลอกหลอน และ หลอนหลอก มีความหมายว่า แสดงภาพลวงให้ตกใจ (หน้า 843)

ตัวอย่าง อย่ามาหลอกหลอนอีกเลย ฉันกลัวแล้ว

อย่ามาหลอนหลอกอีกเลย ฉันกลัวแล้ว

จะเห็นได้ว่า หลอกหลอน มีความหมายคล้ายกับ หลอนหลอก มักใช้ในภาษาพูด โดยทั่วไปมักใช้ หลอกหลอน มากกว่า หลอนหลอก ทั้งหลอกหลอน และ หลอนหลอก ใช้ต่างบริบทกับ หลอก และ หลอน

เหลวแหลก แหลกเหลว

เหลว มีความหมายดังนี้

1. เป็นน้ำ ไม่แข็ง (หน้า 862)

ตัวอย่าง ผู้ป่วยควรรับประทานอาหาร เหลว/แม่ต้มข้าวต้มจน เหลว

2. ไม่ได้เรื่อง

ตัวอย่าง เด็กคนนี้ให้ทำงานที่ไรก็ เหลวทุกที

แหลก มีความหมายดังนี้

1. เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ละเอียดเป็นผง (หน้า 866)

ตัวอย่าง เขาค้าข้าวจน แหลก

2. บ่นปี (หน้า 866)

ตัวอย่าง แม่ค้าค้ากัน แหลก ไม่มีใครยอมใคร

จะเห็นได้ว่า เหลว ความหมายที่ 1 ที่มีความหมายว่า เป็นน้ำ ไม่แข็ง มีความหมายคล้ายกับ แหลก ความหมายที่ 1 ที่มีความหมายว่า เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ละเอียดเป็นผง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เหลว คือ เป็นน้ำ ส่วน แหลก คือ เป็นผง ทั้งแหลก และเหลว อาจเกิดจากการกระทำอย่างเดียวกันได้ แต่วัตถุประสงค์ที่แหลกและเหลว จะต้องเป็นวัตถุประสงค์อย่าง

เหลว กับ แผลก อาจใช้ซ้อนกันเป็น เหลวแผลก แผลกเหลว

เหลวแผลก มีความหมายว่า ย่นยี่ ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน (หน้า ๘62)

ตัวอย่าง สมศรีประพาศิตคน เหลวแผลก เบื่อคอน เป็นสาว

แผลกเหลว มีความหมายว่า ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน (หน้า ๘66)

ตัวอย่าง เขาถูกรถทับ แผลกเหลว ไปทั้งร่าง

จะเห็นได้ว่า เหลวแผลก มีความหมายคล้ายกับ แผลกเหลว แต่ใช้ต่างบริบทกัน เหลวแผลก มักใช้กับคนที่ประพาศิตตัวไม่ดี ส่วน แผลกเหลว มักใช้กับความเสียหายอย่างรุนแรงที่เกิดจากอุบัติเหตุ และสามารถมองเห็นสภาพความเสียหายได้

วนเวียน เวียนวน

วน มีความหมายว่า ไปโดยรอบเข้าหาศูนย์กลาง (หน้า 730)

ตัวอย่าง เขาเดินวนอยู่แต่ในห้องไม่ยอมออกไปไหน

เวียน มีความหมายว่า ลักษณะอาการเคลื่อนไหวของสิ่งหนึ่งไปโดยรอบอีกสิ่งหนึ่ง (หน้า 751)

ตัวอย่าง เขาเดินเวียนรอบองค์เจดีย์/ เขาเดินมาทางมันโคเวียน

จะเห็นได้ว่า วน มีความหมายคล้ายกับ เวียน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า วน เป็นการมุ่งหน้าไปเรื่อย ๆ แต่ในที่สุดก็กลับมายังที่เก่า ส่วน เวียน เป็นการวนรอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

วน กับ เวียน อาจใช้ซ้อนกันเป็น วนเวียน เวียนวน

วนเวียน และ เวียนวน มีความหมายว่า หมุนอยู่อย่างนั้น (หน้า 730)

ตัวอย่าง ขโมยวนเวียนอยู่แถวบ้านฉันตั้งแต่เมื่อวานแล้ว

เขาคงไม่รู้จะไปไหนก็เลยเวียนวนอยู่ระหว่างบ้านเธอกับบ้านฉันนี่แหละ

จะเห็นได้ว่า วนเวียน มีความหมายคล้ายกับ เวียนวน คือ หมุนอยู่อย่างนั้น ไม่ออกไปไหน โดยทั่วไปมักใช้ วนเวียน มากกว่า เวียนวน

อาจใช้ วน หรือ เวียน ในบริบทเดียวกัน วนเวียน และ เวียนวน ได้ แต่ความหมายต่างกัน คือ วน เป็นการเคลื่อนไหวแบบวงกลม หรือมุ่งหน้าไปเรื่อย ๆ แต่ในที่สุดก็กลับมาถึงที่เก่า ส่วน วนเวียน และ เวียนวน เป็นการเคลื่อนที่กลับไปกลับมา อยู่ในบริเวณนั้น ไม่ออกไปไกลจากจุดที่วนเวียนอยู่

วอดวาย วายวอด

วอด มีความหมายว่า หดไป สิ้นไป (หน้า 739)

ตัวอย่าง ไฟไหม้ทุกอย่างวอดไปในพริบตา/น้ำท่วมทำให้ไร่นาวอดหมด

วาย มีความหมายว่า ค่อยสิ้นไปตามคราวหรือกำหนดอายุเวลา (หน้า 739)

ตัวอย่าง ตลาดเข้าวายแล้ว/ปีนี้มะม่วงวายเร็ว

จะเห็นได้ว่า วอด มีความหมายคล้ายกับ วาย คือ สิ้นไป แต่ความหมายต่างกันที่วอด เป็นการหมดสิ้นไปในพริบตา มักใช้กับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภัยต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย อุทกภัย ส่วน วาย เป็นการสิ้นไปตามกำหนดเวลา มักใช้ในบริบท ตลาดวาย ผลไม้วาย

วอด กับ วาย อาจใช้ซ้อนกันเป็น วอดวาย วายวอด

วอดวาย มีความหมายดังนี้

1. คาย (หน้า 733)

ตัวอย่าง ถ้าชีวิตที่ไม่วอดวายตายเป็นผีเสียก่อน เราคงได้พบกันอีก

2. หมดไป ลีนไป (หน้า 733)

ตัวอย่าง ไฟไหม้ทุกอย่างวอดวายหมด

วายวอด มีความหมายว่า หมดไป ลีนไป

ตัวอย่าง ไฟไหม้ทุกอย่างวายวอดหมด

จะเห็นได้ว่า วอดวาย ความหมายที่ 2 มีความหมายคล้ายกับ วายวอด มักใช้กับความเสียหายเนื่องจากภัยต่าง ๆ อาจใช้ในบริบทเดียวกัน และใช้ วอด แทนที่ได้ ส่วน วอดวาย ความหมายที่ 1 มักใช้ในภาษาร้อยกรอง หรือในทำนองประชดประชัน ล้อเล่น

หวาดหวั้น หวั่นหวาด

หวาด มีความหมายว่า สะดุ้งกลัว ครึ่งเกรง

ตัวอย่าง ฉันหวาดว่าจะมีคนมาทำร้าย/พอรู้ตัวว่าขณะนี้ฉันนั่งอยู่คนเดียว ฉันก็รู้สึกหวาด ๆ เหมือนกัน

หวั่น มีความหมายว่า หวั่น มีอาการครึ่งเกรงไป

ตัวอย่าง ฉันหวั่นว่าจะเกิดเรื่องไม่ดีขึ้นเร็ว ๆ นี้ ถ้าเขายังขึ้นประหลาดตัวแบบเดิม

จะเห็นได้ว่า หวาด มีความหมายคล้ายกับ หวั่น แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย คือ หวาด เป็นความรู้สึกความเกรง หวั่น หวังในสิ่งที่เคยเกิดขึ้นแล้ว หรือกลัวในสิ่งที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น

หวั่น เป็นความรู้สึกวิตกกังวล ใจคอไม่ดี กังวลว่าจะมีสิ่งที่ไม่ดีเกิดขึ้น

หวาด กับ หวั่น อาจใช้ซ้อนกันเป็น หวาดหวั่น หวั่นหวาด

หวาดหวั่น และ หวั่นหวาด มีความหมายว่า หวั่นกลัว (หน้า 846)

ตัวอย่าง เขารู้สึกหวาดหวั่นเกรงว่าจะถูกตำรวจจับ

เขารู้สึกหวั่นหวาดเกรงว่าจะถูกตำรวจจับ

จะเห็นได้ว่า หวาดหวั่น มีความหมายคล้ายกับ หวั่นหวาด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยปกติมักใช้ หวาดหวั่น มากกว่า หวั่นหวาด

ทรัพย์ สิน ทรัพย์

ทรัพย์ มีความหมายว่า เงินตรา สมบัติสถาน (หน้า 375)

ตัวอย่าง รัฐบาลประกาศเชิญชวนให้ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

สิน มีความหมายว่า เงิน ทรัพย์ (หน้า 809)

ตัวอย่าง เมืองไทยเป็นเมืองอุดมสมบูรณ์ มีทรัพย์ในดินสินในน้ำ

จะเห็นได้ว่า ทรัพย์ มีความหมายคล้ายกับ สิน คือ เงินตรา สมบัติสถาน

ทรัพย์ กับ สิน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ทรัพย์สิน สินทรัพย์

ทรัพย์สิน มีความหมายว่า วัตถุตั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและ
ถือเอาได้ (หน้า 376)

ตัวอย่าง เขามีฐานะมั่งคั่ง มีทรัพย์สินเงินทองมากมาย

สินทรัพย์ มีความหมายว่า ทรัพย์สิน รวมทั้งหนี้ที่พึงเรียกร้องเอาได้

ตัวอย่าง เขามีสินทรัพย์นับแสน

จะเห็นได้ว่า ทรัพย์สิน มีความหมายคล้ายกับ สินทรัพย์ คือ วัตถุที่มีราคา
อาจหมายถึง แก้วแหวนเงินทอง ไม่หมายเฉพาะเงินตราเท่านั้น โดยปกติ มักใช้
ทรัพย์สิน มากกว่า สินทรัพย์

โศกเศร้า เศร้าโศก

โศก มีความหมายว่า เศร้า (หน้า 762)

ตัวอย่าง ฉันออกร้องไห้ไม่ได้ เชื่อบุหญิงโศก/ถ้าเขาไม่ชอบผู้หญิงอื่นละก็โศกละ

เศร้า มีความหมายว่า สลด ระทด (หน้า 761)

ตัวอย่าง แผลเก่าเป็นนวนิยายเศร้าสะเทือนอารมณ์มาก/จิตใจของเขาเศร้าหมอง

จะเห็นได้ว่า โศก มีความหมายคล้ายกับ เศร้า คือ สลด ระทด แต่ความ
หมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า โศก เป็นสิ่งที่มองดูหรือกระทบทำให้จิตใจเกิดความรู้สึก เศร้า

โศก กับ เศร้า อาจใช้ซ้อนกันเป็น โศกเศร้า เศร้าโศก

โศกเศร้า และ เศร้าโศก มีความหมายว่า เศร้าเสียใจอย่างมาก

ตัวอย่าง นิคิดโศกเศร้ากับการตายของพ่อมาก

นิคิดเศร้าโศกกับการตายของพ่อมาก

จะเห็นได้ว่า โศกเศร้า มีความหมายคล้ายกับ เศร้าโศก เป็นความรู้สึกภายในจิตใจที่อาลัยอาวรณ์กับการสูญเสียสิ่งที่รักไป มากกว่าใช้ โศก หรือ เศร้า ตามลำดับ

สร้างสรรค์ สรรค์สร้าง

สร้าง มีความหมายว่า บันดาล หรือทำให้มีขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ กัน (หน้า 788)

ตัวอย่าง เขาสร้างบ้านบนเงินเขา/ เขาสร้างแต่ความดีขาดลือดชีวิต

สรรค์ มีความหมายว่า สร้าง ให้มีให้ เป็นขึ้น (หน้า 777)

ตัวอย่าง เทวดาก็ช่างสรรค์ให้เขามาเกิด

จะเห็นได้ว่า สร้าง มีความหมายคล้ายกับ สรรค์ คือ สร้างให้มีให้ เป็นขึ้นด้วยวิธีต่าง ๆ กัน แต่การใช้ต่างกันที่ว่า สร้าง ใช้ได้กับสิ่งทั่วไป ส่วน สรรค์ มักใช้กับสิ่งสูงศักดิ์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้น หรือใช้ทำนองประชดประชัน

สร้าง กับ สรรค์ อาจใช้ซ้อนกันเป็น สร้างสรรค์ สรรค์สร้าง

สร้างสรรค์ และ สรรค์สร้าง มีความหมายว่า สร้างให้มีให้ เป็นขึ้น เนรมิต (หน้า 778)

ตัวอย่าง เขาสร้างสรรค์แต่ความดีขาดลือดชีวิต/ เขา เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์

ตัวอย่าง เขาสรรค์สร้างแต่ความดีขาดลือดชีวิต

จะเห็นได้ว่า สร้างสรรค์ มีความหมายคล้ายกับ สรรค์สร้าง มักใช้กับการสร้างสิ่งดี ๆ เช่น สร้างสรรค์งานประพันธ์ สร้างสรรค์คุณงามความดี สรรค์สร้างคุณงามความดี อาจใช้แทนที่กันได้ในบางบริบท โดยทั่วไปมักใช้ สร้างสรรค์ มากกว่า สรรค์สร้าง อาจใช้สร้าง แทนที่ สร้างสรรค์ และ สรรค์สร้าง ได้บ้าง เช่น การสร้างคุณงามความดี

ห่อหุ้ม หุ้มห่อ

ห่อ มีความหมายว่า พันหรือหุ้มสิ่งของด้วยใบไม้หรือกระดาษ (หน้า 847)

ตัวอย่าง แม่ห่อขนมด้วยใบตอง

หุ้ม มีความหมายว่า เอาสิ่งที่เป็นแผ่นโอบคลุมอีกสิ่งหนึ่งให้เรียบร้อย (หน้า 858)

ตัวอย่าง นื่องหุ้มปกหนังสือ

จะเห็นได้ว่า ห่อ มีความหมายคล้ายกับ หุ้ม แต่ความหมายต่างกันที่ หุ้ม เป็นการห่อไปคาวรูปของสิ่งนั้น

ห่อ กับ หุ้ม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ห่อหุ้ม หุ้มห่อ

ห่อหุ้ม และ หุ้มห่อ มีความหมายว่า พันหรือหุ้มสิ่งของอย่างมิดชิด (หน้า 847)

ตัวอย่าง เสื้อผ้าที่ห่อหุ้มตัวอยู่ยังไม่หนาว

ตัวอย่าง เขาหุ้มห่อตัวเองด้วยเสื้อผ้าราคาแพง/ เขาหุ้มห่อเครื่องเพชรอย่างดีก่อนใส่เซฟ

จะเห็นได้ว่า ห่อหุ้ม มีความหมายคล้ายกับ หุ้มห่อ คือ พันหรือหุ้มสิ่งของอย่างมิดชิด

หึ่งหวง หวงหึ่ง

หึ่ง มีความหมายว่า หวงแทนทางประเวณี (หน้า 857)

ตัวอย่าง สมชายหึ่งภรรยาของเขา/สมศรีหึ่งสามีของเธอ

หวง มีความหมายว่า ไม่อยากให้ สงวนไว้ กันไว้ (หน้า 845)

ตัวอย่าง สมชายหวงภรรยาของเขา/น้องหวงของเล่น

จะเห็นได้ว่า หึ่ง มีความหมายคล้ายกับ หวง คือ ไม่อยากให้ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า หึ่ง เป็นการหวงเฉพาะในทางประเวณี

หึ่ง กับ หวง อาจใช้ซ้อนกันเป็น หึ่งหวง หวงหึ่ง

หึ่งหวง และ หวงหึ่ง มีความหมายว่า ทั้งหึ่ง และหวง

ตัวอย่าง สมชายหึ่งหวงภรรยาของเขา

ตัวอย่าง สมชายหวงหึ่งภรรยาของเขา

จะเห็นได้ว่า หึ่งหวง มีความหมายคล้ายกับ หวงหึ่ง อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ หึ่ง และ หวง ได้ แต่น่าหนักความหมายของ หึ่งหวง และ หวงหึ่ง เน้นมากกว่าใช้ หึ่ง หรือ หวง ตามลำพัง

หิวไทย ไทยหิว

หิว มีความหมายว่า อดอยาก ขาด อดอยากน้ำ (หน้า 867)

ตัวอย่าง เด็กหิวข้าว

ไทย มีความหมายดังนี้

1. รู้สึกอ่อนแรง (หน้า 867)

ตัวอย่าง ฉันรู้สึกไทยอยากกินอะไรหวาน ๆ ใ้ชื่นใจ

2. ต้องการสิ่งซึ่งขาดไป

ตัวอย่าง เด็กกำพร้าไทยหาความรักความอบอุ่น

จะเห็นได้ว่า ทิว มีความหมายคล้ายกับ ไทย

ทิว กับ ไทย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ทิวไทย ไทยทิว

ทิวไทย และ ไทยทิว มีความหมายว่า มีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง

ตัวอย่าง เด็กกำพร้าทิวไทยความรัก

ตัวอย่าง เด็กกำพร้าไทยทิวความรัก

จะเห็นได้ว่า ทิวไทย มีความหมายคล้ายกับ ไทยทิว คือ มีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรุนแรง อาจใช้แทนที่กันได้ เมื่อใช้ในความหมายว่า ทิวมาก แต่ในบางบริบทจะใช้แทนที่กันไม่ได้ เพราะ ทิวไทย อาจปรากฏในข้อความว่า อดอยากทิวไทย เราไม่อาจนำ ทิวไทย มาใช้แทนได้ในข้อความว่า นี่เธออดอยากทิวไทยมาจากไหน รีบกินจนหายใจไม่ทันทีเดียว

เหี่ยวแห้ง - แห้งเหี่ยว

เหี่ยว มีความหมายดังนี้

1. ไม่สดชื่น ไรยลง สลด ค่อนแห้งไป (หน้า 664)

ตัวอย่าง แม่ค้าทิ้งผลไม้เหี่ยว/ดอกไม้เหี่ยวแล้ว

2. ไม่แดงคิง (หน้า 864)

ตัวอย่าง คนแก่มีหนังสือ เขียว

แห่ง มีความหมายดังนี้

1. ไม่มีน้ำ ทมคณา (หน้า 865)

ตัวอย่าง น้ำในหม้อแห้งแล้ว/ผลไม้แห้งถูกทิ้งอยู่ในตะกร้า/ดอกไม้แห้งแล้ว

2. ไม่เปียก (หน้า 865)

ตัวอย่าง ผ้าขนราวแห้งแล้ว

๑. ไม่แจ่มใส (หน้า 865)

ตัวอย่าง เขาร้องเพลงจนเสียงแห้ง

จะเห็นได้ว่า เขียว ความหมายที่ 1 มีความหมายคล้ายกับ แห้ง ความหมายที่ ๑ ความหมายของทั้งสองคำนี้สัมพันธ์กัน คือ เมื่อขาดความสดชื่นก็จะ เขียว และ แห้ง ไปในที่สุด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้

เขียว กับ แห้ง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เขียวแห้ง แห้งเขียว

เขียวแห้ง และ แห้งเขียว มีความหมายว่า ขาดความสดชื่น (หน้า 865)

ตัวอย่าง แม่ค้าทิ้งผลไม้เขียวแห้งไปแล้ว/ดอกไม้เขียวแห้งไป

ตัวอย่าง ดอกไม้แห้งเขียวไป

จะเห็นได้ว่า เขียวแห้ง มีความหมายคล้ายกับ แห้งเขียว คือ ขาดความสดชื่น แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เขียวแห้ง เน้นความหมายว่า เขียว แล้วจึงแห้ง ส่วน แห้งเขียว เน้นความหมายว่า แห้งแล้วจึงเขียว อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ เขียว ในความหมายที่ 1 และ แห้ง ความหมายที่ ๑ ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย

โทด เทียม เทียมโทด

โทด มีความหมายว่า ชั่วร้าย (หน้า 867)

ตัวอย่าง ตีใหญ่เป็นโจรใจโทด/ เขาเป็นคนใจคอโทดร้าย

เทียม มีความหมายดังนี้

1. แข็งกระด้างปราศจากความเมตตากรุณา (หน้า 864)

ตัวอย่าง ตีใหญ่เป็นโจรใจเทียม

2. หัวเหวี่ยง หมดความกลัว (หน้า 864)

ตัวอย่าง เขา เทียม มากซ่าได้แม้แค่ลูกของตัวเอง

จะเห็นได้ว่า โทด มีความหมายคล้ายกับ เทียม

โทด กับ เทียม อาจใช้ซ้อนกันเป็น โทดเทียม เทียมโทด

โทดเทียม และ เทียมโทด มีความหมายว่า ชั่วร้ายทารุณ (หน้า 867, 864)

ตัวอย่าง เขาเป็นคนโทดเทียมมาก ซ่าได้แม้แค่ลูกของตัวเอง

ตัวอย่าง เขาเป็นคนเทียมโทดมาก ซ่าได้แม้แค่ลูกของตัวเอง

จะเห็นได้ว่า โทดเทียม มีความหมายคล้ายกับ เทียมโทด อาจใช้ใน

บริบทเดียวกันได้ เป็นความหมายรวมของทั้ง โทด และ เทียม ให้ความรู้สึกว่า

ชั่วร้ายทารุณยิ่งกว่าใช้ โทด หรือ เทียม ตามลำพัง

ออกอ่อน อ่อนออก

ออก มีความหมายว่า พร้าอ่อนวอน พร้ารำพัน (หน้า ๘๘7)

ตัวอย่าง นื่องออกจนแม่ยอมให้กินขนม

อ่อน มีความหมายว่า พร้าร้องขอ ร้องส่ำออย ร้องไห้อย่างเด็กอ่อน (หน้า ๘๘7)

ตัวอย่าง นิดอ่อนแม่จนได้ไปเที่ยว

จะเห็นได้ว่า ออก มีความหมายคล้ายกับ อ่อน แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ออก เป็นการร้องขอหลาย ๆ ครั้งด้วยเสียงอ่อน ๆ ส่วน อ่อน เป็นการร้องขอที่อาจมีการร้องไห้ประกอบด้วย

ออก กับ อ่อน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ออกอ่อน อ่อนออก

ออกอ่อน และ อ่อนออก มีความหมายว่า รบเร้า (หน้า ๘๘7)

ตัวอย่าง นื่องออกอ่อนแม่จนได้ไปเที่ยว

ตัวอย่าง นื่องอ่อนออกแม่จนได้ไปเที่ยว

จะเห็นได้ว่า ออกอ่อน มีความหมายคล้ายกับ อ่อนออก คือ รบเร้า ใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยปกติมักใช้ ออกอ่อน มากกว่า อ่อนออก

เอนเอียง เอียงเอน

เอน มีความหมายว่า อากาศของสิ่งที่มีลักษณะยาว ตั้งอยู่ในแนวอื่นแต่ไม่ตรง (หน้า ๙19)

ตัวอย่าง พายุแรงจนเสาเอน/พายุแรงจนต้นไม้เอน

เอียง มีความหมายดังนี้

1. อาการของสิ่งที่เอนไปข้างหนึ่ง (หน้า 921)

ตัวอย่าง เด็กคนนี้คอเอียง

2. อาการของสิ่งที่เสียงระดับในแนวนอน (หน้า 921)

ตัวอย่าง หายแรงจนเสาเอียง

จะเห็นได้ว่า เอน มีความหมายคล้ายกับ เอียง ความหมายที่ 2 แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เอน คือ อาการไม่ตรงของสิ่งที่อยู่ในแนวตั้ง ส่วน เอียง คือ อาการไม่ตรงของสิ่งที่อยู่ในแนวนอน

เอน กับ เอียง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เอนเอียง เอียงเอน

เอนเอียง และ เอียงเอน มีความหมายว่า โน้มเอียง ไม่เที่ยงตรง (หน้า 919, 922)

ตัวอย่าง จิตใจของเขาเอนเอียงไป เพราะความโลภ

ตัวอย่าง จิตใจของเขาเอียงเอนไป เพราะความโลภ

จะเห็นได้ว่า เอนเอียง มีความหมายคล้ายกับ เอียงเอน มักใช้กับ จิตใจที่โน้มเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งไม่เที่ยงตรงเหมือนเดิม ใช้ต่างบริบทกับ เอน และ เอียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายคล้ายกัน เมื่อสืบทที่
คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์ต่างกัน มีจำนวน 6 คำ ได้แก่

แน่นหนา หนาแน่น

แน่น มีความหมายดังนี้

1. อากาศที่แออัดชื้นเปียกหรือเปียกเสียดจนแทบไม่มีที่ว่าง (หน้า 449)

ตัวอย่าง คนบนรถ เมล์แน่นจนไข่ม็ที่ขึ้น

2. อยู่กับที่หรือทำให้อยู่กับที่อย่างมั่นคง ไม่ให้หลุด ไม่ให้คลอน (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขายึดเสารั้วแน่น

หนา มีความหมายดังนี้

1. มีส่วนสูงจากพื้นราบสำหรับสิ่งที่มีส่วนกว้างและยาว (หน้า 832)

ตัวอย่าง เขาชอบนอนที่นอนหนา ๆ

2. แน่น ทึบ หนา (หน้า 832)

ตัวอย่าง ผู้คนตั้งบ้านเรือนกันหนาตา

3. ตรงข้ามกับบาง (หน้า 832)

ตัวอย่าง เล็กเป็นคนผมนหนา

จะเห็นได้ว่า แน่น ทั้งความหมายที่ 1 และ 2 มีความหมายคล้ายกับ หนา
ความหมายที่ 2 คือ แน่นทึบ มาก

แน่น กับ หนา อาจใช้ซ้อนกันเป็น แน่นหนา หนาแน่น

แน่นหนา มีความหมายว่า มั่นคง แข็งแรง (หน้า 449)

ตัวอย่าง เขาใส่กุญแจบ้านอย่างแน่นหนาแค่ขโมยก็ยังไม่ออกจนได้/
บ้านหลังนี้สร้างอย่างแน่นหนา

หนาแน่น มีความหมายว่า คับคั่ง แออัด (หน้า ๑32)

ตัวอย่าง คลองเคยเป็นย่านที่มีผู้คนอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น

จะเห็นได้ว่า แน่นหนา มีความหมายต่างกับ หนาแน่น แน่นหนา ความหมาย
เน้นที่คำว่า แน่น คือ มั่นคง ไม่หลุด ไม่คลอน ส่วน หนาแน่น ความหมายเน้นที่คำว่า
หนา คือ แน่นทึบ มาก

บาน เบิก เบิกบาน

บาน มีความหมายดังนี้

1. เหยออก คลี่ออก ขยายออก (หน้า 469)

ตัวอย่าง ดอกมะลิบานแล้ว

2. ปลามปลื้ม แซ่บชื่น เบิกบาน (หน้า 479)

ตัวอย่าง แดงหน้าบานเมื่อได้รับคำชม

3. มาก

ตัวอย่าง เขาเล่นดนตรีเก็บเงินได้บานเลย

เบิก มีความหมายว่า เปิด ทำให้กว้าง (หน้า 481)

ตัวอย่าง คนงานเบิกห้องรอสวน

จะเห็นได้ว่า บาน ความหมายที่ 3 มีความหมายคล้ายกับ เบิก คือ เหยออก แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า บาน เป็นการเหยออกทีละน้อยที่ใช้กับดอกไม้ ส่วน เบิก เป็นการเปิดออกแบบเปิดกว้าง

บาน กับ เบิก อาจใช้ซ้อนกันเป็น บานเบิก เบิกบาน

บานเบิก มีความหมายว่า มากมาย (หน้า 469)

ตัวอย่าง เขาเป็นเศรษฐีเงินบานเบิก

เบิกบาน มีความหมายว่า แซ่ซ้ง สดใส (หน้า 481)

ตัวอย่าง นักเรียนประจำรู้สึกเบิกบานใจที่ได้กลับบ้าน/แดงหน้าตาเบิกบาน-
ที่งานทุกอย่างเสร็จสิ้นไปด้วยดี

จะเห็นได้ว่า บานเบิก มีความหมายต่างกับ เบิกบาน บานเบิก คือ มีมากมาย อาจใช้ บาน แทนที่ได้ทั้งสองคำ ใช้เฉพาะในภาษาพูด เช่น น้องมีขนมบานเลย คือ มีขนมมากมายหลายอย่าง แต่ถ้าใช้น้องมีขนมบานเบิก คือ มีมากมายจนเหลือเกิน ส่วน เบิกบาน คือ แซ่ซ้ง สดใส มักใช้ว่า หน้าตาเบิกบาน จิตใจเบิกบาน ให้ความรู้สึกว่ามีชีวิตที่แจ่มใส ซึ่งดูได้จากสีหน้าที่ยิ้มแย้มมีความสุข ความหมายต่างกับบาน ในปริบทหน้าบาน ซึ่งให้ความรู้สึกว่าเป็นอาการที่เกิดจากความปลื้มใจดีใจเพียงชั่วครู่ อาจเป็น เพราะว่าได้รับคำชม

เบาบาง บางเบา

เบา มีความหมายดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่มีน้ำหนักน้อยหรือที่ออกแรงน้อยไป กาวเบา (หน้า 480)

ตัวอย่าง ลังใบนี้ เบา / โตะตัวนี้ เบา จึงยกง่าย

2. ตรงข้ามกับหนัก (หน้า 480)

ตัวอย่าง เขาเรียนสูงจึงได้ทำงาน เบา

3. ค่อย ๆ

ตัวอย่าง เขาคุยกันเสียง เบา ๆ อยู่ในห้อง

4. ทุเลา น้อยลง (หน้า 480)

ตัวอย่าง วันนี้ไข้ของเขา เบา ลงมาก / ฝนค่อย เบา ลงแล้ว

บาง มีความหมายดังนี้

1. ไม่หนา มีความหนา น้อย (หน้า 467)

ตัวอย่าง ผ้าผืนนี้ บาง

2. โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่คล้ายคลึง เช่นนั้น คือ แต่น้อย (หน้า 467)

ตัวอย่าง เขาผสมสุราแต่เพียง บาง ๆ ลงในแก้ว

จะเห็นได้ว่า เบา ความหมายที่ 4 คือ ทุเลา น้อยลง มีความหมาย

คล้ายกับ บาง ความหมายที่ 2 คือ แต่น้อย

เบา กับ บาง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เบาบาง บางเบา

เบาบาง มีความหมายว่า ทุเลาลง น้อยลง (หน้า 480)

ตัวอย่าง สูงชนค้อย เบาบางลง/คอนี่งานของฉันท้อย เบาบางลงบ้าง

บางเบา มีความหมายว่า บางและเบา บาง ๆ

ตัวอย่าง เขาทาแป้งหีบแค่เพียงบางเบา

จะเห็นได้ว่า เบาบาง มีความหมายต่างกับ บางเบา ใช้ต่างบริบทกัน

เยือกเย็น เย็นเยือก

เยือก มีความหมายว่า เย็นเข้าหัวใจ (หน้า 663)

ตัวอย่าง วันนี้อากาศหนาว เยือกผิดกับเมื่อวาน

เย็น มีความหมายว่า หนาวร้อน ไม่ร้อน หนาว (หน้า 662)

ตัวอย่าง น้ำในแก้ว เย็นแล้ว/วันนี้อากาศเย็น

จะเห็นได้ว่า เยือก มีความหมายคล้ายกับ เย็น คือ หนาว แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เย็น เป็นความรู้สึกไม่ร้อน ส่วน เยือก เป็นความรู้สึกหนาวมากจนเข้าหัวใจ

เยือก กับ เย็น อาจใช้ซ้อนกันเป็น เยือกเย็น เย็นเยือก

เยือกเย็น มีความหมายว่า มีจิตใจหนักแน่น สุขุมไม่ฉุนเฉียว (หน้า 663)

ตัวอย่าง เขาเป็นคนมีจิตใจสุขุม เยือกเย็น

เย็น เยือก มีความหมายว่า อากาศที่รู้สึกเย็นวาม เข้าหัวใจ (หน้า 662)

ตัวอย่าง จับรู้สึก เย็น เยือก เข้าไปถึงหัวใจทีเดียว เมื่อได้ข่าวว่าเขาถูกรถชนตาย

จะเห็นได้ว่า เยือกเย็น มีความหมายต่างกับ เย็น เยือก ใช้ต่างบริบทกัน เยือกเย็น ใช้กับคนที่ไม่สนใจ เลี้ยว ใจเย็น ส่วน เย็น เยือก เป็นอากาศที่รู้สึกเย็นวาม เข้าหัวใจ เมื่อได้รับรู้เรื่องทีกระทบอารมณ์ความรู้สึกอย่างกะทันหัน จะใช้ เยือก หรือ เย็น แทนที่ไยได้

รับรอง รองรับ

รับ มีความหมายดังนี้

1. ยื่นมือออกถือเอาสิ่งของที่ผู้อื่นส่งให้ (หน้า 679)

ตัวอย่าง เขารับเงินทองจากแม่ค้า

2. ไต่ปรีชาหมายถึงอาการเช่นนั้น

ตัวอย่าง เขารับลูกฟุตบอล

รอง มีความหมายดังนี้

1. รับรวมของ เหลาหรือสิ่งอื่นที่ไหลตกลงมา (หน้า 669)

ตัวอย่าง เขารองน้ำฝน

2. เอาสิ่งหนึ่งวางทับสิ่งหนึ่งไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้เสียหาย

ตัวอย่าง เอากระดาษรองกันกล่อง เสียก่อนนะ

จะเห็นได้ว่า รong มีความหมายคล้ายกับ รับ ความหมายที่ 1 คือ ยื่นมือ หรือภาชนะออกถือเอาสิ่งอื่น แต่ความหมายต่างกันที่ว่า รับ เป็นการเอาสิ่งที่มีผู้อื่นส่งให้ ส่วน รong มักใช้กับการรับเอาของเหลว เช่น น้ำ

รับ กับ รong อาจใช้ซ้อนกันเป็น รับรong รongรับ

รับรong มีความหมายดังนี้

1. รับประกัน (หน้า 679)

ตัวอย่าง ผมขอรับรongว่าวิชัยเป็นคนดี

2. ค้ำรับ (หน้า 679)

ตัวอย่าง เขากำลังรับรongแขก

รongรับ มีความหมายว่า รับสิ่งทีมาจากข้างบน

ตัวอย่าง เตรียมพานรongรับน้ำสังข์แล้วหรือ/ฉันไม่ใช้ทำสรongรับอารมณ์ของเธอ

จะเห็นได้ว่า รับรong มีความหมายต่างกับ รongรับ ใช้ต่างบริบทกัน และจะใช้ รับ หรือ รong แทนที่ไม่ได้

เรียกรong รongเรียก

เรียก มีความหมายว่า เปล่งเสียงดังเพื่อให้มาหรือเพื่อบ่งหมายอย่างอื่น (หน้า 690)

ตัวอย่าง แม่เรียกลูกให้กลับบ้าน/ครูเรียกนักเรียนเข้าห้องเรียน
ฉันเรียกเขาให้รู้ตัว

รong มีความหมายว่า เปล่งเสียงดัง (หน้า 670)

ตัวอย่าง น้องรongเพราะหิวเลย

จะเห็นได้ว่า เรียก มีความหมายคล้ายกับ ร้อง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า เรียก เป็นการเปล่งเสียงเพื่อให้ผู้ฟังกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วน ร้อง เป็นการเปล่งเสียงเพราะความรู้สึกบางอย่าง

เรียก กับ ร้อง อาจใช้ซ้อนกันเป็น เรียกร้อง ร้องเรียก

เรียกร้อง มีความหมายว่า ร้องขอด้วยความต้องการ

ตัวอย่าง ราษฎร เรียกร้องความเป็นธรรมจากรัฐบาล

ร้องเรียก มีความหมายว่า เปล่งเสียงเรียกเพื่อให้มาหรือเพื่อบ่งหมายอย่างอื่น

ตัวอย่าง แม่ ร้องเรียกให้ลูกกลับบ้าน

จะเห็นได้ว่า เรียกร้อง มีความหมายต่างกับ ร้องเรียก เรียกร้อง ความหมายว่า ร้องขอด้วยความต้องการ อาจมีวิธีการอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเปล่งเสียงดังก็ได้ ส่วน ร้องเรียก มีความหมายว่า เปล่งเสียงเรียกเพื่อให้มาหรือเพื่อบ่งหมายอย่างอื่น อาจใช้เรียก แทนที่ ร้องเรียก ได้ ความหมายต่างกันเล็กน้อย เรียก อาจไม่ต้องใช้เสียงก็ได้ เช่น แม่โทรเลข เรียกให้ลูกกลับบ้าน หรือ อาจใช้เสียงระดับปกติ เช่น แม่ เรียกให้ลูกกลับบ้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน

2.2.1 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และความหมายไม่สัมพันธ์กันเลย เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน มีจำนวน 22 คำ ได้แก่

เกรี้ยวกราด กราดเกรี้ยว

เกรี้ยว มีความหมายว่า อาการที่แสดงความเดือดดาลหรือโกรธมาก (หน้า 109)

ตัวอย่าง เขาทะเลาะกันเสียง เกรี้ยว

กราด มีความหมายดังนี้

1. ชัดสายไปโดยไม่เจาะจง (หน้า 50)

ตัวอย่าง ทหารกราดกระสุนไปยังข้าศึก

2. สาดไป (หน้า 50)

ตัวอย่าง แม่ค้ากราดไปทั้งตลาด

จะเห็นได้ว่า เกรี้ยว มีความหมายต่างกับ กราด

เกรี้ยว กับ กราด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เกรี้ยวกราด กราดเกรี้ยว

เกรี้ยวกราด และ กราดเกรี้ยว มีความหมายว่า แสดงกิริยาท่าทางหรือตั้งดูคำว่างล่าวเป็นต้น อย่างรุนแรงด้วยความโกรธ (หน้า 109)

ตัวอย่าง คุณนาย เกรี้ยวกราดกับคนใช้

ตัวอย่าง คุณนายกราดเกรี้ยวกับคนใช้

จะเห็นได้ว่า เกรี้ยวกราด มีความหมายคล้ายกับ กรวดเกรี้ยว
มักใช้เมื่อโกรธมาก และแสดงความโกรธอย่างรุนแรงดูเนือย ใช้ต่างบริบทกับ เกรี้ยว
และ กราด

ไขว่คว้า คว้าไขว่

ไขว่ มีความหมายว่า อาการที่เคลื่อนไหวไปมาอย่างสับสน (หน้า 160)

ตัวอย่าง ผู้คน เดินกันไขว่บนถนน

คว้า มีความหมายดังนี้

1. ยื่นมือไปจับหรือฉวยมาโดยเร็ว (หน้า 173)

ตัวอย่าง เขาคว้าแขนลูกไว้ได้ก่อนที่จะตกลงไปในท่อ

2. ลักษณะที่คล้ายคลึงกับการยื่นมือไปจับหรือฉวยมาโดยเร็ว (หน้า 173)

ตัวอย่าง ในที่สุดเขารายก็คว้าตำแหน่งแชมป์เขียนโลกได้สำเร็จ

จะเห็นได้ว่า ไขว่ มีความหมายต่างกับ คว้า

ไขว่ กับ คว้า อาจใช้ซ้อนกันเป็น ไขว่คว้า คว้าไขว่

ไขว่คว้า และ คว้าไขว่ มีความหมายว่า พยายามจับหรือถือเอา (หน้า 160)

ตัวอย่าง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เขาไขว่คว้าหามานาน

ตัวอย่าง เขาพยายามคว้าไขว่ในสิ่งที่คนเอือมไม่ถึง

จะเห็นได้ว่า ไหว่คว่ำ มีความหมายคล้ายกับ คว่ำไขว่ คือ พยายามจับหรือถือเอา พยายามเป็นเจ้าของในสิ่งที่ตนมุ่งหวัง ใช้ต่างบริบทกัน โดยทั่วไปมักใช้ ไหว่คว่ำ มากกว่า คว่ำไขว่

คมขำ ขำคม

คม มีความหมายดังนี้

๑. ไม่ถือ (หน้า 164)

ตัวอย่าง มีดเล่มนี้คม

๒. ชัดเจน (หน้า 164)

ตัวอย่าง ภาพชุดนี้คมมาก เห็นลึกลับชัดเจน/จิตรกรคนนี้มีฝีมือดี วาดเส้นได้คมมาก

๓. โดยปริยายใช้สำหรับคาและปาก ซึ่งมีลักษณะอย่างของที่คมอาจมาคหรือมทงใจได้ (หน้า 164)

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้หน้าคาคมชวนมอง

ขำ มีความหมายว่า มีลักษณะที่ชวนให้ขอมและรัก (หน้า 144)

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้งามขำ

จะเห็นได้ว่า คม ความหมายที่ ๓ มีความหมายคล้ายกับ ขำ คือ ลักษณะที่สววยชวนมองของผู้หญิง แต่ความหมายต่างกันที่ว่า คม มักใช้กับใบหน้าหรือคาที่สววยบาดคาผู้พบเห็นในทันที ส่วน ขำ ใช้กับหญิงที่งามชวนเพ่งพิศ อาจไม่เห็นว้างงายในทันที ขำ มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น งามขำ คมขำ

คม กับ ขำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น คมขำ ขำคม

คَمْข่า และ ข่ำคَمْ มีความหมายว่า สวยอย่างซึ่งใจชวนพิศ มักหมายถึงหญิงผิวสองสี (หน้า 164)

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้หน้าตาคَمْข่าชวนมอง

ตัวอย่าง ผู้หญิงคนนี้หน้าตาข่ำคَمْชวนมอง

จะเห็นได้ว่า คَمْข่า มีความหมายคล้ายกับ ข่ำคَمْ ใช้กับความงามของหญิง โดยเฉพาะกับหญิงผิวสองสี อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ คَمْข่า มากกว่า ข่ำคَمْ อาจใช้ คَمْ ความหมายที่ 3 แทนที่ คَمْข่า และ ข่ำคَمْ ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย เช่น ผู้หญิงคนนี้หน้าตาคَمْชวนมอง จะเน้นความหมายว่า ตาคม แต่ถ้าใช้ คَمْข่า หรือ ข่ำคَمْ จะหมายถึง ทั้งข่า และคَمْ หมายความว่ารวมทั้งหน้าตาและผิวพรรณสวยชวนมอง

ง้องอน งอนง้อ

ง้อ มีความหมายว่า ขอคืนดีด้วย (หน้า 203)

ตัวอย่าง แดง เป็นฝ่ายง้อคำทุกครั้งที่โกรธกัน

งอน มีความหมายดังนี้

1. แสดงอาการโกรธหรือไม่พอใจเพื่อให้เขาง้อ (หน้า 203)

ตัวอย่าง แดงงอนเอากับดำบ่อย ๆ

2. ใจน้อย โกรธง่าย

ตัวอย่าง เด็กคนนี้งอนเหลือเกิน

จะเห็นได้ว่า ง้อ มีความหมายต่างกับ งอน

ง้อ กับ งอน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ง้องอน งอนง้อ

ง้องอน มีความหมายดังนี้

1. ขอคืนดีด้วย โดยไม่มีพิธีฐานะถือโกรธ (หน้า 203)

ตัวอย่าง แต่งมักค้องง้องอนคำทุกครั้งที่เราถกกัน

2. อ่อน เข้าหา เพื่อให้ยอมหรือช่วย เหลือ (หน้า 203)

ตัวอย่าง ผู้จัดการมาง้องอนขอให้คืนขาดลับไป เป็นเลขานุการให้อีก

งอนง้อ มีความหมายว่า ขอคืนดีด้วยโดยไม่มีพิธีฐานะถือโกรธ (หน้า 203)

ตัวอย่าง แต่งมางอนง้อขอคืนดี แต่คำไม่สนใจ

จะเห็นได้ว่า ง้องอน มีความหมายคล้ายกับ งอนง้อ คือ ง้อ ขอคืนดีด้วย โดยไม่มีพิธีฐานะ อาจใช้แทนที่กันได้ในบางบริบท ในบางบริบทใช้แทนกันไม่ได้ เป็นต้นว่า งอนง้อ อาจปรากฏใช้ในคำพูดว่า งอนง้อขอคืนดี ซึ่งจะไม่ใช้ *ง้องอนขอคืนดี

นอกจากนี้ ง้องอน ยังหมายถึง การอ่อน เข้าหา เพื่อให้ยอมหรือช่วย เหลือ ความหมายนี้ต่างกับ งอนง้อ ซึ่งใช้เฉพาะในการง้อเพื่อขอคืนดี

จงจำ จำจง

จง มีความหมายดังนี้

1. มั่นหมายไว้ ขอกำหนดไว้ (หน้า 216)

ตัวอย่าง เขาจงที่นั่งข้างหน้าไว้แล้ว

2. ยุใจเจ็บ จะทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการแก้แค้น (หน้า 216)

ตัวอย่าง แต่งตั้งใจว่าจะจง เวนค่าทุกชาติไป

จำ มีความหมายดังนี้

1. ลงโทษด้วยวิธีเอาโซ่ตรวนล่ามไว้ (หน้า 225)

ตัวอย่าง เขาถูกจำโซ่จำตรวนอยู่หลายปี

2. ลงโทษด้วยวิธีขัง (หน้า 225)

ตัวอย่าง เขาถูกจำคุกเป็นเวลา 3 ปี

จะเห็นได้ว่า จอง มีความหมายต่างกับ จำ

จอง กับ จำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น จองจำ จำจอง

จองจำ และ จำจอง มีความหมายว่า ใส่ตรวนหรือเครื่องพันธนาการขังไว้ในคุก
ในตาราง (หน้า 276, 225)

ตัวอย่าง เขาถูกจองจำไว้ในคุกนานถึง 20 ปี

ตัวอย่าง เขาถูกจำจองไว้ในคุกนานถึง 20 ปี

จะเห็นได้ว่า จองจำ มีความหมายคล้ายกับ จำจอง คือ พันธนาการไว้ใน
คุกตาราง ใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ จองจำ มากกว่า จำจอง

เงินจัด จัดเงิน

เงิน มีความหมายดังนี้

1. คุ่น ซิน (หน้า 236)

ตัวอย่าง ฉันเห็นภาพนี้เงิน เงินตา

2. ชำนาญ (หน้า 236)

ตัวอย่าง เขาทราย เป็นนักมวยเจนเวที

3. จำได้แม่นยำ (หน้า 236)

ตัวอย่าง เขาเป็นพรานที่เจนทางแลวบี

จัด มีความหมายดังนี้

1. ยิง เกินปกติมาก (หน้า 220)

ตัวอย่าง แกงหม้อนี้ เค็มจัด

2. มากหรือหนักไปในทางใดทางหนึ่ง (หน้า 220)

ตัวอย่าง อาจารย์ใหญ่เป็นคนระเบียบจัด

3. เค็มที่ แก่เค็มที่ (หน้า 220)

ตัวอย่าง มะม่วงใบนี้แก่จัด

จะเห็นได้ว่า จัด ความหมายต่างกับ เจน

เจน กับ จัด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เจนจัด จัดเจน

เจนจัด และ จัดเจน มีความหมายว่า สิ้นตัด ชำนาญ มีประสบการณ์มาก (หน้า 236,220)

ตัวอย่าง เขาเจนจัดต่อโลกเป็นอย่างดี/เขาทรายเป็นนักมวยเจนจัดเวที

ตัวอย่าง เขาจัดเจนต่อโลกเป็นอย่างดี/เขาทรายเป็นนักมวยจัดเจนเวที

จะเห็นได้ว่า เจนจัด มีความหมายคล้ายกับ จัดเจน ใช้กับการที่มีความ
ชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาก เพราะว่าทำขานานจนรอบรู้ไปหมด อาจใช้ในบริบทเดียวกับ
อาจใช้ เจน ความหมายที่ 2 แทนที่ เจนจัด จัดเจน ได้ ความหมายเหมือนกัน

ชื่นฉ่ำ ฉ่ำชื่น

ชื่น มีความหมายว่า แจ่มใส เบิกบาน (หน้า 270)

ตัวอย่าง แต่งหน้าชื่น เมื่อรู้ว่าสอบผ่าน/ลูก เรียน เก่ง พ่อแม่ก็ชื่นใจ

ฉ่ำ มีความหมายว่า ชุ่มชื้น ชุ่มน้ำในตัว (หน้า 247)

ตัวอย่าง สัมผัสพระอุกนี่ฉ่ำดี/ เขามีดวงตาหวานฉ่ำ

จะเห็นได้ว่า ชื่น มีความหมายต่างกับ ฉ่ำ

ชื่น กับ ฉ่ำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชื่นฉ่ำ ฉ่ำชื่น

ชื่นฉ่ำ และ ฉ่ำชื่น มีความหมายว่า ชุ่มชื้น เบิกบานด้วยความยินดี (หน้า 270)

ตัวอย่าง นิดรู้สึกชื่นฉ่ำใจเมื่อได้รับจดหมายจากคู่รัก

ตัวอย่าง นิดรู้สึกฉ่ำชื่นใจเมื่อได้รับจดหมายจากคู่รัก

จะเห็นได้ว่า ชื่นฉ่ำ มีความหมายคล้ายกับ ฉ่ำชื่น อาจใช้ปรับทเดียวกันได้ มักใช้กับจิตใจหรือหน้าที่ เบิกบานด้วยความยินดี โดยทั่วไปมักใช้ ชื่นฉ่ำ มากกว่า ฉ่ำชื่น และใช้ต่างปรับทกับ ชื่น และ ฉ่ำ

คั่นคั่น คั่นคั่น

คั่น มีความหมายว่า เย็บ เป็นฝี เข็มขึ้นทีละงท (หน้า 291)

ตัวอย่าง แม่กำลังคั่นผ้า

คัน มีความหมายว่า ฝ่าไป มุดคันไป (หน้า 297)

ตัวอย่าง ถึงจะมีอุปสรรคมากมายอย่างไร เขาก็จะคันไปหาเธอให้ได้

จะเห็นได้ว่า คัน มีความหมายต่างกับ คั้น

คัน กับ คั้น อาจใช้ซ้อนกันเป็น คันคั้น คั้นคั้น

คั้นคั้น และ คั้นคั้น มีความหมายว่า มุ่งหน้าเดาไป มุ่งหน้าฝ่าไป

ตัวอย่าง ถึงจะมีอุปสรรคอย่างไร เขาก็จะคั้นคั้นไปหาเธอให้ได้

ตัวอย่าง ถึงจะมีอุปสรรคมากมายอย่างไร เขาก็จะคั้นคั้นไปหาเธอให้ได้

จะเห็นได้ว่า คั้นคั้น มีความหมายคล้ายกับ คั้นคั้น คือ มุ่งหน้าฝ่าไป

แม้ว่าจะมีอุปสรรคก็จะพยายามไปให้ถึงจุดหมาย อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ คัน ได้ ความหมายคล้ายกัน

ไถ่ ถำ

ไถ่ มีความหมายดังนี้

1. ถอนคืนสิ่งที่จำนำจำนองไว้ (หน้า 371)

ตัวอย่าง เขาไถ่นาฬิกาออกจากโรงจำนำแล้ว

2. ขอม เสียเงินหรือสิ่งอื่น เพื่อให้ทาส เซลย ผู้ถูกลักพา หรือตัวประกัน
ได้รับอิสระ (หน้า 371)

ตัวอย่าง เขาไถ่ตัวลูกชายมาด้วยเงิน 1 แสนบาท

3. ขอพน โทษหรือความผิดโดย เสียเงินหรือสิ่งอื่น (หน้า 371)

ตัวอย่าง เขาไถ่โทษตัวเองด้วยการทำงานหนักกว่า เดิม

ถาม มีความหมายว่า ชุดเพื่อรับคำตอบ (หน้า 366)

ตัวอย่าง แสดงตามคำตาม เพื่อน

จะเห็นได้ว่า ได้ มีความหมายต่างกับ ตาม

ได้ กับ ตาม อาจใช้ซ้อนกันเป็น ได้ตาม ตามได้

ได้ตาม และ ตามได้ มีความหมายว่า ชุดคุยกันเพื่อให้รู้เรื่องราวความเป็นไป

ตัวอย่าง เขาได้ถามสารทุกข์สุกดิบของเพื่อน

ตัวอย่าง เขาตามได้สารทุกข์สุกดิบของเพื่อน

จะเห็นได้ว่า ได้ตาม มีความหมายคล้ายกับ ตามได้ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ ความหมายคล้ายกับ ตาม แต่ความหมายต่างกันที่ว่า ได้ตาม และ ตามได้ เป็นการพูดคุยดู เป็นกันเองมากกว่า จึงใช้แทนที่กันไม่ได้

แน่แน่ แน่แน่

แน่ มีความหมายว่า ตรงตั้งไปยังที่หมายไม่แวะเวียน (หน้า 450)

ตัวอย่าง นื่องวิ่งแน่กลับบ้าน

แน่ มีความหมายว่า แท้จริง ไม่เป็นอื่น (หน้า 499)

ตัวอย่าง ฉันเชื่อว่า เขาต้องทำงานดีแน่/ เขาต้องมาแน่ ๆ เลย

จะเห็นได้ว่า แน่ มีความหมายต่างกับ แน่

แน่ กับ แน่ อาจใช้ซ้อนกันเป็น แน่แน่ แน่นั่น

แน่น และ แน่นำว มีความหมายว่า อากาศที่ใจมุ่งมั่นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (หน้า 450, 449)

ตัวอย่าง เขาคั่งใจแน่นแล้วว่าจะบวชตลอดชีวิต

ตัวอย่าง เขาคั่งใจแน่นำวแล้วว่าจะบวชตลอดชีวิต

จะเห็นได้ว่า แน่นำว มีความหมายคล้ายกับ แน่นำว อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ แน่นำว มากกว่า แน่นำว

อาจใช้ แน่ แทนที่ แน่นำว และ แน่นำว ได้ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า แน่นำว และ แน่นำว แสดงว่าตั้งใจมุ่งมั่น ยิ่งกว่าใช้ แน่ ตามลำดับ เช่น เขาคั่งใจแน่นแล้วว่าจะบวชตลอดชีวิต เขาคั่งใจแน่นำวแล้วว่าจะบวชตลอดชีวิต เขาคั่งใจแน่นำวแล้วว่าจะบวชตลอดชีวิต

บ้าย เบียง เบียงบ้าย

บ้าย มีความหมายว่า มุ่งหน้าไป (หน้า 471)

ตัวอย่าง เขาบ้ายหน้าไปทางทิศตะวันตก

เบียง มีความหมายว่า เสียง เบบ เบียง (หน้า 482)

ตัวอย่าง เขาเบียงตัวหลบคู่ต่อสู้

จะเห็นได้ว่า บ้าย มีความหมายต่างกับ เบียง

บ้าย กับ เบียง อาจใช้ซ้อนกันเป็น บ้ายเบียง เบียงบ้าย

บ้าย เบียง และ เบียงบ้าย มีความหมายว่า เลียงพอให้หันไป (หน้า 471)

ตัวอย่าง เขาบ้าย เบียงไม่ยอมตอบคำถามของเรา

ตัวอย่าง อ๋อ**บ้าย** เบียงบ้ายอยู่เลย คอบมาว่าทำงานชิ้นนี้ได้หรือ เปล่า

จะ เห็นได้ว่า บ้าย เบียง มีความหมายคล้ายกับ เบียงบ้าย แต่ใช้ต่าง
บริบทกัน โดยทั่วไปมักใช้ บ้าย เบียง มากกว่า เบียงบ้าย

ปิ่นบ้าย บ้ายปิ่น

ปิ่น มีความหมายดังนี้

1. ได้โดยการใช้มือและเท้าเกาะยึดขึ้นไป (ใช้ในอาการไต่ลงก็มี)
(หน้า 529)

ตัวอย่าง เด็กปิ่นขึ้นไปบนต้นไม้

2. ออกนอกพื้นที่นอกทาง (หน้า 529)

ตัวอย่าง เขาขับรถปิ่นขอบทาง

บ้าย มีความหมายว่า บิด เพะพะ (หน้า 529)

ตัวอย่าง คนตามอด เอามือบ้าย เพะพะไป

จะ เห็นได้ว่า ปิ่น มีความหมายต่างกับ บ้าย

ปิ่น กับ บ้าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปิ่นบ้าย บ้ายปิ่น

ปั่นป่าย และ ป่ายปั่น มีความหมายว่า อากาศที่ใช้มือและเท้าเกาะยึดขึ้นไป

ตัวอย่าง น้องปั่นป่ายต้นไม้ด้วยความซน

ตัวอย่าง น้องป่ายปั่นต้นไม้ด้วยความซน

จะเห็นได้ว่า ปั่นป่าย มีความหมายคล้ายกับ ป่ายปั่น มักใช้กับอาการของเด็กซนไม่อยู่เฉย โดยทั่วไปมักใช้ ปั่นป่าย มากกว่า ป่ายปั่น ในบางบริบทอาจใช้ ปั่น ความหมายที่ ๑ คือ ใต้โดยใช้มือและเท้า เกาะยึดขึ้นไป หรือไต่ลง แทนที่ ปั่นป่าย และ ป่ายปั่น ใต้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า ผู้ปั่นมีจุดหมายในการปั่น ส่วนผู้ปั่นป่าย ทำไปเพราะความซน

เปล้า เปลี้ย เปลี้ย เปล้า

เปล้า มีความหมายดังนี้

๑. ไม่มีอะไรนอกจากตัวของมันเองที่อ้างถึง (หน้า ๕๓๕)

ตัวอย่าง ช่วยหยิบแก้ว เปล้าให้โบทิ

๒. ว่าง ๆ (หน้า ๕๓๕)

ตัวอย่าง ฉันอยากทำงาน เพราะอยู่บ้าน เปล้า ๆ ก็เบื่อ

๓. เป็นคำปฏิเสธ แปลว่าไม่มี ไม่เป็นอย่างนั้น (หน้า ๕๓๕)

ตัวอย่าง ฉัน เปล้ากินขนมของ เธอนะ (ภาษาพูด)

๔. ไม่มีข้อผูกพัน (หน้า ๕๓๕)

ตัวอย่าง ชาว เขมรได้รับการช่วยเหลือแบบให้ เปล้า

- เปลี่ยว มีความหมายดังนี้
1. ว่าแห้ว (หน้า 535)
- ตัวอย่าง นิตรูสึก เปลี่ยวใจเพราะใจคู่
2. ห่างไกลผู้คน (หน้า 536)
- ตัวอย่าง บ้านของเขาคงอยู่ในที่ เปลี่ยว
3. ไม่ได้ตอน
- ตัวอย่าง ศววย เปลี่ยวนำกลัว
- จะเห็นได้ว่า เปล่า มีความหมายต่างกับ เปลี่ยว
- เปล่า กับ เปลี่ยว อาจใช้ซ้อนกันเป็น เปล่าเปลี่ยว เปลี่ยวเปล่า
- เปล่าเปลี่ยว และ เปลี่ยวเปล่า มีความหมายว่า อ้างว้าง ว่าแห้ว (หน้า 535)
- ตัวอย่าง นิตรูสึก เปล่า เปลี่ยวใจ เพราะถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว/
 นิตรูสึก เปล่า เปลี่ยวใจแม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อน เป็นจำนวนมาก
- ตัวอย่าง นิตรูสึก เปลี่ยว เปล่าใจ เพราะถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว/
 นิตรูสึก เปลี่ยว เปล่าใจแม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อน เป็นจำนวนมาก
- จะเห็นได้ว่า เปล่าเปลี่ยว มีความหมายคล้ายกับ เปลี่ยวเปล่า คือ
 อ้างว้าง ว่าแห้ว มักใช้กับจิตใจความรู้สึกเหงาต้องการเพื่อน อาจเป็นเพราะว่า
 ถูกทิ้งให้อยู่ลำพัง หรืออาจอยู่กับคนหลายคน แต่ไม่เป็นที่ถูกใจก็ได้ และอาจใช้ในบริบท
 เดียวกันกับ เปลี่ยว ความหมายที่ 1 ได้

ฝ่า ฟัน

ฝ่า มีความหมายดังนี้

1. กล้าฝ่าบ เข้าไปหรือออกมา ผินอยู่ในที่อันตราย (หน้า 560)

ตัวอย่าง เขาฝ่าวงล้อมของข้าศึกออกมาจับได้

2. ทวน

ตัวอย่าง เขาเล่น เรือฝ่ากระแสน้ำเชี่ยวลงมาถึงฝั่ง

ฟัน มีความหมายดังนี้

1. เอาของมีคมพาดลงไปให้ขาดออกจากกัน (หน้า 600)

ตัวอย่าง เขาฟันต้นไม้

2. อากาศที่คล้ายคลื่น เช่นนั้น

ตัวอย่าง หมอนวดใช้มือฟันต้นคอ เขา เพื่อให้หาย เมื่อย

จะเห็นได้ว่า ฝ่า มีความหมายต่างกับ ฟัน

ฝ่า กับ ฟัน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ฝ่าฟัน ฟันฝ่า

ฝ่าฟัน และ ฟันฝ่า มีความหมายว่า ต่อสู้กับความยากลำบาก มุกตะลุยสิ่งที่คับทวน

เข้าไป ผจญสิ่งที่ขัดขวาง (หน้า 560, 600)

ตัวอย่าง เขาฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จ

ตัวอย่าง เขาฟันฝ่าอุปสรรคจนประสบความสำเร็จ

ย้อนออก มีความหมายว่า กลับไปกลับมา ไม่ตรงไปตรงมา (หน้า 652)

ตัวอย่าง หลานซูดจาย้อนออกป้าอย่างไม่เกรงใจ

จะเห็นได้ว่า ออกย้อน มีความหมายคล้ายกับ ย้อนออก คือ กลับไปกลับมา ไม่ตรงไปตรงมา มักใช้กับการพูดจาที่มั่วๆ ย้อนว่ากันอย่างมีชั้นเชิง และ ออกย้อน ยังมีอีกความหมายหนึ่งคือ หมายถึงความซับซ้อน ยุ่งยากที่ต้องสืบค้นหาความจริงที่มีเงื่อนงำอยู่ ซึ่ง ย้อนออก ไม่มีความหมายนี้ ย้อน ใช้ในบริบทเดียวกับ ออกย้อน และ ย้อนออก ได้บ้าง เมื่อหมายความว่า สวนคอย ส่วน ออก ไม่ใช้ในบริบทเดียวกับ ออกย้อน และ ย้อนออก เพราะความหมายต่างกัน

ลัดเลาะ **เลาะลัด**

ลัด มีความหมายว่า ดัดจริตตรงไป เพื่อย่นทางย่นเวลา (หน้า 706)

ตัวอย่าง แดง เดินลัดไปตามทุ่งนา

เลาะ มีความหมายว่า เลียบไป (หน้า 723)

ตัวอย่าง แดง เดินเลาะไปคามรั้ว

จะเห็นได้ว่า ลัด มีความหมายต่างกับ เลาะ

ลัด กับ เลาะ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ลัดเลาะ เลาะลัด

ลัดเลาะ และ **เลาะลัด** มีความหมายว่า เดินลัดไป

ตัวอย่าง แดง เดินลัดเลาะไปตามทุ่งนา

ตัวอย่าง แดง เดินเลาะลัดไปคามทุ่งนา

จะเห็นได้ว่า ลัดเลาะ มีความหมายคล้ายกับ เลาะลัด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ ลัด แทนที่ ลัดเลาะ และ เลาะลัด ได้ แต่ความหมายต่างกันที่ว่า เดินลัด คือ เดินตัดตรงไปตามทางลัดที่จะทำให้ถึงที่หมายได้เร็วขึ้น ส่วน เดินลัดเลาะ หรือ เลาะลัด เป็นการค่อย ๆ เดินวกเวียนไปตามริม หรือขอบเขตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเห็นย่อ่นระยะทางหรือไม่ก็ได้

เลี้ยว ลค เลี้ยว

เลี้ยว มีความหมายว่า

1. หักแยก (หน้า 724)

ตัวอย่าง แดง เลี้ยวขวาแล้วเดินเข้าไปในซอย

2. โค้งหรือคด เลี้ยวไปจากแนวตรง (หน้า 724)

ตัวอย่าง เขาชัยรถ เลี้ยว ไป เลี้ยวมาจนน้ำเวียนหัว

ลค มีความหมายดังนี้

1. น้อยลง ต่ำลง หรือทำให้ น้อยลง ให้ ต่ำลง กว่าที่มีอยู่ เป็นอยู่แต่เดิม (หน้า 695)

ตัวอย่าง คอนกรีตที่ได้ของเขาลด ลงกว่าเดิม/วันนี้อาการไข้ของเขาลด ลงมาก

2. ผ่อนลง (หน้า 689)

ตัวอย่าง เขาลด ลงเท้าลงเมื่อใกล้จะถึงที่หมาย

3. หยุต (หน้า 689)

ตัวอย่าง เขาลด ลงตัวลงนั่งบนเก้าอี้หลังจากที่ยืนมานาน

จะเห็นได้ว่า เดี่ยว มีความหมายต่างกับ ลด

เดี่ยว กับ ลด อาจใช้ซ้อนกันเป็น เดี่ยวลด ลดเดี่ยว

เดี่ยวลด และ ลดเดี่ยว มีความหมายว่า อ้อมไปอ้อมมา คดไปคดมา (หน้า 724, 698)

ตัวอย่าง เขาชอบชุกจาก เดี่ยวลด ไม่เคยชุกอย่างตรงไปตรงมาสักครั้งเดียว

ตัวอย่าง เขาชอบชุกจาก ลดเดี่ยว เกี่ยวหาราสิ เตออยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า เดี่ยวลด มีความหมายคล้ายกับ ลดเดี่ยว อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ มักใช้กับลักษณะการชุกจากที่ไม่ตรงไปตรงมา ชุกอ้อมไปทางโน้นทางนี้ ถ้าเป็นชายหนุ่มชุกเกี่ยวหญิงสาว มักใช้ ลดเดี่ยว

วอนไหว ไหววอน

วอน มีความหมายว่า เฝ้าร้องขอ ร่ำขอ ด้วยอาการออก เฝ้าร้องขอให้ทำ ความประสงค์ (หน้า 733)

ตัวอย่าง แต่งวอนขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง

ไหว มีความหมายว่า ทำความเคารพโดยยกมือขึ้นประนม (หน้า 869)

ตัวอย่าง แต่งไหวพระขอให้คุ้มครองเธอ/แต่งไหวครูทุก เข้าที่โรงเรียน

จะเห็นได้ว่า วอน มีความหมายต่างกับ ไหว แต่ วอน กับ ไหว เป็นการกระทำที่มักจะ เกิดขึ้นคู่กัน เสมอ

วอน กับ ไหว อาจใช้ซ้อนกันเป็น วอนไหว ไหววอน

วอนไหว้ และ ไหว้วอน มีความหมายว่า เฝ้าร้องขอให้เกิดความสงสารเห็นใจ

ตัวอย่าง แดงวอนไหว้ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง

แดงไหว้วอนให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง

จะเห็นได้ว่า วอนไหว้ มีความหมายคล้ายกับ ไหว้วอน ต่างกับ วอน หรือ ไหว้ ซึ่งใช้ได้กว้างกว่า

เวียนว่าย ว่ายเวียน

เวียน มีความหมายว่า ลักษณะอาการเคลื่อนไหวของสิ่งหนึ่งไปโดยรอบอีกสิ่งหนึ่ง (หน้า 751)

ตัวอย่าง หุทธศาสนิกชน เดินเวียนรอบโบสถ์

ว่าย มีความหมายว่า เคลื่อนไปโดยอาศัยกำลังอวัยวะในร่างกายแหวกไปในน้ำ หรือในท่ามกลางอากาศ (หน้า 739)

ตัวอย่าง ปลาว่ายอยู่ในน้ำ

จะเห็นได้ว่า เวียน มีความหมายต่างกับ ว่าย

เวียน กับ ว่าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เวียนว่าย ว่ายเวียน

เวียนว่าย และ ว่ายเวียน มีความหมายว่า หมุนเวียนไม่พ้นไปจากที่เดิม

ตัวอย่าง มนุษย์เวียนว่ายอยู่ในรัฐสงสาร/ปลาเวียนว่ายอยู่ในสระ

ตัวอย่าง มนุษย์ว่ายเวียนอยู่ในรัฐสงสาร/ปลาว่ายเวียนอยู่ในสระ

จะเห็นได้ว่า เวียนว่าย มีความหมายคล้ายกับว่ายเวียน ในบางกรณีอาจใช้ ในบริบทเดียวกับ ว่าย ได้

2.2.2 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน และความหมายไม่สัมพันธ์กันเลย เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์ต่างกัน มีจำนวน 6 คำ ได้แก่

เซขชม ชมเซข

เซข มีความหมายว่า สัมผัสเบา ๆ หรืออ่อนนบเบา ๆ ด้วยความเอ็นดู หรือรักใคร่ (หน้า 272)

ตัวอย่าง พ่อ เซขคางลูกสาวด้วยความเอ็นดู

ชม มีความหมายดังนี้

1. สรรเสริญ ยกย่อง (หน้า 253)

ตัวอย่าง ผู้จัดการชมเลขานุการวิณี

2. ดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจหรือชื่นใจ (หน้า 253)

ตัวอย่าง เขากำลังชมสวน

จะเห็นว่า เซข มีความหมายต่างกับ ชม เซข เป็นอาการสัมผัสเบา ๆ หรืออ่อนคางนบเบา ๆ ด้วยความเอ็นดูรักใคร่ เป็นภริยาที่ผู้ใหญ่แสดงค่อเด็กด้วยความเอ็นดู หรือชายหนุ่มแสดงค่อหญิงสาวด้วยความรัก ล้วน ชม เป็นการชูดชยยกย่อง เมื่อเห็นว่าทำดี หรือเป็นการดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ

เซข กับ ชม อาจใช้ซ้อนกันเป็น เซขชม ชมเซข

เซซม มีความหมายว่า จับต้องแล้วโลม กอดจูบ (หน้า 272)

ตัวอย่าง ผู้จัดการ เซซม เลขานุการคิดว่าทำงาน เก่ง

ซมเซย มีความหมายว่า ยกด้อง สรรเสริญ (หน้า 253)

ตัวอย่าง ผู้จัดการ ซมเซย เลขานุการคิดว่าทำงาน เก่ง

จะเห็นได้ว่า เซซม มีความหมายต่างกับ ซมเซย อาจใช้ ซม แทนที่ ซมเซย ได้ ความหมายคล้ายกัน แต่จะใช้ ซม หรือ เซย แทนที่ เซซม ไม่ได้ ความหมายต่างกัน

บุค เบียว

บุค มีความหมายดังนี้

1. มีรสเปรี้ยว และมีกลิ่นเหม็นเปรี้ยว แสดงว่าเสีย (หน้า 478)

ตัวอย่าง แกงหม้อนี้ บุค แล้ว

2. ทำหน้าแสดงอาการไม่พอใจ (หน้า 478)

ตัวอย่าง นิดทำหน้า บุค ทั้งวัน

เบียว มีความหมายว่า มีรูปบิด เบ้ไปจากเดิมซึ่งมักจะมิลักษณะค่อนข้างกลม (หน้า 402)

ตัวอย่าง หม้อล้นลงมากกระทบพื้นปาก เบียว ไปเลย/ เด็กคนนี้หัว เบียว

จะเห็นได้ว่า บุค มีความหมายต่างกับ เบียว

บุค กับ เบียว อาจใช้ซ้อนกันเป็น บุคเบียว เบียวบุค

บุด เบี้ยว มีความหมายว่า ทำหน้านิ่ง แสดงอาการเจ็บปวด (หน้า 478)

ตัวอย่าง นิดทำหน้าบุด เบี้ยวด้วยความเจ็บปวด

เบี้ยว บุค มีความหมายว่า ทำหน้าบิด ๆ เบ้ (หน้า 482)

ตัวอย่าง นิดทำหน้า เบี้ยว บุคที่จะต้องกินยาขม

จะเห็นได้ว่า บุค เบี้ยว มีความหมายคล้ายกับ เบี้ยว บุค แต่ความหมายต่างกันที่ว่า บุค เบี้ยว เป็นอาการแสดงอาการเจ็บปวด ส่วน เบี้ยว บุค เป็นอาการทำหน้าเหยเกเพราะต้องทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ

อาจใช้ บุค แทนที่ เบี้ยว บุค ได้ เพราะมีความหมายคล้ายกัน คือ เป็นอาการแสดงอาการไม่พอใจ ไม่สบายใจ แต่ลักษณะหน้าบุค คือ หน้าเฉยแข็งแบบที่เรียกว่า มอกนุญไม่รับ ส่วนหน้า เบี้ยว บุค คือ ทำหน้าเหยเก

ไปรย ปราย ไปรย

ไปรย มีความหมายดังนี้

1. ตกลงมา เป็น เม็ด ๆ กระจายทั่วไป (หน้า 542)

ตัวอย่าง ผ่นไปรย ลงมาแค่เช้า

2. ทำให้ตกลงมาด้วยอาการคล้ายคลึง เช่นนั้น

ตัวอย่าง ชาวเมืองไปรย ข้าวคอกดอกไม้

ปราย มีความหมายดังนี้

1. เหลือบแลไป (หน้า 507)

ตัวอย่าง เขาปราย หางคาไปทางคนกลุ่มนั้น

2. ซัด หว่าน สาดให้กระจายไป

ตัวอย่าง เขาปรายข่าวสาร

จะเห็นได้ว่า ปราย มีความหมายคล้ายกับ ปราย

ปราย กับ ปราย อาจใช้ซ้อนกันเป็น ปรายปราย ปรายปราย

ปรายปราย และ ปรายปราย มีความหมายว่า หว่านไปทั่ว ๆ (หน้า 542)

ตัวอย่าง ผนปรายปรายลงมาแต่เช้า

ตัวอย่าง ผนปรายปรายลงมาแต่เช้า

จะเห็นได้ว่า ปรายปราย มีความหมายคล้ายกับ ปรายปราย และอาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ในบริบทเดียวกับ ปราย ที่มีความหมายว่า คกลงมาเป็นเม็ด ๆ กระจายทั่วไปได้ด้วย โดยทั่วไปมักใช้ ปรายปราย มากกว่า ปรายปราย ซึ่งมักใช้ในภาษาร้อยกรอง

แยกย้าย ย้ายแยก

แยก มีความหมายดังนี้

1. ทำให้สิ่งที่ยังรวมกันอยู่หรือประกอบกันอยู่ออกจากกัน (หน้า 664)

ตัวอย่าง พ่อแยกฉันไม่ใส่กระดาษ

2. กิริยาของสิ่งที่ยังรวมกันอยู่หรือประกอบกันอยู่แตกออกจากกัน (หน้า 664)

ตัวอย่าง คำไม้นี้ แยกออกมากแล้ว

3. แยกหรือทำให้แตกออกเป็นแฉก ๆ (หน้า 664)

ตัวอย่าง แม่น้ำสายนี้แยกออกเป็นแคว เล็กแควน้อยมากมาย

4. ไม่รวมกัน

ตัวอย่าง เขาแยกกันอยู่กับภรรยา/ เขาแยกบ้านไปหลังจากแต่งงาน/ เขาแยกไปอยู่คนเดียว

ย้าย มีความหมายว่า เปลี่ยนที่ (หน้า 657)

ตัวอย่าง เขาย้ายบ้านไปอยู่ต่างจังหวัด/ เขาย้ายไปอยู่คนเดียว

จะเห็นได้ว่า แยก มีความหมายคล้ายกับ ย้าย

แยก กับ ย้าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น แยกย้าย ย้ายแยก

แยกย้าย และ ย้ายแยก มีความหมายว่า แยกไปคนละทาง (หน้า 664)

ตัวอย่าง คนงานแยกย้ายกันไปทำงานของคน

ตัวอย่าง คนงานย้ายแยกกันไปทำงานของคน

จะเห็นได้ว่า แยกย้าย มีความหมายคล้ายกับย้ายแยก อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้ แยกย้าย มากกว่า ย้ายแยก และอาจใช้ แยก ความหมายที่ 1 แทนที่ แยกย้าย และ ย้ายแยก ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า แยก อาจมีเพียงสองคนก็ได้ ส่วน แยกย้าย และ ย้ายแยก ต้องมีจำนวนมาก

หวงห้าม - ห้ามหวง

หวง มีความหมายดังนี้

1. ไม่อยากให้ (หน้า 845)

ตัวอย่าง น้องหวงขนมเพื่อน

2. สงวนไว้ ก็นไว้

(หน้า 845)

ตัวอย่าง ที่หวงขม เอาไว้ให้น้อง

ห้าม มีความหมายว่า ให้เว้นกระทำ ไม่ให้ทำตามที่กำหนดไว้ (หน้า 854)

ตัวอย่าง บริเวณที่ห้ามเข้า/พ่อห้ามไม่ให้เงินไปเที่ยว

จะเห็นได้ว่า หวง มีความหมายต่างกัน ห้าม

หวง กับ ห้าม อาจใช้ซ้อนกันเป็น หวงห้าม ห้ามหวง

หวงห้าม และ ห้ามหวง มีความหมายว่า ห้าม ก็นไว้ (หน้า 845)

ตัวอย่าง เขาเข้าไปในเขตหวงห้ามตัวอย่าง กระดาษนี้ใครจะเอาไปใช้ก็ได้ ไม่มีใครห้ามหวง

จะเห็นได้ว่า หวงห้าม มีความหมายคล้ายกับ ห้ามหวง แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยที่ว่า หวงห้าม ให้ความรู้สึกว่าเป็นการห้ามที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ถ้าฝ่าฝืนจะมีความผิดอาจถูกลงโทษ ส่วน ห้ามหวง ให้ความรู้สึกที่ไม่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เท่ากับ หวงห้าม

หว้นไหว ไหวหว้น

หว้น มีความหมายว่า หว้น มีอาการกริ่งเกรงไป (หน้า 846)

ตัวอย่าง ฉนหว้นว่าจะเกิดเหตุร้ายขึ้นตอนที่ไม่มีใครอยู่บ้าน

ไหว มีความหมายดังนี้

1. ลื่น สะเทือน (หน้า 849)

ตัวอย่าง แผ่นดินไหวทำให้ผู้คนล้มตาย เป็นจำนวนมาก

๒. กระดิก

(หน้า ๘๔๙)

ตัวอย่าง ฉันเห็นชายค้ำขาของเขาไหว ๆจะเห็นได้ว่า ไหว มีความหมายต่างกับ ไหวไหว กับ ไหว อาจใช้ซ้อนกันเป็น ไหวไหว ไหวไหวไหวไหว

มีความหมายว่า ครั้นคร้าม

(หน้า ๘๔๖)

ตัวอย่าง เขารู้สึกไหวไหวกับการตายของเพื่อน เกว่งว่าวันหนึ่งภียจะมาถึงคิ้วบ้าง/
ถึงจะถูกนิมิตอย่างไร เขาก็ไม่ไหวไหวไหวไหว

มีความหมายว่า วาบหวาบ

ตัวอย่าง เธอรู้สึกไหวไหว เมื่อถูกชายหนุ่มจ้องมองจะเห็นได้ว่า ไหวไหว มีความหมายต่างกับ ไหวไหว จึงใช้แทนที่กันไม่ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่มีความหมายต่างกัน แต่ความหมายสัมพันธ์กัน บางประการ เมื่อสับที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน มีจำนวน 6 คำ ได้แก่

ครา ครึ ครึ ครา

ครา มีความหมายดังนี้

1. ประทับเป็นสำคัญ (หน้า 317)

ตัวอย่าง เขาให้ครา เครื่องหมายประจำตำแหน่งไว้ เป็นสำคัญ

2. ตั้งไว้ (หน้า 317)

ตัวอย่าง รัฐบาลคราพระราชบัญญัติฉบับใหม่ขึ้นใช้

ครึ มีความหมายดังนี้

1. ทำให้อยู่กับที่ (หน้า 320)

ตัวอย่าง บทบาทของพระเอกครึผู้ซมไว้กับที่

2. ติดอยู่ (หน้า 320)

ตัวอย่าง ภาพยนตร์เรื่องนี้ครึใจฉันมาก

จะเห็นได้ว่า ครา มีความหมายต่างกับ ครึ แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ เมื่อคราแล้วมักจะครึติดอยู่

ครา กับ ครึ อาจใช้ซ้อนกันเป็น คราครึ ครึครา

ตราตรง และ ตรงตรา มีความหมายว่า ดิคแน่น (หน้า 320)

ตัวอย่าง ภาพของ ตราตรง อยู่ในใจของเขา

ตัวอย่าง ภาพของ ตรงตรา อยู่ในใจของเขา

จะเห็นได้ว่า ตราตรง มีความหมายคล้ายกับ ตรงตรา บั๊กใช้กับสิ่งที่
ดิคแน่นฝังอยู่ในใจ ประทับใจไม่รู้ลืม อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และใช้ต่างบริบทกับ
ตรา และ ตรง

ไฟ หิน

ไฟ มีความหมายว่า ผลจากปฏิกิริยาเคมีซึ่งก่อให้เกิดความร้อน แสงสว่าง
และ เปลวคือกลุ่มแก๊สที่กำลังลุกไหม้ ทำให้ไหม้สิ่งต่าง ๆ ได้ ไบรอตคือ
ว่าเป็นธาตุ 1 ในธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ไฟ ลม (หน้า 603)

ตัวอย่าง ดับไฟเสียให้เรียบร้อยนะ/ไฟกองนี้ไม่ค่อยสว่าง

หิน มีความหมายว่า ไม้สำหรับใช้เขียนเชือกไฟ (หน้า 602)

ตัวอย่าง แม้ใช้หินก่อไฟ

จะเห็นได้ว่า หิน มีความหมายต่างกับ ไฟ แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ
หินเป็น เชือกเพลิงสำหรับก่อไฟ

ไฟ กับ หิน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ไฟหิน หินไฟ

ไฟหิน และ หินไฟ มีความหมายว่า ไฟ

ตัวอย่าง ไฟหินดับเสียให้เรียบร้อยนะ

ตัวอย่าง หินไฟดับเสียให้เรียบร้อยนะ

จะเห็นได้ว่า ไฟฝัน มีความหมายคล้ายกับ ฝันไฟ อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ มักใช้ในภาษาพูด เป็นการพูดกว้าง ๆ ไม่เน้นเฉพาะเจาะจง อาจใช้ไฟแทนที่ได้ในบางบริบท คือ เมื่อเป็นการพูดกว้าง ๆ ดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อกล่าวเฉพาะเจาะจงว่า ไฟ กองนี้ไม่ค่อยสว่าง จะใช้ ไฟฝัน ฝันไฟ ไม่ได้

มีว เขา มีว

มีว มีความหมายดังนี้

1. ไม่น่างั้น ไม่กระจ่าง (หน้า 29)

ตัวอย่าง คนเราหอแก่เข้าชุดากี้ชักมีว/นลงในห้องนี้มีว

2. ฝ้าย

ตัวอย่าง กระจกหน้ามีวเพราะฝนตก (หน้า 29)

เขา มีความหมายดังนี้

1. มีอาการคันเหียน เพราะฤทธิ์ เหล้าฤทธิ์ยา (หน้า 641)

ตัวอย่าง เขา เขา เหล้า/ เขา เขา ก็เหียน

2. มีอาการคลื่นเหียน (หน้า 641)

ตัวอย่าง ฉัน เขา คลื่น

3. มีอาการหลงจนหมกมุ่น (หน้า 641)

ตัวอย่าง เขา กำลัง เขา ความรักจนชุดา มีว

จะเห็นได้ว่า มีว มีความหมายต่างกับ เมว แต่ความหมายสัมพันธ์กัน
คือ เมื่อเมวแล้วตากก็อาจจะมีว

มีว กับ เมว อาจใช้ซ้อนกันเป็น มีวเมว เมวมิว

มีวเมว และ เมวมิว มีความหมายว่า หลงละ เล็ง (หน้า 629, 641)

ตัวอย่าง เขามิวเมวในอธิบายมุข

ตัวอย่าง เขาเมวมิวในอธิบายมุข

จะเห็นได้ว่า มีวเมว มีความหมายคล้ายกับ เมวมิว คือ หลงละ เล็ง
ในสิ่งที่ไปตี ลุ่มหลงกับสิ่งนั้นจนไม่ลืมสติมตา อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้
มีวเมว มากกว่า เมวมิว

ยิดยว ยวยิด

ยิด มีความหมายดังนี้

๑. ขยายตัวให้ยาวหรือกว้างออกไปได้ (หน้า 659)

ตัวอย่าง ยุงเท้าของฉันยิดแล้ว

๒. ทำให้นานออกไป

ตัวอย่าง บริษัทยิด เวลาการรับสมัครงานออกไปอีก (หน้า 659)

ยว มีความหมายว่า ไม่สั้น (หน้า 657)

ตัวอย่าง นิยายเรื่องนี้ยวมาก

จะเห็นได้ว่า ยึด มีความหมายต่างกับ ยาว แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ
ยึดแล้วยาว

ยึด กับ ยาว อาจใช้ซ้อนกันเป็น ยึดยาว ยาวยึด

ยึดยาว และ ยาวยึด มีความหมายว่า ทำให้ยาวหรือนานออกไป

ตัวอย่าง เขาพูดเสียยึดยาวกว่าจะยอมนั่ง/สามีภรรยาคู่นี้ไม่รู้จะอยู่กันได้ยึดยาวแค่ไหน

ตัวอย่าง เด็กเข้าแถวยาวยึดรอซื้ออาหารกลางวัน/วันนี้ยาวช่อง 9 ยาวยึดไม่รู้จะจบเสียที

จะเห็นได้ว่า ยึดยาว มีความหมายคล้ายกับ ยาวยึด แต่ใช้คำงปรนิทกัน
อาจใช้ ยึด แทนที่ ยึดยาว ในตัวอย่างที่ 2 ได้ และอาจใช้ ยาว แทนที่ ยาวยึด ยึดยาว
ในตัวอย่างแรกได้ แต่ความหมายของ ยึดยาว จะต่างกับ ยาว คือ เป็นให้เห็นว่า ยาวมาก

ลึบ ลับลึ

ลึ มีความหมายว่า หลีกหนีไป เร้นซ่อนอยู่ในที่ลับตา (หน้า 714)

ตัวอย่าง เขาลึกับไปอยู่ค่างประเทศ

ลึบ มีความหมายดังนี้

1. อยู่ในที่หันตา ที่อยู่ในที่ซึ่งแลไม่เห็น

ตัวอย่าง เขาซ่อนเงินไว้ในช่องลึบ

2. ที่ปกปิด หรือการปกปิด

ตัวอย่าง บ้านเขาอยู่ลึบเข้าไป โกลจากถนน/เขาคอยช่วยเหลือเธออยู่ลึบ ๗/
เขาเป็นคนเก็บเอกสารลึบ

จะเห็นได้ว่า ลี มีความหมายต่างกับ ลับ ความหมายที่ 1 แต่ความหมาย
สัมพันธ์กัน คือ มักจะลีไปอยู่ในที่ลับคา

ลี กับ ลับ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ลีลับ ลับลี

ลีลับ มีความหมายดังนี้

1. ลิกซิ่ง เหลือรู้เหลือเห็นตามธรรมดา (หน้า 714)

ตัวอย่าง โสยศาสตร์เป็นศาสตร์ลีลับที่ยากแก่การพิสูจน์

2. ที่ซ่อนเร้นอยู่ลับลิกซิ่ง (หน้า 714)

ตัวอย่าง เขาซ่อนเงินไว้ในที่ลีลับ

ลับลี มีความหมายว่า ที่ซ่อนเร้นอยู่ลับอย่างลับลิกซิ่ง (หน้า 707)

ตัวอย่าง เขาซ่อนเงินไว้ในที่ลับลี ทำให้ตายก็ไม่เจอ

จะเห็นได้ว่า ลีลับ ความหมายที่ 1 ที่มีความหมายว่า ลิกซิ่ง เหลือรู้เหลือเห็น
ตามธรรมดา มีความหมายคล้ายกับ ลับลี อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ โดยทั่วไปมักใช้
ลีลับ มากกว่า ลับลี แต่ถ้า ลีลับ หมายความว่า ลิกซิ่ง เหลือรู้เหลือเห็นตามธรรมดา
จะใช้ ลับลี แทนไม่ได้

ตัวอย่าง โสยศาสตร์เป็นศาสตร์ลีลับที่ยากแก่การพิสูจน์

* โสยศาสตร์เป็นศาสตร์ลับลีที่ยากแก่การพิสูจน์

เหลียวแล แลเหลียว

เหลียว มีความหมายดังนี้

๑. หันไปทางขวาหรือทางซ้ายอย่างเอี้ยวคอ (หน้า 863)

ตัวอย่าง นิดเหลียวไปข้างหลัง

แล มีความหมายดังนี้

๑. เห็น ดู ทอดสายตาเพื่อให้รู้ให้เห็น (หน้า 725)

ตัวอย่าง นิดแลไปข้างทางระหว่างรถวิ่ง/ฉันแลเห็นความแตกต่างของสร้อยสองเส้นนี้

จะเห็นได้ว่า เหลียว มีความหมายต่างกับ แล แต่ความหมายสัมพันธ์กัน คือ อาจจะเหลียวเพื่อแล

เหลียว กับ แล อาจใช้ซ้อนกันเป็น เหลียวแล แลเหลียว

เหลียวแล และ แลเหลียว มีความหมายว่า เอาใจใส่ (หน้า 862)

ตัวอย่าง นิดขาดคนเหลียวแลจึงไม่ได้เรียนหนังสือ/ยามยากจนพี่น้องก็ไม่เหลียวแล

ตัวอย่าง ยามยากจนจะหาคนแลเหลียวสักคนหนึ่งก็หึงยาก

จะเห็นได้ว่า เหลียวแล มีความหมายคล้ายกับ แลเหลียว มักใช้ในความปฏิเสธว่า ไม่มีใครเอาใจใส่ โดยทั่วไปมักใช้ เหลียวแล มากกว่า แลเหลียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 คำสองพยางค์ที่เกิดจากคู่คำที่คำใดคำหนึ่งไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทย
กรุงเทพฯปัจจุบัน เมื่อสืบที่คู่คำแล้ว ความหมายของคำสองพยางค์คล้ายกัน มีจำนวน 13 คำ
ได้แก่

ชอกช้ำ ช้ำชอก

ชอก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ช้ำ
 แต่ไม่ปรากฏตามลำดับในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า
ช้ำ เป็น ชอกช้ำ ช้ำชอก (หน้า 257)

ช้ำ มีความหมายดังนี้

1. น่วมระบม เพราะถูกกระทบกระแทกอย่างแรงหรือบ่อย ๆ (หน้า 266)

ตัวอย่าง มะม่วงช้ำไม่อร่อย/ เธอช้ำใจ เพราะถูกหลอกหลวง

2. เป็นรอยจ้ำ ๆ อย่างรอยฟกช้ำดำเขียว (หน้า 266)

ตัวอย่าง เขาถูกทุบตีจนเป็นรอยช้ำหลายแห่ง/ เขาถูกทุบตีช้ำไปทั้งตัว

ชอก กับ ช้ำ อาจใช้ซ้อนกันเป็น ชอกช้ำ ช้ำชอก

ชอกช้ำ และ ช้ำชอก มีความหมายว่า ขอบช้ำมาก (หน้า 257, 266)

ตัวอย่าง เขาถูกทุบตีชอกช้ำไปทั้งตัว/ เธอชอกช้ำใจ เพราะถูกหลอกหลวง

ตัวอย่าง เขาถูกทุบตีช้ำชอกไปทั้งตัว/ เธอช้ำชอกใจ เพราะถูกหลอกหลวง

จะเห็นได้ว่า ซอกซ้า มีความหมายคล้ายกับ ซ้ำซอก อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ มักใช้กับการถูกทำร้ายร่างกาย หรือจิตใจก็ได้ ซอกซ้า อาจปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของซ้าระดำใจก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้ ซอกซ้า มากกว่า ซ้ำซอก ในบางบริบทอาจใช้ ซ้า แทนที่ได้

เชือนแซ แซเชือน

เชือน หมายถึง นวนุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ซักซ้า แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า แซ เป็น เชือนแซ แซเชือน

แซ มีความหมายว่า เกลไกลไม่ตรงไปตรงมา (หน้า 275)

ตัวอย่าง วันที่รับกลับบ้านนะ อย่าแซไปไหนอีก

เชือน กับ แซ อาจใช้ซ้อนกันเป็น เชือนแซ แซเชือน

เชือนแซ และ แซเชือน มีความหมายว่า เกลไกล ไม่ตรงไปตรงมา (หน้า 275)

ตัวอย่าง วันที่รับกลับบ้านนะ อย่าแซไปไหนอีก

ตัวอย่าง วันที่รับกลับบ้านนะ อย่าแซไปไหนอีก

จะเห็นได้ว่า เชือนแซ มีความหมายคล้ายกับ แซเชือน อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และอาจใช้ แซ ในบริบทเดียวกับ เชือนแซ และ แซเชือน ได้ ความหมายคล้ายกัน

นมนาน นานนม

นม หมายถึง นวนุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า นานมาก แต่ไม่ปรากฏตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า นาน เป็น นมนาน นานนม (หน้า 422)

นาน มีความหมายว่า ยาว ช้า (ใช้แก่เวลา) (หน้า 422)

ตัวอย่าง เขาหลับนาน/เขาหลับไปนานแล้ว

นบ กับ นาน อาจใช้ซ้อนกันเป็น นมนาน นานนม

นมนาน และ นานนม มีความหมายว่า นานมาก (หน้า 422)

ตัวอย่าง เขาหายไปเสียนมนานทีเดียว/เขาหลับไปนมนานแล้ว

ตัวอย่าง เขาหายไปเสียนานนมทีเดียว/เขาหลับไปนานนมแล้ว

จะเห็นได้ว่า นมนาน มีความหมายคล้ายกับ นานนม อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ ในบางบริบทจะใช้ นาน แทนที่ นมนาน และ นานนม ได้

ตัวอย่าง เขาหลับไปนานแล้ว/เขาหลับไปนมนานแล้ว/เขาหลับไปนานนมแล้ว

แต่ในบางบริบทจะใช้ นาน แทนที่ นมนาน และ นานนม ไม่ได้

ตัวอย่าง เขาหลับนาน*/เขาหลับนมนาน*/เขาหลับนานนม

เหน็ด เหนื่อย เหนื่อย เหน็ด

เหน็ด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า อ่อนเพลีย เพราะทำงาน (หน้า 860) แต่ไม่ปรากฏตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯ ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า เหนื่อย เป็น เหน็ดเหนื่อย เหนื่อยเหน็ด

เหนื่อย มีความหมายว่า รู้สึกอ่อนแรงลง อิดโรย (หน้า 860)

ตัวอย่าง ฉันเหนื่อยกับการทำงานมาก

เหน็ด กับ เหนื่อย อาจใช้ซ้อนกันเป็น เหน็ดเหนื่อย เหนื่อยเหน็ด

เหน็ดเหนื่อย และ เหนื่อยเหน็ด มีความหมายว่า อ่อนเพลียเพราะทำงาน (หน้า 860)

ตัวอย่าง ฉันเหน็ดเหนื่อยกับการทำงานมาก

ตัวอย่าง เห็นเขาทำงานแล้ว นำเหนื่อยเหน็ดเหลือเกิน

จะเห็นได้ว่า เหน็ดเหนื่อย มีความหมายคล้ายกับ เหนื่อยเหน็ด คือ อ่อนเพลีย เพราะทำงาน โดยทั่วไปมักใช้ เหน็ดเหนื่อย มากกว่า เหนื่อยเหน็ด ซึ่งมักใช้ในภาษาพูด

อาจใช้ เหนื่อย แทนที่ เหนื่อยเหน็ด และ เหน็ดเหนื่อย ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อยคือ เหน็ดเหนื่อย และ เหนื่อยเหน็ด ให้ความรู้สึกที่อ่อนแรงลงมากกว่า อาการเหนื่อยคาบธรรมดา

ห้วพัน พันห้ว

ห้ว พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า เป็นพวงติดกัน แต่ไม่ปรากฏความลำห้งในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำว่า พัน เป็น ห้วพัน พันห้ว

พัน มีความหมายว่า วงรอยควยสิ่งที่เป็นเส้นสาย หรือสิ่งที่มีลักษณะ เช่นนั้น (หน้า 581)

ตัวอย่าง นักกีฬาใช้ห้วพันแขน

ห้ว กับ พัน อาจใช้ซ้อนกันเป็น ห้วพัน พันห้ว

ห้วพัน มีความหมายว่า เกี่ยวข้องพาดพิงถึงกัน (หน้า 581)

ตัวอย่าง เขาห้วพันกับควตคอรืปชั่นที่กำลังเป็นข่าวครึกโครมอยู่

พันหัว มีความหมายว่า เกี่ยวเนื่องกัน ผูกพันกัน (หน้า ๘๘1)

ตัวอย่าง เขาพันหัวกับการผดเคอร์รับขึ้นที่กล่าวถึง เป็นข่าวกวีกริโครมอยู่

จะเห็นได้ว่า พันหัว มีความหมายคล้ายกับ พันหัว อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ และมักใช้กับเรื่องที่ไม่ค่อยดี คำทั้งสองใช้ต่างบริบทกับ พัน เพราะความหมายต่างกัน

คด เกี่ยว เกี่ยวคด

คด มีความหมายว่า ลักษณะที่ไม่ตรงตลอด ใช้ได้ทั่วไป (หน้า 162)

ตัวอย่าง ถนนสายนี้คด

เกี่ยว พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า คด (หน้า 1๙6) แต่ไม่ปรากฏความลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน คำนี้ปรากฏใช้ในภาษาถิ่นและในวรรณคดี

ตัวอย่าง น้ำเกี่ยวยุงว่าเงี้ยว ยุงคาม (โลกนิติ 71)

คด กับ เกี่ยว อาจใช้ซ้อนกันเป็น คดเกี่ยว และ เกี่ยวคด

คดเกี่ยว และ เกี่ยวคด มีความหมายว่า คดไปคดมา ลดเลี้ยว รลไปรลมา (หน้า 162)

ตัวอย่าง ถนนสายนี้คดเกี่ยวไปมา

ตัวอย่าง ถนนสายนี้เกี่ยวคดไปมา

จะเห็นได้ว่า คดเกี่ยว มีความหมายคล้ายกับ เกี่ยวคด อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่มักใช้ คดเกี่ยว มากกว่า เกี่ยวคด

คด อาจใช้ในบริบทเดียวกับ คดเกี่ยว และ เกี่ยวคด ได้ แต่ความหมายต่างกันเล็กน้อย คือ คดเกี่ยว และ เกี่ยวคด หมายความว่า คดไปคดมา แต่ คด หมายความว่า ไม่ตรงตลอด

คมค่อม ค่อมคม

คม มีความหมายว่า ใช้บอกสุดกลิ่น สุดเอากลิ่น (หน้า 297)

ตัวอย่าง เบาคมค่อมไม้

ค่อม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า คม (หน้า 295) แต่ไม่ปรากฏตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน
ยังปรากฏร่วมกับคำว่า คม เป็น คมค่อม ค่อมคม

คม กับ ค่อม อาจใช้ซ้อนกันเป็น คมค่อม ค่อมคม

ค่อมค่อม และ ค่อมคม มีความหมายว่า คม

ตัวอย่าง แมลงกุ่มค่อมค่อมไม้ทุกดอกในแจกัน

ตัวอย่าง แมลงกุ่มค่อมคมดอกไม้ทุกดอกในแจกัน

จะเห็นได้ว่า คมค่อม มีความหมายคล้ายกับ ค่อมคม อาจใช้ในปริบทเดียว
กันได้ โดยทั่วไปมักใช้ คมค่อม มากกว่า ค่อมคม

หน้าย หน่งหน้าย

หน้าย มีความหมาย ดังนี้ (หน้า 834)

1. เมื่อ
ตัวอย่าง ฉันรู้จักหน้ายกับเรื่องยุ่ง ๆ ของเธอจึง รับผิดชอบเอาไปเล่าให้คนอื่นฟังบ้าง/
ฉันเห็น เขาทำงานแล้วหน้ายเหลือเกิน

2. คลายจากความพิวตัน คลายจากความรัก (หน้า 834)

ตัวอย่าง ทำไมเขาจึงหน้ายเธอไปเร็วอย่างนั้นะ โหนว่าเพิ่งแต่งงานกันได้ยังไม่ครบปีงั้นละ/
เขารักเธอไม่รู้หน้าย

แหง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า พาง
ระแวง (หน้า 865) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น แหงใจ แหงหน้าย หน้ายแหง
แหง กัย หน้าย อาจใช้ซ้อนกันเป็น หน้ายแหง แหงหน้าย

หน้ายแหง และ แหงหน้าย มีความหมายว่า ระอาเพราะหมางใจ แคลงใจ (หน้า 734)

ตัวอย่าง เขาสัญญาว่าจะรัก เธอตลอดไปไม่หน้ายแหง

ตัวอย่าง เขาสัญญาว่าจะรัก เธอตลอดไปไม่แหงหน้าย

จะเห็นได้ว่า หน้ายแหง มีความหมายคล้ายกับ แหงหน้าย ยังใช้กับความ
รักระหว่างหญิงชาย อาจใช้ในบริบทเดียวกันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ หน้าย และ แหง

ยาหยุก หยุกยา

ยา มีความหมายว่า สิ่งที่ใช้กิน ทา หรือฉีด เพื่อรักษาหรือป้องกันโรค หรือ
บำรุงกาย (หน้า 655)

ตัวอย่าง นื่องกินยาแล้ว/นื่องทายาแล้ว/นื่องไปฉีคยาแล้ว

หยุก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ยารักษาโรค
(หน้า 441) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน

มักปรากฏร่วมกับคำว่า ยา เป็น ยาหยุก หยุกยา

ยา กับ หยุก อาจใช้ซ้อนกันเป็น ยาหยุก หยุกยา

เย็นเยียบ และ เยียบเย็น มีความหมายว่า อากาศที่รู้สึกเย็นเข้าหัวใจ

ตัวอย่าง เขาเข้าไปในถ้ำซึ่ง เย็น เยียบ/ถ้ำนี้ดู เย็น เยียบชอบกลอาจมีอันตรายแฝงอยู่ก็ได้/
เมื่อเห็นหน้าสามีซึ่งเธอดึกว่าตายไปแล้ว เธอก็รู้สึก เย็น เยียบ

ตัวอย่าง ถ้ำนี้ดู เยียบ เย็นชอบกลอาจมีอันตรายแฝงอยู่ก็ได้

จะเห็นได้ว่า เย็น เยียบ มีความหมายคล้ายกับ เยียบ เย็น บางบริบท อาจใช้แทนที่กันได้ แต่ใช้ต่างบริบทกับ เย็น และ เยียบ

หวงแทน แทนหวง

หวง มีความหมายว่า ไม่อยากให้ สงวนไว้ กันไว้ (หน้า 845)

ตัวอย่าง นื่องหวงของเล่นมาก/เขาหวงสมบัติมาก ไม่ยอมแบ่งให้ใครเลย

แทน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า หวง ล้อม ซักข่า เพ้า ระวั้ง (หน้า 865) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น หวงแทน แทนหวง หวงห้าม ห้ามหวง

หวง กับ แทน อาจใช้ซ้อนกันเป็น หวงแทน แทนหวง

หวงแทน และ แทนหวง มีความหมายว่า กันไว้สำหรับตัว (หน้า 845)

ตัวอย่าง เขาหวงแทนสมบัติมา ไม่ยอมแบ่งให้ใครเลย

ตัวอย่าง สมบัติก็มีอยู่นิดเดียว ไม่รู้จะแทนหวงเอาไปทำไม

อืม เอ็ม เอ็ม อี๋ม

อืม มีความหมายดังนี้

๑. เติมแล้ว หอแล้ว หายหัว หายอซาก (หน้า ๑๐7)

ตัวอย่าง ฉั้นอืมข้าวแล้ว

๒. เบิกบาน แซ่บซึ้น

ตัวอย่าง เขาอืมอกอืมใจที่ได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นผู้จัดการก็เลยเลี้ยงฉั้นเสี่ยอืมแปล

เอ็ม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า ซึม เข้าไป
ซาบ เข้าไป (หน้า ๑21) แต่ไม่ปรากฏใช้ตามลำพังในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ปัจจุบัน มักปรากฏร่วมกับคำอื่น เป็น เอ็มซ่าน อืมเอ็ม เอ็มอืม

อืม กับ เอ็ม อาจใช้ซ้อนกันเป็น อืมเอ็ม เอ็มอืม

อืมเอ็ม และ เอ็มอืม มีความหมายว่า ปลานปลืม ชุ่มซึ้น สบายใจ (หน้า ๑๐7)

ตัวอย่าง หน้าคาของเขาคูอืมเอ็มไปด้วยความสุข

ตัวอย่าง หน้าคาของเขาคูเอ็มอืมไปด้วยความสุข

จะเห็นได้ว่า อืมเอ็ม มีความหมายคล้ายกับ เอ็มอืม อาจใช้ในบริบทเดียว

กันได้ แต่จะใช้ต่างบริบทกับ อืม เพราะว่าความหมายต่างกัน และจะใช้ เอ็ม แทนที่ อืมเอ็ม
หรือ เอ็มอืม ไม่ได้ เพราะเอ็ม ไม่ปรากฏตามลำพัง